

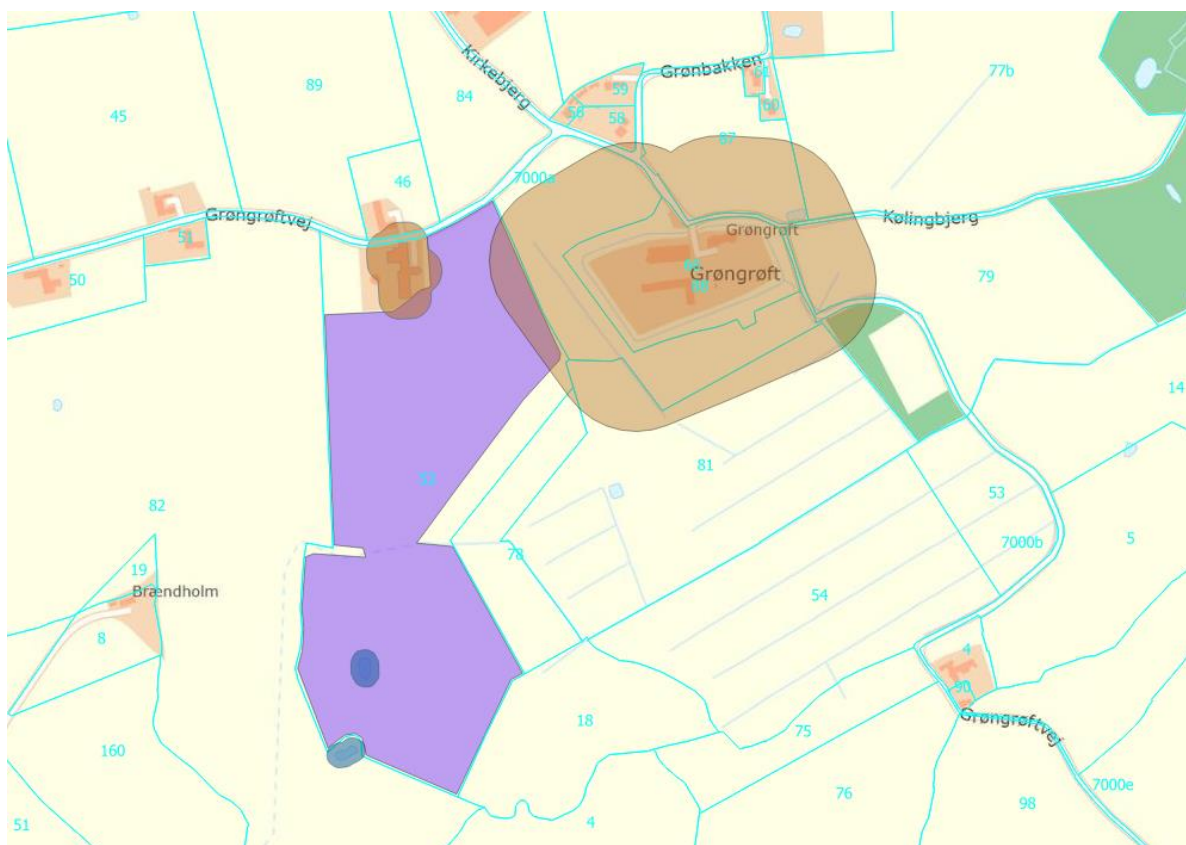
Region Syddanmark

I/S Lertranskøb
c/o A/S Bachmanns Teglværk
Amtsvejen 23, Nybøl
6400 Sønderborg
Att.: Kaj Christensen
CVR-nr.: 10033098

Klima og Ressourcer
Kontaktperson: Rasmus R. Pilgaard
E-mail: rrp@rsyd.dk
Direkte tlf.: 29201940
Dato: 05-12-2022
Sagsnr.: 20/57396

TILLADELSE TIL ERHVERVSMÆSSIG RÅ- STOFINDVINDING

af rødbrændende ler gældende til den 05-12-2032 på matr.nr. 52 Grøngrøft, Fel-
sted i Aabenraa Kommune.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	Afgørelse.....	2
1.1	Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding	2
1.2	Før tilladelsen tages i brug	3
1.3	Ejerforhold.....	4
2	Sagens baggrund	4
2.1	Ansøgningens indhold	4
2.2	Beskrivelse	5
3	Vilkår.....	7
3.1	Omfang af retten til at indvinde	7
3.2	Drift.....	8
3.3	Adgangsforhold og afstande.....	10
3.4	Forebyggelse af forurening, håndtering af affald, vandindvinding mv.	12
3.5	Efterbehandling m.m.....	13
4	Generelle bestemmelser	14
5	Sikkerhedsstillelse	16
6	Ansøgningsprocessen	17
6.1	Myndighedshøring.....	17
6.2	Miljøvurderingsloven.....	19
6.3	Partshøring	20
7	Regionens vurdering af sagen	22
7.1	Lovgrundlag	22
7.2	Gennemgang af hensyn og vurderinger	22
8	Klagevejledning og underretning	36
8.1	Klagevejledning.....	36
8.2	Underretning om afgørelsen	37
9	Bilag	38
	Bilag 1 Oversigtskort – indvindingsområdet.....	39

1 AFGØRELSE

Forud for meddelelse af denne tilladelse har regionen vurderet, hvilke vilkår, der skal fastsættes, samt foretaget en hensynsafvejning i henhold til råstoflovens § 3.

Der redegøres i afsnit 7 nærmere for afvejningen af hensyn samt vurderingen af hvilke vilkår, indvindingen kræver.

Afgørelsen er truffet på baggrund af:

- råstofloven
- miljøvurderingsloven
- Region Syddanmarks Råstofplan 2020
- habitatbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 2091 af 12. november 2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter)
- habitatdirektivet (direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter) og
- vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984, "Ekstern støj fra virksomheder".

Øvrigt lovstof, som der henvises til i teksten:

- affalds- og råstofafgiftsloven
- affaldsbekendtgørelsen
- jordforureningsloven
- olietankbekendtgørelsen og
- forvaltningsloven

1.1 Tilladelse til erhvervmæssig råstofindvinding

Region Syddanmark meddeler hermed tilladelse til indvinding af op til 10.000 m³ rødbrændende ler årligt på 15 ha af matr.nr. 52 Grøngrøft, Felsted, Aabenraa Kommune. Se oversigtskort herunder:

Figur. Oversigtskort over området, angivet ved rød stregfarve. Ikke målfast.

Tilladelsen meddeles i medfør af råstoflovens § 7, stk. 1. Tilladelsen er betinget af vilkårene, som er stillet i medfør af råstoflovens § 10 og tilhørende forudsætninger.

Vilkårene er også bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommen uden hensyn til, hvornår retten er stiftet og uanset om der er sket tinglysning.

Såfremt hele ressourcen ikke er indvundet ved tilladelsens udløb, kan der ansøges om en ny tilladelse eller der kan ansøges om tilladelse til udvidelse eller ændring af indvindingsområdet.

Råstof tilladelsen kan tilbagekaldes af regionen i tilfælde af grov eller gentagen overtrædelse af vilkårene, jf. råstoflovens § 11.

Tilladelsen bortfalder jf. § 10, stk. 7, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter meddelelsen eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år.

1.2 Før tilladelsen tages i brug

Regionen skal give accept til at indvindingen påbegyndes herunder arbejdet med at afrømme overjord. Følgende forudsætninger skal være opfyldt:

- Klagefristen skal være udløbet. Evt. klager over tilladelsen har som udgangspunkt opsættende virkning. Derfor skal klagefristen være udløbet før regionen kan give accept til indvinding.
- Sikkerhedsstillelse. Der skal være stillet en økonomisk sikkerhed for efterbehandlingen af indvindingsarealet, se nærmere under kapitel 5.
- Afsættelse af indvindingsarealet jf. vilkår. Indvindingsarealet skal afgrænses med tydelige betonpæle el. lign.
- Dispensationer og tilladelser uden for samordningspligten:
 - Indvinder skal have opnået vejadgang hos Aabenraa kommune som beskrevet i ansøgningsmaterialet/tilladelsen og som forudsat i screeningsafgørelsen, inden tilladelsen kan tages i brug.

Øvrige tilladelser og/eller dispensationer i forbindelse med råstofindvindingen, som ikke er nævnt i denne tilladelse, skal indhentes separat.

1.3 Ejerforhold

Ifølge tingbogen står Egon Jessen som ejer af matr.nr. 52 Grøngrøft, Felsted i Aabenraa Kommune. Ejer har givet samtykke ved underskrift på ansøgningen.

2 SAGENS BAGGRUND

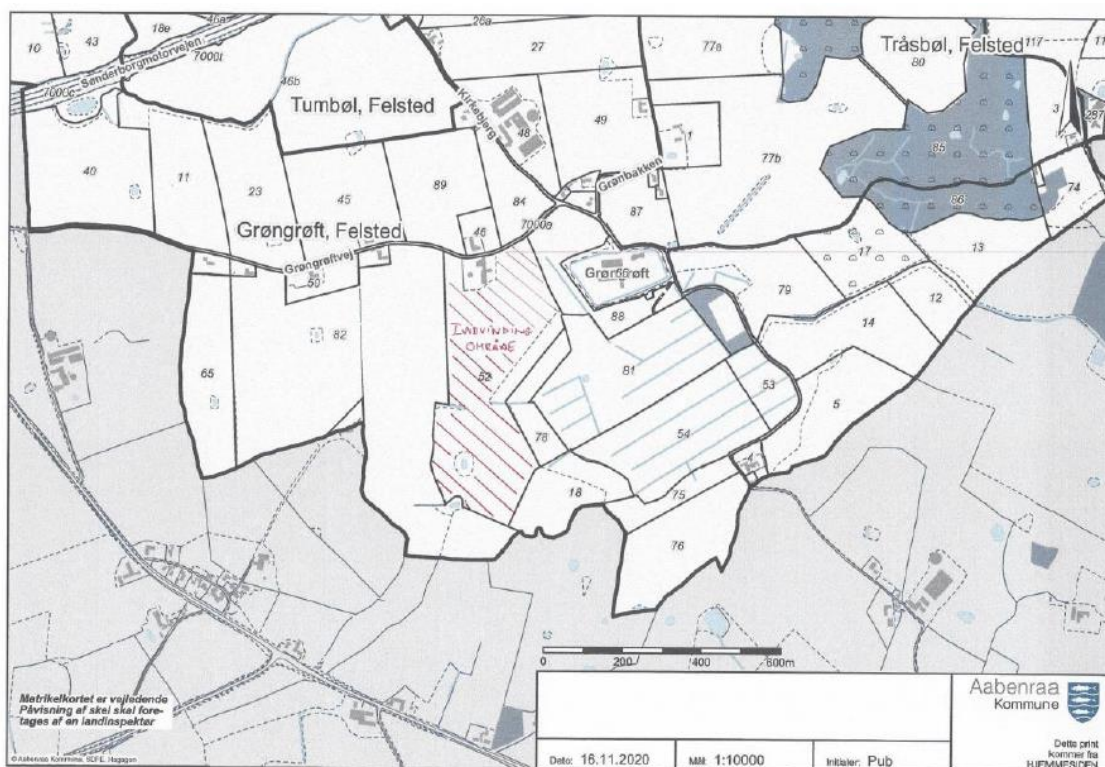
2.1 Ansøgningens indhold

- I/S Lertranskøb har ansøgt om tilladelse til en årlig indvinding på op til 10.000 m³ rødbrændende ler på 15 ha af matr.nr. 52 Grøngrøft, Felsted ejet af Egon Jessen. Indvindingen vil foregå i en gravekampagne på ca. 4 uger om året.
- Det ansøgte areal er beliggende uden for udpegede råstofgraveområder i Råstofplan 2020 (og 2016) (men inden for udpeget interesseområde for ler i Råstofplan 2020 på nær den nordøstligste del af området, svarende til ca. 0,5 ha, som ligger uden for udlagt råstofinteresseområde).
- Der forventes at blive indvundet til ca. 1 meter under terræn og ikke under grundvandsspejlet.
- Indvindingen forventes påbegyndt, når tilladelsen foreligger.
- Der ønskes følgende driftstider 06.00 - 17.00 mandag - fredag og ingen indvinding på lørdage, søndage og helligdage.
- Råstofferne påtænkes anvendt til teglproduktion.
- Til indvindingen ønskes anvendt følgende maskiner: 1 stk. gravemaskine og 1 stk. dozer, der kun vil blive anvendt ved afrømning af muldlaget og ved den afsluttende planering og genudlægning af mulden. Der benyttes lejede maskiner, så der er ikke opgivet et årligt forbrug af olie eller diesel, men der må forventes et årligt forbrug af ca. 5.000 liter diesel. Service af maskinerne vil foregå uden for projektarealet.

- Affald som genereres i forbindelse med aktiviteterne i råstofgraven vil formentligt dreje sig om begrænsede mængder af husholdningsaffald, som medtages og bortskaffes af entreprenøren.
- Der ønskes adgang til råstofgraven ad Grøngrøftvej. Adgangsvejen ønskes ført øst om beboelsen på Grøngrøftvej 10. Den forventede rute er: Tilkørsel med tom vogn fra nord via Kirkebjerg. Frakørsel med læs mod vest ad Grøngrøftvej.
- Råstofgraven efterbehandles til landbrugsjord.

2.2 Beskrivelse

Der søges om en 10-årig tilladelse til indvinding af rødbrændende ler på matr. nr. 52, Tråsbøl, Felsted i Aabenraa Kommune (se figur fra ansøgningen nedenfor).

Ansøgt område (fra ansøgningsmaterialet).

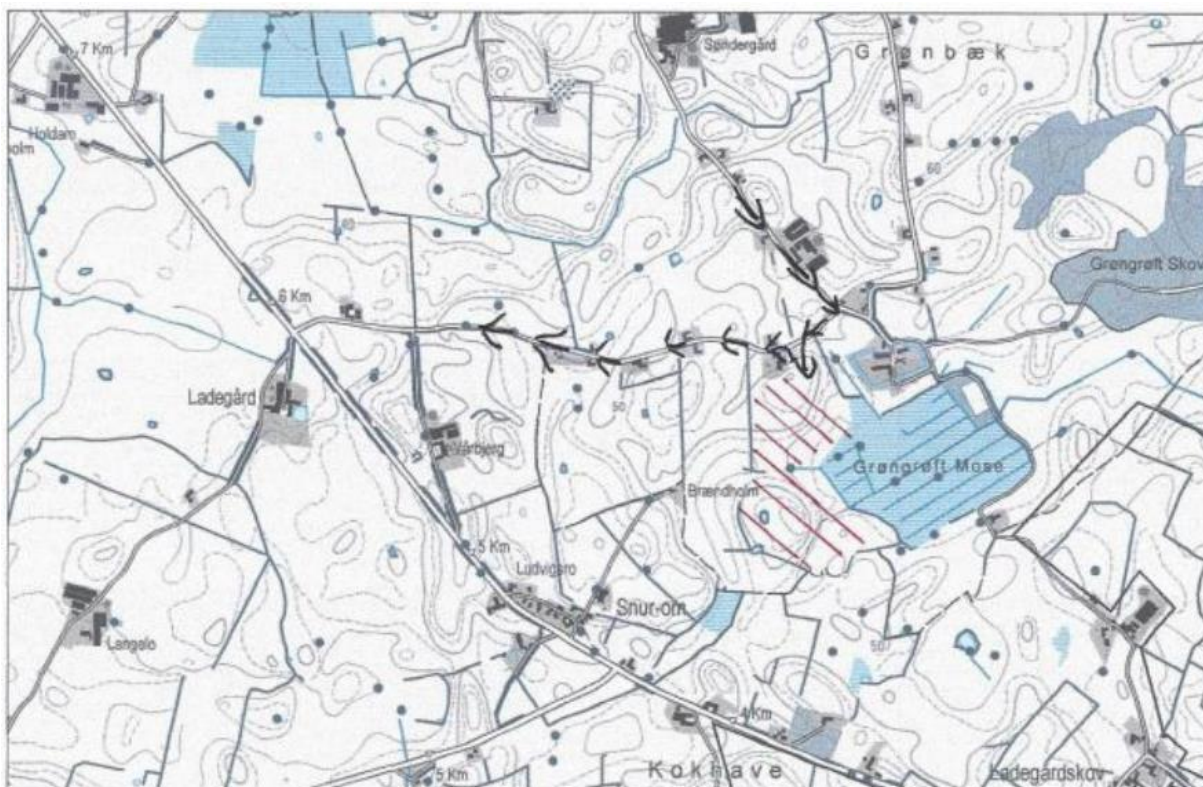
Det ansøgte projektareal er på 15 ha og på nær den nordøstligste ca. 0,5 ha af området ligger det inden for udlagt råstofinteresseområde for ler i Råstofplan 2020. Projektarealet ligger i et område med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og inden for nitrاتفølsomme indvindingsområder (NFI), men uden for indvindingsopland til vandværk. Projektarealet er beliggende i landzone med spredte beboelser.

Der søges om en årlig indvinding på ca. 10.000 m³ rødbrændende ler. Der vil blive gravet til ca. 1 meter under terræn, og der vil ikke blive gravet under grundvandsspejl. Indvindingen vil foregå i tørre perioder i etaper af ca. 2 ha pr år, svarende til ca. 8 etaper, startende fra øst mod vest. Inden for de enkelte etaper vil

mulden blive rømmet af i bredder på ca. 50 meter. Mulden vil herfra blive placeret på begge sider af arealet og vil på denne måde fungere som støjvolde.

De ansøgte arbejdstider er fra kl. 06.00 til kl. 17.00 mandag til fredag. Ved en indvinding på 10.000 m³ om året, svarer det til ca. 25 kørsler med lastbil pr. arbejdsdag, og ca. 2-2,5 lastbiler pr. time ved ca. 4 ugers indvinding pr. år.

Der etableres adgangsvej (både til- og frakørsel) til Grøngrøftvej. Adgangsvejen ønskes ført øst om beboelsen på Grøngrøftvej 10. Den forventede rute (se figur nedenfor) er: Tilkørsel med tom vogn fra nord via Kirkebjerg. Frakørsel med læs mod vest ad Grøngrøftvej.

Transportrute til og fra råstofgraven (fra ansøgningsmaterialet).

Der findes et rørlagt vandløb inden for den centrale del af projektarealet, der vurderes at være en fortsættelse af den beskyttede Fiskbæk øst for arealet, samt et uregistreret vandhul i den sydlige del af arealet, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. På tilgrænsende arealer, øst og syd for, findes § 3-beskyttet engareal og sø.

Projektet er beliggende inden for område med kulturhistorisk bevaringsværdi, hvilket henviser til husmandskolonien Grøngrøft (nyere tid, 1900-tallet). Lige øst for projektarealet ligger voldstedet Grøngrøft med en vandfyldt voldgrav, hvis skrænter omgiver den borgbanke, hvorpå den nuværende gårds bygninger ligger. Den nordøstlige del af projektarealet ligger således inden for 100 meter-beskyttelseszonen til den fredede voldgrav.

Arealet vil løbende blive efterbehandlet til den nuværende anvendelse som landbrug, efterhånden som de enkelte graveetaper graves færdig, ved planering af bunden og ved genudlægning af mulden.

3 VILKÅR

I dette afsnit fremgår vilkårene, der er tilknyttet tilladelsen. Vilkårene er som udgangspunkt stillet med hjemmel i råstofloven. Det fremgår, hvis de er stillet efter anden lovgivning.

3.1 Omfang af retten til at indvinde

1. Tilladelsen er gældende 10 år frem, hvorefter tilladelsen udløber. Såfremt indvindingen ikke er færdig, kan der søges om en ny tilladelse.
2. Der må årligt indvindes op til 10.000 m³ rødbrændende ler i løbet af en graveetape på ca. 4 uger.
3. Projektet skal holdes inden for det indtegnede område (herefter kaldet projektarealet), som fremgår af bilag 1.
4. Indvindingen skal ske inden for projektarealet med de begrænsninger, som fremgår af vilkårene og anden lovgivning. Se bilag 1. Der skal ske en løbende efterbehandling af afgravede områder i samme takt som indvindingen skrider frem.
5. Grænsen for det område, der må graves i (indvindingsarealet), skal sættes af i marken efter nærmere aftale med regionen. Pælene til afmærkning mv. må ikke fjernes, og skal sikres, så de ikke bliver beskadigede. Det kan f.eks. ske med betonringe.
6. Råstofindvindingen skal tilrettelægges og udføres i overensstemmelse med det ansøgte jf. mail af den 1. juli 2021 samt graveplan på kort, se bilag 2. Eventuelle ændringer i graveplanen skal godkendes skriftligt af regionen.
7. Til råstofindvinding, herunder efterfølgende behandling af materialerne, må kun anvendes de i ansøgningen angivne maskiner: 1 stk. gravemaskine og 1 stk. dozer, som primært anvendes ved af-rømning af muld samt planering og genudlægning af mulden. Afvigelser herfra kan kun ske efter forudgående skriftlig accept fra regionen.
8. Regionen skal til enhver tid holdes underrettet om, hvem der forestår indvindingen.

9. Driftsmedarbejdere skal være bekendt med vilkårene i denne tilladelse samt den til en hver tid gældende grave- og efterbehandlingsplan.

3.2 Drift

10. For at beskytte naboer mod støj er der fastsat driftstider, som er i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning *Ekstern støj fra virksomheder* (vejledning nr. 5/1984).

Råstofgravens driftstider er:

- Råstofindvinding: mandag til fredag 07 - 17 – dog ikke helligdage og juleaftensdag.
 - Udlevering og læsning kan herudover ske i tidsrummet: mandag til fredag 06 - 07 – dog ikke helligdage og juleaftensdag.
 - I helt enkeltstående tilfælde kan det være nødvendigt at fravige de generelle åbningstider. Dette må kun ske med forudgående skriftlig accept fra regionen.
11. Efter etableringsfasen må det ækvivalente støjniveau (det vil sige støjens middelværdi over et længere tidsrum: Om dagen 8 timer, om aftenen 1 time og om natten ½ time) fra indvindingsområdet i driftssituationen ikke overstige følgende værdier målt/beregnet ved nabobebyggelser:

Dage	Tidsrum	Støjniveau
Mandag – fredag	07.00 – 17.00	55 dB (A)
Mandag – fredag	06.00 – 07.00	40 dB (A)
Mandag – fredag	Andre tidspunkter	Lukket
Lørdag – søndag	Alle tidspunkter	Lukket

Grænseværdien er gældende i det mest støjbelastede punkt ved udendørs opholdsarealer højst 15 meter fra beboelse i det åbne land. Grænseværdien (fx 45/40/35 dB(A)) er gældende overalt i områder til støjfølsom arealanvendelse.

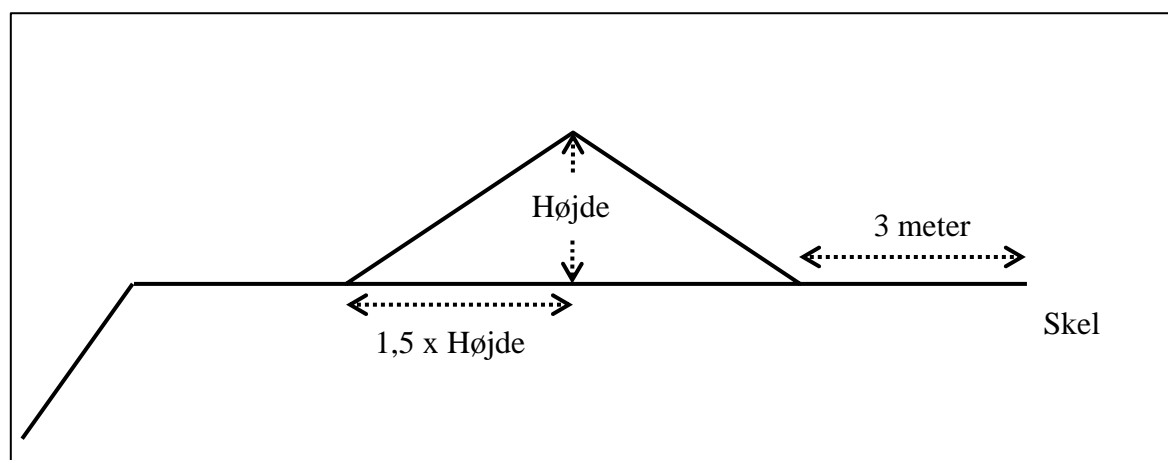
Det maksimale støjniveau L_{pAmax} må i tiden fra kl. 06.00 til kl. 07.00 ikke overstige 55 dB (A) målt/beregnet ved nærmeste nabobebyggelse.

Hvis regionen finder det påkrævet, skal virksomheden ved målinger eller beregninger dokumentere at ovenstående støjgrænser overholdes. Udgifterne hertil afholdes af virksomheden. Nævnte målinger/ beregninger skal udføres og rapporteres i henhold til gældende støjvejledninger, og skal udføres af et laboratorium eller person, som aktuelt er godkendt til dette af Miljøstyrelsen jf. følgende liste: Hvis regionen finder det påkrævet, skal virksomheden ved målinger eller beregninger dokumentere at ovenstående støjgrænser overholdes. Udgifterne hertil afholdes af virksomheden. Nævnte målinger/ beregninger skal udføres og rapporteres i henhold til gældende støjvejledninger,

og skal udføres af et laboratorium eller person, som aktuelt er godkendt til dette af Miljøstyrelsen, jf. følgende liste: Godkendte laboratorier og enkeltpersoner.

Viser målingerne/beregningerne, at virksomheden overskrider grænseværdierne, skal virksomheden lade foretage afhjælpende foranstaltninger og dokumentere, at grænseværdierne overholdes ved en efterfølgende kontrolmåling/-beregning udført af et laboratorium eller person, som aktuelt er godkendt til dette af Miljøstyrelsen.

12. Såfremt der er væsentlige gener eller de vejledende støjgrænser ikke overholdes, skal der træffes foranstaltninger til at nedsætte støjgener (f.eks. ved at afskærme støjkluder med støjskærme eller ved at placere volde mod de nærliggende beboelser), således at væsentlige gener undgås og vejledende støjgrænseværdier overholdes.
13. Etableringen af støjvolde mv. skal ske i en med regionen nærmere aftalt periode. Naboerne skal informeres om denne etablering mindst 7 dage forinden opstart.
14. Den afgravede muldjord vil blive placeret i jordvolde/støjvolde på hver side af de enkelte graveetaper af 50 meters bredde, som på denne måde vil have en støjdæmpende effekt, idet de placeres tæt op ad den maskine, som de skal dæmpe. Se principskitse herunder for jordvoldens etablering:

Principskitse for etablering af en støjvold med hældning 1:1,5.

15. For støjvoldene gælder:
 - a. Støjvoldens fod må ikke placeres nærmere end 3 meter fra vejskel, naboskel eller levende hegn.
 - b. Støjvoldens hældning må ikke udgøre en risiko for nedskridning.
 - c. Støjvolden skal have en højde på minimum 2 meter.
 - d. Støjvolden skal blive liggende under hele indvindingsperioden af de enkelte graveetaper af 50 meters bredde, med mindre der foreligger skriftlig accept til andet fra regionen. Støjvoldene fjernes efter ophør af de enkelte graveetaper, idet mulden herfra vil blive anvendt til den efterfølgende efterbehandling.

e. Såfremt der ikke er tilstrækkelig med muldjord til at etablere jordvolde langs hele den enkelte graveetape ad gangen, må der etableres mindre deletaper. Hvis dette bliver nødvendigt, skal den præcise aktivitet skriftligt accepteres af regionen forud for etableringen af støjvoldene.

16. Støjvolde mod den nærliggende ejendom Grøngrøftvej 10 kan udelades, så længe boligen kun bebos af de allerede hørte beboere og så længe beboerne på adressen ikke ønsker etablering af støjvolde. Dog kan regionen kræve støjvolde opført, hvis regionen på et tidspunkt vurderer det nødvendigt for at mindske støjgenerne fra råstofgraven.
17. Driften må ikke give anledning til væsentlige støvgener uden for virksomheden. Der skal træffes de fornødne foranstaltninger til hindring af støvdannelse fra interne transportveje, materialebunker og produktionsanlæg mv. (f.eks. i form af vanding af lagerbunker, gravefronter og vanding samt renholdelse af interne veje).
18. Råstoffer og jorddepoter skal placeres til mindst mulig gene for nærliggende beboelsesejendomme.

3.3 Adgangsforhold og afstande

Adgangsforhold

Vedrørende vejloven

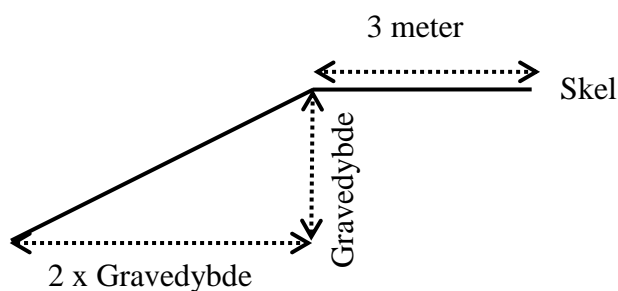
Ansøger har oplyst, at der først vil blive søgt om overkørselstilladelse, når råstoffilladelsen foreligger.

Vilkår efter råstofloven

19. Adgangsvejen skal uden for åbningstiden være aflåst/afspærret med bom eller kæde. Dette skal ske for at sikre, at uvedkommende ikke har adgang til råstofgraven, da dette erfaringsmæssigt udgør en risiko for, at der deponeres affald eller for dieseltveri, hvilket udgør en forureningsrisiko.
20. Adgang til råstofgraven skal være via Grøngrøftvej, og det er ikke tilladt at anvende andre adgangsveje.
21. Adgangsvejens hældning skal være således, at der ikke ledes vand og materialer fra adgangsvejen ud på offentlig vej.
22. Adgangsvejen skal renholdes for at undgå, at der trækkes materialer ud på offentlig vej.

Graveafstande og begrænsninger

23. Der må ikke graves nærmere end 3 meter fra vejskel til Grøngrøftvej, som er en kommunevej. Der må endvidere ikke graves nærmere end 3 meter fra privat vej, naboskel og hegn med mindre andet er aftalt med lodsejer og godkendt skriftligt af regionen. Der må efter de 3 meter ikke graves stejlere end et skråningsanlæg på anlæg 1:2, jf. følgende figur:

24. Der må ikke graves nærmere end 25 meter til grundmurede bygninger for at sikre bygningernes stabilitet og for at hindre eventuelle vibrationsskader. Der må efter de 25 meter ikke graves under et skråningsanlæg på 1:2.
25. Tilladt maksimal gravedybde på matr.nr. 52, Grøngrøft, Felsted er til bund af forekomsten af rødbrændende ler dog maksimalt 1 meter. Den maksimale gravedybde er fastsat under forudsætning af, at skråningsanlæg ikke overskrides.
26. Gravningen må ikke give risiko for nedskridning.
27. Støjvolde, jorddepoter, oplag eller lignende må ikke anlægges højere end 5 m over omkringliggende terræn. Eventuel forøgelse af denne højde kan kun ske efter forudgående godkendelse hos regionen.

Vedrørende naturbeskyttelsesloven

Nedenstående vilkår, som berører sagen, er allerede gældende efter naturbeskyttelsesloven samt evt. efter heraf afledte regler og afgørelser. Aabenraa Kommune er myndighed på området.

- Der må ikke graves nærmere den fredede voldgrav tilhørende Grøngrøft Voldsted (Loknr. 57, Felsted sogn, fredningsnr. 421012) i den nordøstlige del af indvindingsområdet end beskyttelseszonen, der forløber 100 meter fra fortidsmindets ydergrænse (fortidsmindebeskyttelseslinjen), medmindre der opnås dispensation til dette fra kommunen.

Vedrørende vandløbsloven

Nedenstående vilkår, som berører sagen, er allerede gældende efter vandløbsloven samt evt. efter heraf afledte regler og afgørelser. Aabenraa Kommune og Sønderborg Kommune er myndigheder på området.

- Bygninger, bygværker, faste hegn, beplantninger, udgravninger og lignende anlæg af blivende art må ikke uden vandløbsmyndighedens tilladelse anbringes nærmere øverste vandløbskant end 8 m, og for rørlagte strækninger ikke nærmere rørledningens midte end 4 m. Der må således ikke graves nærmere end 4 meter fra rørets midte af den rørlagte del af **Brændholm Bæk**, således at der friholdes et arbejdsbælte.
- Det offentlige, rørlagte vandløb **Grøngrøft Mark** afvander ind på projektarealet og nedstrøms ender det i Fiskbæk i Sønderborg Kommune. I forbindelse med projektet skal det sikres, at det offentlige vandløb ikke tager skade eller tilføres materiale. Omdræning af arealet efter udgravning kan kræve sagsbehandling efter vandløbsloven.

Vilkår efter råstofloven

28. Der skal etableres og opretholdes en 10 m bræmme rundt om det § 3-beskyttede vandhul i den sydlige del af projektarealet. Der må ikke indvindes råstoffer eller færdes med maskiner inden for denne bræmme.
29. Af hensyn til den tilknyttede fauna, herunder særligt for at beskytte evt. bilag IV-arter, må der ikke graves på alle sider af vandhullet i den sydlige del af projektarealet på en gang. Mindst en fjerdedel af vandhulskanten skal friholdes for gravning ad gangen. Der skal til stadighed være et urørt areal mellem søerne og engområderne.
30. Der skal opretholdes en graveafstand på 10 m til den § 3-beskyttede sø, som grænser op til projektarealet i syd. Se bilag 1.

3.4 Forebyggelse af forurening, håndtering af affald, vandindvinding mv.

31. Muld- og evt. overjordsdepoter skal placeres inden for det ansøgte projektareal og således, at der ikke kan ske sammenblanding med andre materialer.
32. Den, der udnytter tilladelsen, skal drage omsorg for, at grundvandet ikke forurenes af oliespild fra maskiner og eventuelle brændstoftanke, og for at gravearbejdet ikke forårsager ødelæggelse eller beskadigelse af vandforsyningen i området.

Tankning og spild

33. Køretøjer og andre maskiner skal holdes i god stand, så der ikke forekommer oliedryp.
34. Tankning og vask af samt olieskift mv. på *selvkørende maskiner* skal foregå uden for det åbne indvindingsareal og skal foregå så spild undgås ligesom service og reparation skal foregå uden for indvindingsarealet.
35. Sorteringsanlæg, generatorer og andre mere *stationære anlæg* kan tankes fra en entreprenørtank, der medbringes ved hver tankning. Tankanlægget skal være indrettet så spild undgås, og tankning skal foregå under konstant tilsyn.
36. Mindre olie- og kemikaliespild skal opsamles straks. Større, akut forurening skal anmeldes til kommunen (ring 112).

Opbevaring og oplag

37. Der må ikke opbevares affald eller andet, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, i Lergraven.

3.5 Efterbehandling m.m.

Efterbehandlingsplanen er udarbejdet i overensstemmelse med indvinders og lodsejers ønsker samt kommunernes høringssvar.

Vilkår efter råstofloven

38. Efter endt gravning skal der efterbehandles til landbrug, som også er den nuværende anvendelse af arealet efter den godkendte efterbehandlingsplan, jf. bilag 2. Alle ændringer i efterbehandlingsplanen skal godkendes skriftligt af regionen.
39. Efterbehandlingen skal udføres jf. planen, således at de enkelte graveetaper af 50 meters bredde løbende bliver efterbehandlet ved planering af bunden og udjævning af graverenderne samt genudlægning af mulden. Afslutningsvis vil arealerne blive drænet.
40. Den etablerede 10 m bræmme rundt om § 3-vandhullet i den sydlige del af projektarealet skal opretholdes i efterbehandlingen, af hensyn til beskyttede arter samt landskabets bevarelse.

41. Efterbehandlingsarbejdet skal påbegyndes og gennemføres så tidligt, som det under hensyn til råstofgravens drift er praktisk muligt.
42. Forinden større efterbehandlingsarbejder påbegyndes, skal regionen underrettes herom, således at evt. tvivsspørgsmål omkring efterbehandlingens udførelse kan afklares.
43. Projektarealet skal umiddelbart efter gravearbejdets afslutning ryddes for alle i tilknytning til råstofindvindingen opførte bygninger eller andet oplag, da det kan virke skæmmende.
44. Såfremt tilladelsen inddrages i medfør af råstoflovens § 11, stk. 1 indtræder efterbehandlingsforpligtigheden omgående.
45. Efterbehandlingen skal være afsluttet inden tilladelsen udløber.
46. I tilfælde af gravning på tilgrænsende ejendomme kan regionen på et hvilket som helst tidspunkt under som efter gravningens afslutning forlange gennemgravning og efterbehandling af skelområdet.
47. Der skal stilles en økonomisk sikkerhed for gennemførelsen af efterbehandlingen; se nærmere i afsnit 5. Regionen kan kræve sikkerhedsstillelsen forhøjet, hvis det findes nødvendigt på grund af ændringer i efterbehandlingsplanen og/eller andre forhold. Sikkerheden skal gælde til efterbehandlingen er udført og godkendt af regionen.

Vilkår efter museumsloven

Museum Sønderjylland – Arkæologi Haderslev vurderer i høringssvar til myndighedshøringen, at der er meget høj risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved anlægsarbejde inden for det pågældende areal og anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse (se hele høringssvaret i afsnit 6).

Museet udtaler at:

- *De jordfaste fortidsminder er omfattet af museumslovens § 27. Derfor skal man, hvis man ved anlægsarbejde støder på et fortidsminde, straks indstille arbejdet i det omfang, det berører fortidsmindet, og tilkalde Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev.*

4 GENERELLE BESTEMMELSER

Følgende gælder i øvrigt efter råstofloven og efter andre love og bestemmelser:

Tilsyn

Regionen er tilsynsmyndighed og fører tilsyn med at vilkår meddelt i medfør af råstofloven overholdes jf. råstoflovens § 31, stk. 1. Regionen kan meddele påbud om, at et ulovligt forhold skal lovliggøres inden for en nærmere fastsat frist, jf. råstoflovens § 31, stk. 3. Regionen kan, såfremt et påbud ikke efterkommes inden for den fastsatte frist, lade de påbudte foranstaltninger udføre for den ansvarliges regning.

Tinglysning af efterbehandlingsvilkår

Når afgørelsen er endelig og klagefristen er udløbet, tinglyser regionen vilkårene for efterbehandling på ejendommen.

Vilkårene er bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommen uden hensyn til, hvornår retten er stiftet og uanset om der sker tinglysning. Tinglysningen sker i medfør af råstoflovens § 10, stk. 6 med regionen som påtaleberettiget.

Indvinder skal efter loven betale tinglysningsgebyret. Når tinglysningen er sket, sender regionen en regning for udlagt tinglysningsgebyr.

Når efterbehandlingen af indvindingsområdet er godkendt af regionen, vil de tinglyste vilkår med undtagelse af vilkår 40 og 46 blive aflyst og sikkerhedsstillelsen blive frigivet.

Arkæologi

Findes der under indvindingen grave, gravpladser, bopladser, ruiner eller andre jordfaste fortidsminder, skal fundet straks anmeldes til Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev. Danefæ og danekræ tilhører staten. Danefæ skal afleveres til Museum Sønderjylland og danekræ til et af statens naturhistoriske museer. Indvindingen skal standses i det omfang den berører fortidsmindet.

Råstofafgift

Der skal betales råstofafgift ved indvinding af naturbundne råstoffer, jf. affalds- og råstofafgiftsloven.

Underretning ved konkurs, overdragelse af rettigheder mv.

I tilfælde af indvindingsvirksomhedens konkurs, betalingsstandsning m.v., er såvel ejendommens ejer, som den, der driver indvindingsvirksomheden, forpligtet til straks at underrette regionen.

Ønsker man at overdrage indvindingstilladelsen til en anden, skal dette i god tid forinden anmeldes til regionen, vedlagt en af den nye indvinder underskrevet erklæring, der fastslår, at man er bekendt med alle tilladelser, vilkår, aftaler mv. og er indforstået med at man overtager alle forpligtigelser.

Der skal stilles sikkerhed fra den nye indvinder, og regionen kan kræve en ny grave-/efterbehandlingsplan udarbejdet og indsendt til godkendelse.

Indberetning af indvunden mængde

Der skal hvert år gives oplysninger til regionen om arten og mængden af de råstoffer, der indvindes i råstofgraven, samt om anvendelsen heraf. Indberetningen skal ske via den digitale løsning, som regionen udsender årlig information om til alle indvindere. Regionen videregiver indberetningen til Danmarks Statistik.

Indberetning til GEUS

Resultater af evt. udførte råstofboringer, prøveboringer i jorden samt geofysiske undersøgelser mv. skal indberettes til GEUS inden tre måneder efter udførelsen. Indberetningen skal ske på særlige skemaer, jf. råstoflovens § 28, stk. 1.

Tilførsel af jord

Tilførsel af såvel forurenede som uforurenede jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave er forbudt jf. jordforureningslovens § 52. Der kan søges dispensation.

Miljølovgivning i øvrigt

Gældende miljøregler vedr. tanke, beholdere og tankanlæg (med olieprodukter, benzin og lignende) er også gældende i råstofgrave. Gældende miljøregler vedrørende miljøfremmede stoffer samt bortskaffelse af havedaffald/afbrænding gælder ligeledes i råstofgrave.

Gældende miljøregler vedr. opbevaring, deponering og bortskaffelse af affald gælder også i råstofgraven. Bortskaffelse af affald skal derfor ske i henhold til gældende affaldsregulativer for Aabenraa Kommune og affaldsbekendtgørelsens kap. 9.

Forsyningsledninger

Før gravning påbegyndes, har indvinder pligt til at indhente oplysninger om ledningsføringer på arealet i Ledningsejerregisteret (LER).

Der jf. forespørgsel i LER enkelte ledninger inden for den nordlige del af projektarealet. Det drejer sig om telekabler langs med Grøngrøftvej samt el-ledninger, dels i den nordøstlige del af området, dels i den nordvestlige, hvor der er kabler både inden for projektarealet og langs med Grøngrøftvej.

5 SIKKERHEDSSTILLELSE

Ansøger I/S Lertranskøb skal stille en sikkerhed til sikring af efterbehandlingsarbejderne på matr. nr. 52 Grøngrøft, Felsted i Aabenraa Kommune på kr. 300.000 indeks 113,68, 4. kvartal 2021 (indeks for jordarbejde mv., Danmarks Statistik).

Beløbets størrelse er fastlagt ud fra et estimat på en efterbehandlingspris på landbrugsjord 150.000 kr. pr. (åben) hektar. Der vil ikke ske jordflytning, idet der efterbehandles ved planering og genudlægning af muldjord.

Der skal fremsendes en sikkerhedsstillelse til regionen, inden tilladelsen kan tages i brug.

Sikkerhedsstillelsens størrelse er betinget af, at det aktuelle gravefelt ikke overstiger 2 ha og kan reguleres, når regionen skønner dette nødvendigt af hensyn til ændringer i prisniveau, graveplan, efterbehandling eller lignende.

Sikkerhedsstillelsen skal årligt indeksreguleres pr. 1. april efter Danmarks Statistiks reguleringsindeks for jordarbejder. Sikkerhedsstillelsen reguleres efter foregående års indeks for 4. kvartal.

Sikkerhedsstillelsen skal være gældende indtil efterbehandlingsarbejdet er afsluttet og godkendt af regionen, idet sikkerhedsstillelsen først da vil kunne frigives.

Sikkerheden stilles i form af anfordringsgaranti uden udløbsdato fra indvinders pengeinstitut.

6 ANSØGNINGSPROCESSEN

Afsnit 6.1 beskriver forløbet omkring myndighedshøringen og de indkomne høringssvar samt regionens bemærkninger til disse. Under afsnit 6.3 beskrives forløbet omkring partshøringen, de indkomne høringssvar og regionens bemærkninger til disse.

6.1 Myndighedshøring

Ansøgningsmaterialet har i perioden 19. marts 2021 til 16. april 2021 været sendt i myndighedshøring jf. råstoflovens § 8 med henblik på samordning med andre myndigheder for at klarlægge, om en råstoftilladelse på arealet kræver øvrige tilladelser, dispensationer og lignende. Materialet har været sendt til følgende myndigheder:

- Aabenraa Kommune
- Sønderborg Kommune
- Museum Sønderjylland

Der indkom følgende høringssvar:

Hvem	Bemærkninger	Regionens bemærkninger
Aabenraa Kommune		

Landskab og Natur	Der er et uregistrerede vandhul på matr. 52 Grøngrøft, Felsted omfattet af NBL § 3. Der foreslås derfor vilkår til beskyttelse af vandhullet: Der etableres og opretholdes en 10 m bræmme rundt om vandhullet, inden for hvilken der ikke må indvindes råstoffer eller færdes med maskiner.	Bemærkningen tages til efterretning, og der stilles vilkår i tilladelsen til beskyttelse af vandhullet.
	Området er udpeget som værdifuldt landskab og det anbefales at tilbageføre landskabet til dets nuværende opbygning og tilblivelse.	Med hensyn til de landskabelige forhold vil der kun være en begrænset påvirkning som følge af en overfladenær indvinding til ca. 1 meters dybde af rødbrændende ler. Den landskabelige påvirkning forventes derfor ikke at være væsentlig.
	Området er udpeget som værdifulde kulturmiljøer, og det anbefales at tilbageføre landskabet til det nuværende landskabs dannelsesform og med små marker og læhegn, så samspil mellem kulturspor, naturgrundlag og omgivende landskab ikke ødelægges.	Afgravning af ca. 1 m ler vurderes ikke at påvirke visuelt i nævneværdig grad. Funktionsmæssigt vil arealet fremadrettet anvendes som landbrugsjord, sådan som det også bliver i dag.
Vandløb	Rørlagt vandløb (Brændholm Bæk Lun 07.3) løber på tværs gennem matriklen og Jf. regulativet for Brændholm bæk er der et arbejdsbælte på 4 m målt fra rørets midte, der skal friholdes. Forslag til vilkår: Bygninger, bygværker, faste hegn, beplantninger, udgravninger og lignende anlæg af blivende art må ikke uden vandløbsmyndighedens tilladelse anbringes nærmere øverste vandløbskant end 8 m, og for rørlagte strækninger ikke nærmere rørledningens midte end 4 m.	Bemærkningen tages til efterretning. Der vil blive stillet vilkår i råstoftilladelsen i henhold til forslag fra kommunen om, at der ikke må indvindes nærmere rørledningens midte end 4 meter.
Grundvand	Området omfatter ca. 12 m lerede aflejringer under terræn. Indvindingen af ca. 1 m ler under terræn vurderes ikke at få større betydning for grundvandsbeskyttelsen.	Bemærkningen tages til efterretning.
Sønderborg Kommune		
Vandløb	Der ligger et offentligt rørlagt vandløb på arealet. Det er regulativ fra Aabenraa Kommune, der er gældende på projektstrækningen. Det offentlige rørlagte vandløb Grøngrøft Mark afvander ind på projektområdet og nedstrøms ender det i Fiskbæk i Sønderborg kommune. I forbindelse med projektet skal det sikres, at det offentlige vandløb ikke tager skade eller tilføres materiale. Omdræning af arealet efter udgravning kan kræve sagsbehandling efter vandløbsloven, det forventes,	Der vil blive stillet vilkår om dette i tilladelsen, jf. ovenstående.

	at dræning og tilledningspunkt vil være i Aabenraa Kommune.	
Vejforhold	Ingen bemærkninger	
Grundvand	Området ligger i OSD og i indsatsområde, men uden for indvindingsoplande til vandværker i Sønderborg Kommune. Da der kun graves til 1 meter under terræn og over grundvandsspejl, har kommunen ingen bemærkninger til sagen.	Bemærkningen tages til efterretning.
Museum Sønderjylland	Den nordvestlige del af indvindingsområdet ligger inden for 100 meter-beskyttelseszonen til en fredet voldgrav tilhørende Grøngrøft Voldsted (sb. 57, Felsted sogn, fredningsnr. 4210-12), og der skal derfor iflg. Naturbeskyttelseslovens § 18 søges om dispensation fra beskyttelseszonen, hvis der skal ske anlæg inden for denne. Det er Aabenraa Kommune, som er myndighed på det område.	I vilkårsafsnittet er der indsat tekst vedr. gravegrænser.
	Museum Sønderjylland vurderer, at der er meget høj risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved anlægsarbejde inden for det pågældende areal. Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejde inden for den berørte del af matriklen.	Regionen har videregivet høringsvaret til ansøger (til orientering).

6.2 Miljøvurderingsloven

Screeningsafgørelsen

Projektet er opført på miljøvurderingslovens bilag 2, hvilket betyder, at regionen har foretaget en screening af projektet efter kapitel 8 i miljøvurderingsloven.

Regionen har på baggrund af den gennemførte screening vurderet, at projektet ikke antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. lovens § 16. Der er derfor ikke krav om en miljøvurdering, og der skal derfor ikke udarbejdes en miljøkonsekvensrapport i forbindelse med ansøgningen om tilladelse til erhvervs-mæssig indvinding af råstoffer på det ansøgte areal.

Regionens screeningsafgørelse inkl. vurdering fremgår af bilag 3.

Screeningsafgørelsen har været i høring ved berørte parter i perioden 10. august 2021 til 7. september 2021. Der er indkommet høringssvar, som er indarbejdet i screeningsafgørelsen.

Afgørelsen om, at der ikke er pligt til at udarbejde en miljøkonsekvensrapport (tidl. VVM-redegørelse), er meddelt den 5. oktober 2021 i henhold til miljøvurderingslovens § 21. Klagefristen udløb den 2. november 2021.

Råstofindvindingstilladelsen med de stillede vilkår sikrer, at der ikke er nogen væsentlig miljøpåvirkning forbundet med indvindingen.

6.3 Partshøring

Regionen har foretaget en partshøring i medfør af forvaltningslovens § 19. I forbindelse med partshøringen har regionens udkast til tilladelse samtidigt været i høring hos Aabenraa Kommune om fastsættelse af vilkår om efterbehandling i medfør af råstoflovens § 10a.

Der er følgende myndigheder og parter i denne sag:

Navn	Rolle	Kontaktadresse
Aabenraa Kommune	Berørt myndighed	lha@aabenraa.dk; industri@aabenraa.dk
Sønderborg Kommune	Berørt myndighed	post@sonderborg.dk, vand-natur@sonderborg.dk.
Museum Sønderjylland		planer@msj.dk
Egon Jessen	Lodsejer, matr.nr. 52 og 78 Grøngrøft, Felsted og beboer Grøngrøftvej 10, 6200 Aabenraa	
Kætti Jessen	Beboer Grøngrøftvej 10, Grøngrøft, 6200 Aabenraa	
I/S Lertranskøb c/o Kaj Christensen	Indvinder og ansøger	lertrans@outlook.dk
Martin Meldgård Julius Maria Meldgård Julius	Beboere og ejere af matr. nr. 46 Grøngrøft, Felsted	
Jørgen Lehmann	Lodsejer matr.nr. 81 Grøngrøft, Felsted	
Peter Beck	Lodsejer matr.nr. 18 Grøngrøft, Felsted	
Hans Jørgen Vaarbjerg	Lodsejer matr.nr. 82 Grøngrøft, Felsted	
Aabenraa Kommune	Lodsejer matr.nr. 88 Grøngrøft, Felsted	

Høringen er sendt til myndigheder og parter. Høringen forløb i perioden 20/10-2022 til 17/11-2022 og der indkom følgende høringssvar:

Hvem	Bemærkninger	Regionens bemærkninger
Aabenraa Kommune vedr. §3 beskyttet natur	Der ligger to beskyttede søer inden for grave området som ikke må blive påvirket ifm. projektet. Der skal således holdes en passende afstand på mindst 10 meter. Derudover ligger der et stort engområde lige øst for projektområdet. Vilkårstekst: Hvis det er muligt bør gravearbejdet foregå på en sådan måde at der hele tiden er et urørt areal mellem søerne og engområdet mod øst så en potentiel	Kommunens bemærkning er taget til efterretning og der er tilføjet en sætning vedr. urørt areal mellem sø- og engområde.

	bestand af padder i området har fri spredningsmulighed mellem engene og søerne.	
Aabenraa kommune vedr. sten- og jorddiger	Der er ingen diger nær indvindingsområdet.	-
Aabenraa Kommune vedr. Natura 2000	Der er ca. 1,1 km til nærmeste Natura2000 område (Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Rode Skov). Kommunen vurderer at der ikke er risiko for væsentligt at påvirke Natura2000 området grundet afstanden.	Bemærkningen tages til efterretning.
Aabenraa Kommune vedr. bilag IV arter	Der er ingen observationer af bilag IV arter inden for eller i umiddelbar nærhed til projektområdet. Der ligger dog 2 søer inden for eller i nær tilknytning til projektområdet hvor der potentielt kan findes bilag IV-paddearter. Søerne er tilgroede og der er høj skyggepåvirkning. Det er derfor ikke et ideelt yngle-område for padder.	Bemærkningen tages til efterretning.
Aabenraa kommune vedr. vandløb	Af udkastet til tilladelsen, er de nødvendige forholdsregler angående det offentlige rørlagte vandløb allerede adresseret. Disse betragtninger ønskes bibeholdt. Det fremgår videre af udkastet at: "Vandområdeplan 2021- 2027 er der ingen målsatte søer, vandløb eller kystvande inden for eller i projektarealernes nærhed.". Brændholm Bæk (lun 07.3) er dog målsat jf. seneste basisanalyse ca. 1 km nedstrøms matriklen. Vi er derfor ikke helt enige i, at der ikke er målsatte naturtyper inden for arealernes nærhed. Det skal sikres, at der ikke foretages handlinger, der kan hindre målopfyldelse. Tilstanden er for nuværende ringe, hvilket skyldes at tilstanden for fisk er ringe. Det er således vigtigt, at projektet ikke tilfører sand og andet substrat, der kan forringe forholdene for fisk i vandløbet nedstrøms. Vilkårstekst: Er allerede adresseret i udkastet, og ønskes bibeholdt ift. afstands-krav til vandløb osv.	Teksten om at der ikke er målsatte områder i nærheden er ændret. Vilkårene er bibeholdt.
Aabenraa Kommune vedr. overkørsel	Der er allerede findes en vejadgang øst for ejendommen Grøngrøftvej 10. Vejadgangen er placeret på det østlige ende af matr. nr. 52 Grøngrøft, Felsted.	-

	Vejadgang til råstofområdet kræver tilladelse fra vejmyndighed, i henhold til § 49 i Lov om offentlige veje.	
Aabenraa Kommune vedr. jordvold	Evt. jordvold skal etableres på egen matrikel. Placering af jordvolden må ikke lukke adgang til lodsejere og de relevante myndigheder til matriklen. Den skal heller ikke være til gene for oversigten.	Der bliver i tilladelsen stillet vilkår om jordvoldens placering og afstand til vejskel.
Aabenraa Kommune vedr. adgangsvej	Indvinderen skal sørge for at vejadgangen renholdes for at undgå, at der trækkes materialer ud på den offentlig vej. Efter råstofindvindingen er afsluttet, skal vejadgangen nedlægges og vejarealet reetableres. Vilkårstekst: I tilladelsen vil der bl.a. stilles følgende vilkår: -Der skal sikres gode oversigtsforhold i forbindelse med udkørsel fra ejendommen mod Grøngrøftvej. -Etablering af svingsten ud ved rabatten. -Evt. grøft ud for vejadgangen skal rørlægges. -Den interne kørevej skal asfalteres i en vis afstand.	Regionen tager kommunens bemærkninger til efterretning. Vejtilladelsen er vedlagt som bilag.
Museum Sønderjylland	Museet har noteret, at vores vurdering er med i udkastet på s. 14 og ligger som bilag.	-

7 REGIONENS VURDERING AF SAGEN

7.1 Lovgrundlag

En råstoftilladelse skal, jf. råstoflovens § 10, stk. 1, indeholde vilkår om virksomhedens drift og om efterbehandling af arealet med henblik på at begrænse miljømæssige gener og forebygge forurening af grundvandet og jorden.

Tilladelsen kan, jf. råstoflovens § 10, stk. 2, indeholde vilkår om at råstofferne skal oparbejdes bedst muligt i forhold til deres kvalitet eller skal anvendes til bestemte formål. Jf. råstoflovens § 10, stk. 3 kan regionsrådet fastsætte yderligere vilkår for at varetage de hensyn, der er nævnt i lovens § 3.

7.2 Gennemgang af hensyn og vurderinger

Habitatbekendtgørelsen

Før der meddeles tilladelse efter råstofloven, skal der ifølge habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1 foretages en vurdering af, om det ansøgte i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. I så fald skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Der kan endvidere ikke meddeles tilladelse efter råstofloven, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyre- og plantearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV, jf. habitatbekendtgørelsens § 10.

Vurdering efter § 6 i habitatbekendtgørelsen (Natura 2000-områder):

Det nærmeste Natura 2000-område er Natura 2000-område nr. 94, Habitatområde H83 og Fuglebeskyttelsesområde F68 Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Rode Skov. Natura 2000-området strækker sig over et større område øst, sydøst og syd for projektarealet, ca. 1,2 km syd og 1,6 km øst herfor. Natura 2000-området har et areal på 879 ha.

Natura 2000-området er specielt udpeget for at beskytte de gamle skove, Gråstenskovene, som udgøres af Rinkenæs Skov, Dyrehaven, Tralskov og Rode Skov. Skovene er meget varierede og består overvejende af gammel løvskov. Flere steder er der større sletter med overdrevspræg, og eng- eller rigkærpræg, og fx området omkring Hjertehøj i Dyrehaven er underlagt fredninger, som har til formål at bevare bl.a. gamle ege samt en trægruppe på højen. I Rinkenæs Skov ligger de opstemmede "Prinsesse-Søer", mens der i Rinkenæs Skov ligger en lille mosesø, Ravnsrose. Generelt rummer skovområderne et stort antal småsøer.

I henhold til Natura 2000-basisanalyse for 2016-2021 er udpegningsgrundlaget for Habitatområde nr. 83 naturtyperne: kransnålalge-sø, næringsrig sø, nedbrudt højmose, hængesæk, kildevæld, rigkær, bøg på mor med kristtorn, bøg på muld, ege-blandskov, skovbevokset tørvemose, elle- og askeskov. For arter er udpegningsgrundlaget: stor vandsalamander.

Udpegningsgrundlaget for Fuglebeskyttelsesområde nr. 68 er: hvepsevåge, isfugl og rørhøg, som alle er ynglefugle.

I henhold til Natura 2000-basisanalyse for 2022-2027 er udpegningsgrundlaget for Habitatområde nr. 83 naturtyperne: kransnålalge-sø, næringsrig sø, hængesæk, kildevæld, rigkær, bøg på muld, ege-blandskov, elle- og askeskov. For arter er udpegningsgrundlaget: stor vandsalamander og sumpvindelsnegl.

Udpegningsgrundlaget for Fuglebeskyttelsesområde nr. 68 er: hvepsevåge, isfugl, rørhøg og rødrygget tornskade, som alle er ynglefugle.

I Natura 2000-basisanalyse 2022-2027 er udpegningsgrundlaget således ændret lidt, idet nedbrudt højmose, bøg på mor med kristtorn og skovbevokset tørvemose ikke længere fremgår af udpegningsgrundlaget. I forhold til fuglebeskyttelsesområde nr. 68 er udpegningsgrundlaget blevet udvidet med rødrygget tornskade.

Det ansøgte projekt har et meget begrænset omfang, idet råstofindvindingen består af indvinding af en overfladenær, rødbrændende ler til 1 meters dybde og over grundvandsspejl, og det vurderes at have en meget lokal påvirkning. Natura 2000-området er hovedsageligt udpeget pga. de gamle skove, Gråstenskovene, samt større sletter med overdrevspræg, og eng- eller rigkærspreg, mosesøer, kildevæld og småsøer inden for skovområderne samt arter som stor vandsalamander og sumpvindelsnegl samt ynglefuglene hvepsevåge, isfugl, rørhøg og rødrygget tornskade.

På grund af udpegningsgrundlagets karakter og afstanden til indvindingen, vurderes indvindingen ikke at kunne påvirke Natura 2000-området væsentligt.

Regionen vurderer, at projektet ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-området væsentligt, og at der derfor ikke skal udarbejdes en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkning på Natura 2000-området.

Vurdering efter § 10 i habitatbekendtgørelsen (bilag IV-arter):

Inden for graveområdet eller i nærheden af graveområdet er der ikke oplysninger om bilag IV-arter eller arter på den danske rødliste ved opslag i Danmarks Naturdata på Danmarks Miljøportal og i Naturbasen.dk. Nærmeste bilag IV-art er stor vandsalamander, der er observeret i Grøngrøft Skov, knap 800 meter mod nordøst. Nærmeste rødlistede art er butsnudet frø, som ligeledes er observeret i Grøngrøft Skov, knap 800 meter mod nordøst.

Aabenraa Kommune skriver i deres høringssvar til screeningsafgørelsen, at såfremt der holdes en passende afstand til søerne, er der ikke risiko for at påvirke bilag IV-arter væsentligt. Der er i tilladelsens stillet vilkår om en graveafstand på 10 meter til § 3-beskyttet natur samt krav om, at der af hensyn til den tilknyttede fauna (insekter, padder og andre smådyr) ikke må graves på alle sider af vandhullet på en gang. Mindst en fjerdedel af vandhulskanten skal friholdes for gravning ad gangen.

Regionen vurderer, at på grund af projektets begrænsede omfang og placering på tidligere landbrugsjord og med krav om 10 meter bræmme omkring vandhuller/søer (vilkår 30-32), vil projektet ikke forringe levevilkår for dyre- og plantearter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Samlet vurdering af forholdet til habitatbekendtgørelsen:

Det er regionens vurdering, at projektet ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke arter eller habitatområder væsentligt. Det ansøgte vil ikke ødelægge eller beskadige leve- eller voksesteder for de arter, der indgår i et udpegningsgrundlag. Det ansøgte vil endvidere efter regionens vurdering ikke medføre beskadigelse/ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV og ikke ødelægge plantearter, som er optaget i bilaget.

Regionens vurdering af projektet i forhold til råstofplanen

Det ansøgte indvindingsområde ligger uden for de udlagte graveområder i Råstofplan 2020. Stort set hele projektarealet er beliggende inden for udpeget interesseområde for ler i Råstofplan 2020.

Det ansøgte projekt vurderes derfor at være i overensstemmelse med retningslinje 7.4.2 i Råstofplan 2020, hvor regionen kan meddele tilladelse til indvinding af rødbrændende ler til en dybde af max. 2 m i det åbne land, hvis det ikke er i strid med andre væsentlige hensyn. Retningslinjen angiver endvidere, at arealerne kun bør beslaglægges i én dyrkningssæson, og at gravning og efterbehandling skal foregå, så der ikke sker terræudjævning. En maksimal skrånning på 1:2 mellem indvindingsareal og omgivende arealer sikrer, at landskabet bagefter kun efterlader små spor efter indvindingen.

Det ansøgte projekt med indvinding af rødbrændende ler til ca. 1 meter under terræn vurderes ikke at tilføje andre væsentlige interesser. Den årlige indvinding vil ske i etaper af 50 meters bredde, der efterbehandles efter endt indvinding og således efterfølgende er klar til dyrkning. På denne måde vil der årligt kun være beslaglagt et mindre areal ad gangen.

Efter det rødbrændende ler er indvundet, vil hele det aktuelle projektareal være efterbehandlet til landbrugsjord, som er den nuværende anvendelse.

Regionens vurdering i forhold til kommune- og lokalplan

Det ansøgte område er ikke omfattet af lokalplan.

I Aabenraa Kommuneplan er projektarealet udlagt som særligt værdifuldt landbrugsområde og bevaringsværdige landskaber, og den sydlige del af projektarealet er udpeget som økologisk forbindelse.

Området drives for nuværende som landbrugsjord og vil efter indvinding af den rødbrændende ler blive efterbehandlet til landbrugsjord ved genudlægning af muldjord. Afgravning af ca. 1 m ler vurderes ikke at påvirke landskabet eller økologiske forbindelseslinjer væsentligt, da arealet fremadrettet vil blive anvendt som landbrugsjord, som det også bliver i dag. Påvirkningen af landskabet vil være begrænset, idet der kun er tale om en overfladenær indvinding uden terræudjævning, så de oprindelige konturer i landskabet bevares.

Området er endvidere beliggende inden for et større område udpeget som værdifuldt kulturmiljø (bevaringsværdige husmandskolonier) og i nordøst indenfor 100 meter-beskyttelseszonen for en fredet voldgrav tilhørende Grøngrøft Voldsted.

Det vil kræve en dispensation af Aabenraa Kommune at indvinde inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen, hvorfor der er stillet vilkår om, at der ikke må graves inden for denne (vilkår 4).

Regionen vurderer samlet, at indvindingen og den planlagte efterbehandling ikke er i strid med de planmæssige interesser for området.

Øvrige myndigheders afgørelser og forudsætninger

Aabenraa Kommune har i deres høringssvar til myndighedshøringen og screeningsafgørelsen påpeget, at der skal etableres og opretholdes en 10 m bræmme rundt om det uregistrerede vandhul inden for det ansøgte område, som jf. Aabenraa Kommunes høringssvar er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Inden

for denne bræmme må der ikke indvindes råstoffer eller færdes med maskiner. Ligeledes har kommunen anført, at der af hensyn til den tilknyttede fauna (insekter, padder mv.) ikke må graves på alle sider på en gang. Mindst en fjerdedel af vandhulskanten skal friholdes for gravning ad gangen.

Kommunen har ligeledes påpeget, at der jf. regulativet for det rørlagte vandløb (Brændholm Bæk lun 07.3), som løber tværs gennem matriklen, er et arbejdsbælte på 4 m målt fra rørets midte, der skal friholdes. Endvidere har kommunen påpeget, at bygninger, bygværker, faste hegn, beplantninger, udgravninger og lignende anlæg af blivende art ikke uden vandløbsmyndighedens tilladelse må anbringes nærmere øverste vandløbskant end 8 m, og for rørlagte strækninger ikke nærmere rørledningens midte end 4 m.

Region Syddanmark har derfor gengivet dette krav efter vandløbsloven i vilkårsafsnittet vedr. graveafstande og begrænsninger.

Sønderborg Kommune har i deres høringssvar til myndighedshøringen påpeget, at der ligger et offentligt rørlagt vandløb på arealet. Det er regulativ fra Aabenraa Kommune, der er gældende på projektstrækningen. Det offentlige rørlagte vandløb Grøngrøft Mark afvander ind på projektarealet og nedstrøms ender det i Fiskbæk i Sønderborg Kommune. I forbindelse med projektet skal det sikres, at det offentlige vandløb ikke tager skade eller tilføres materiale.

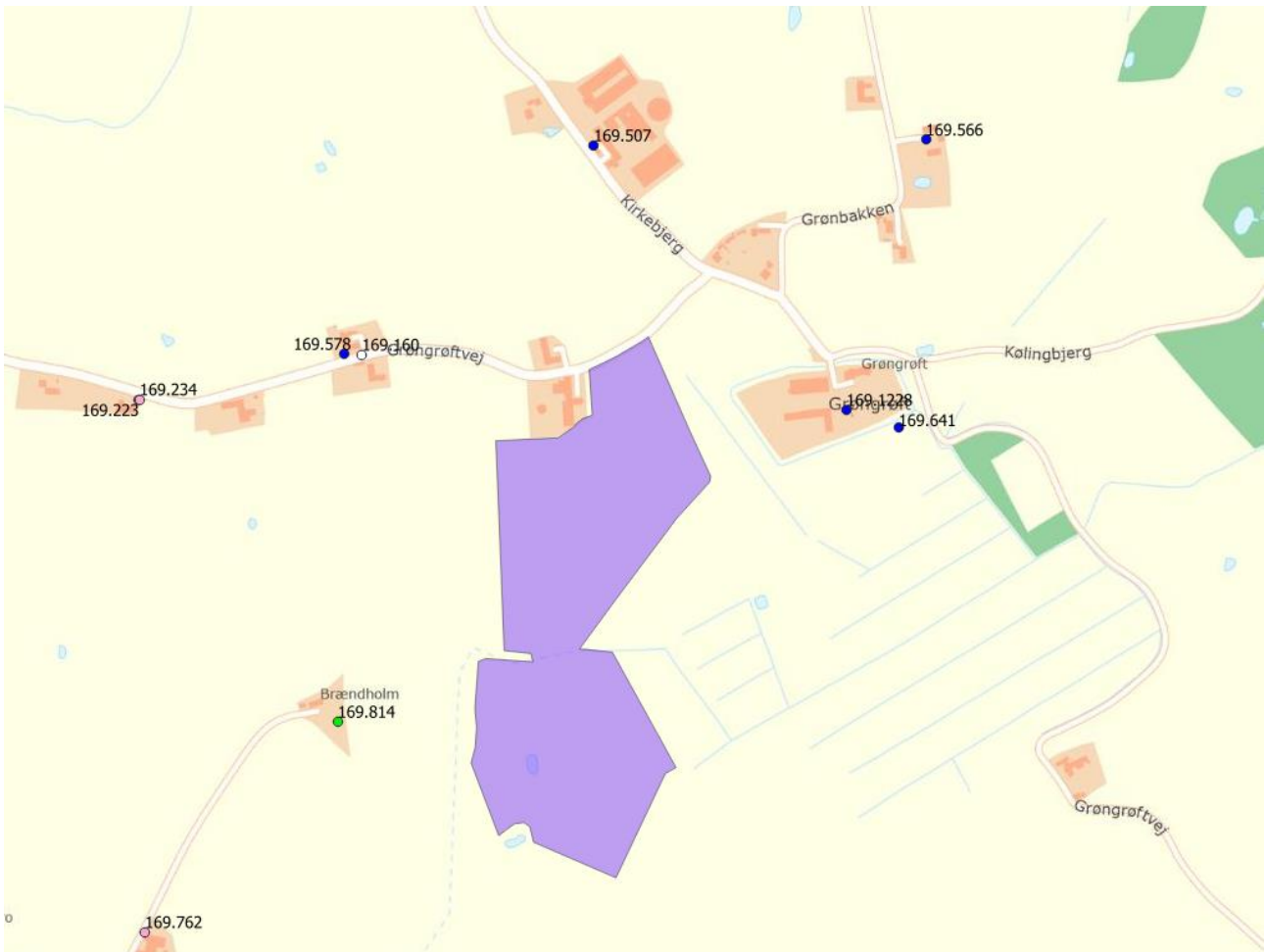
Region Syddanmark har gengivet dette i vilkårsafsnittet vedr. graveafstande og begrænsninger.

Museum Sønderjylland har anbefalet at der foretages en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejdet inden for den berørte del af matriklen, idet der er en meget høj risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder på projektarealet.

Regionens vurdering af projektet i forhold til grundvandsforhold

Det ansøgte areal ligger inden for område med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og inden for nitratfølsomme indvindingsområder (NFI), men uden for indvindingsopland til vandværk. Indvindingen drejer sig om afgravning af rødbrændende ler til en dybde af 1 meter under terræn, hvorfor tykkelsen af lerlaget, som graves bort, er meget begrænset i forhold til de store mægtigheder af ler, som beskrives i borerne i området.

Nærmeste private vandforsyningsboringer er beliggende mellem 200 og 230 meter hhv. nordvest og øst for projektarealet. Der er kun oplysninger om filterniveau i de to borer mod nordvest DGU-nr. 169.578 og 169.160. Boringerne er hhv. filtersat i niveauet 32-34 og 26-30 m.u.t. under et dække af ca. 12 meter ler.

Drikkevandsboringer i nærheden.

Grundvandsspejlet ligger i en dybde af mere end 25 meter under terræn og under et dække af ler, primært moræneler, på mere end 12 meters tykkelse. Grundvandspotentialet viser en strømningsretning mod øst-sydøst ud mod kysten.

Nærmeste vandværksboringer er DGU nr. 169.394 og 169.624, som tilhører Tornhøj Vandværk, og er beliggende ca. 2,1 km nord-nordøst for projektarealet. I begge boringer indvindes der fra en dybde mellem 46 og 58 m u.t., og her er grundvandsmagasinerne beskyttet af hhv. 20 m ler og ca. 46 m moræneler og smeltevandsler. Ca. 2,8 km mod nord ligger Tråsbøl VV, som indvinder fra miocæne magasiner og er beskyttet af mellem 48-53 m ler. Tumbøl Vandværk ligger ca. 3 km mod nordvest og indvinder fra et kvartært magasin under et dække af ca. 49 m ler, jf. GEUS' Jupiterdatabase. Længere mod nord-nordvest ligger Felsted Vandværk i en afstand af ca. 4,5 km fra projektarealet, og grundvandsmagasinet er beskyttet af mellem 35 og 63 m ler. Mod syd-sydøst ligger Gråsten Vandværk i en afstand af ca. 3,6 km fra projektarealet, og her er grundvandsmagasinet beskyttet af mellem 23 og 32 m ler.

Med denne tykkelse af lerlagene i området sammenholdt med den begrænsede indvinding af ler og de vilkår, der er stillet i tilladelsen, vurderes projektet ikke at være en hindring for, at områdets grundvand fortsat kan anvendes.

Regionen har meddelt tilladelsen på baggrund af en række vilkår til sikring af grundvandet, mens indvindingen finder sted. Det drejer sig om vilkårene 33 til 39 for opbevaring af brændstof, tankning, affaldshåndtering samt håndtering af evt. oliespild. Regionen vurderer dermed, at risikoen for forurening af grundvandet er minimal. Der gælder et generelt forbud om, at der ikke må tilføres jord til aktive eller ikke-aktive råstofgrave jf. § 52 i jordforureningsloven.

Regionen vurderer, at indvindingen af råstoffer, når de stillede vilkår overholdes, ikke vil påvirke grundvandet negativt hverken kvantitativt eller kvalitativt.

Regionens vurdering i forhold til naturbeskyttelse og landskab

§ 3-områder:

Det ansøgte areal indeholder et uregistreret vandhul på projektarealet, som jf. Aabenraa Kommunes høringssvar er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Dette vandhul har i dag jf. luftfoto en bræmme på anlået omkring 10 meter. Mod syd grænser det ansøgte areal op til en § 3-beskyttet sø og mod nordøst grænser arealet direkte op til et større § 3-beskyttet engareal, benævnt Grøngrøft Mose, som i den sydøstlige del af projektarealet ligger i en afstand af ca. 40 - >100 meter.

Der løber desuden et rørlagt vandløb, Brændholm Bæk, tværs gennem matriklen. Dette rørlagte vandløb inden for projektarealet vurderes at være en fortsættelse af den beskyttede Fiskbæk øst for arealet. Sønderborg Kommune har i deres høringssvar bemærket, at det er regulativ fra Aabenraa Kommune, der er gældende på projektstrækningen, og at det offentlige rørlagte vandløb Grøngrøft Mark afvander ind på projektområdet og nedstrøms ender i Fiskbæk i Sønderborg kommune.

Idet der er tale om afgravning af 1 meter terrænnær, rødbrændende ler over grundvandsspejl vurderes ingen effekt i form af udtørring af eng eller søer ved projektet. Dertil gør de øvrige afstandskrav, at risikoen for udtørring er minimal.

Vilkårene 28-29 sikrer beskyttelsen af vandhullet på projektarealet ved dels at holde en graveafstand på 10 meter, dels at mindst en fjerdedel af vandhulskanten friholdes for gravning ad gangen, således at der ikke graves på alle sider på en gang for derved at tage hensyn til den tilknyttede fauna. Ligeledes sikrer vilkår 30 beskyttelsen af den § 3-beskyttede sø, som grænser op til arealet i syd under gravningen.

Vilkårene efter vandløbsloven (gengivet efter kommunens udtalelse) sikrer beskyttelsen af det rørlagte vandløb, så vandløbet ikke tager skade eller tilføres materiale, og dets vandføringsevne fastholdes.

Regionen vurderer, at de stillede vilkår er tilstrækkelige foranstaltninger i forhold til naturbeskyttelsen af eng og søer inkl. flora/fauna, herunder bilag IV-arter og i forhold til beskyttelsen af det rørlagte vandløb mht. vandspejlsændringer, fauna og vandføringsevne.

Landskab:

Fremadrettet vil projektarealet skulle anvendes som landbrugsjord, som det også bliver i dag.

Projektarealet er beliggende inden for bevaringsværdige landskaber. Afgravningen af ca. 1 m rødbrændende ler vurderes ikke at påvirke landskabet væsentligt, idet arealet vil blive efterbehandlet ved planering af bunden og udjævning af graverenderne samt genudlægning af mulden, således at de oprindelige konturer i landskabet ikke påvirkes væsentligt. Ud over dette sikres det, at de eksisterende læhegn opretholdes, idet der er krav om 3 meter graveafstand til skel, samt idet der bliver en dyrkningsfri bræmme på 10 m rundt om søen på projektarealet, således at eksisterende forhold kan bevares inkl. evt. opvækst rundt om søen.

Regionen vurderer, at de stillede vilkår er tilstrækkelige foranstaltninger i forhold til naturbeskyttelse og landskab.

Regionens vurdering af de miljømæssige forhold

Støj:

Ved fastsættelse af vilkår for støj i råstofgrave, er der praksis for at henføre beboelser i landområder tæt ved råstofgrave til områdetype 3 - *Blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder* i Miljøstyrelsens støjvejledning. De fastsatte støjvilkår fremgår af afsnittet om driftsvilkår.

Der vil som udgangspunkt ikke blive etableret jordvolde langs kanten af graveområdet eller op mod beboelser, men den afgravede muldjord vil blive placeret i jordvolde på hver side af de enkelte graveetaper af 50 meters bredde, som på denne måde vil kunne have en støjdæmpende effekt, idet de placeres tæt op ad den maskine, som de skal dæmpe.

Såfremt der ikke er tilstrækkelig med muldjord til at etablere jordvolde langs hele den enkelte graveetape ad gangen, må der etableres mindre deleetaper.

Da der er tale om indvinding af rødbrændende ler med op til 4 ugers indvinding om året, vil eventuel støjpåvirkning således også kun foregå i en meget begrænset tidsperiode.

Der er stillet vilkår i tilladelsen til at reducere støjgener (vilkårene 10-16).

Det forventes dermed, at indvindingen vil kunne overholdes Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser for områdetype 3, der i dagtimerne kl. 07.00 til kl. 18.00 er på 55 dB (A) og om natten fra kl. 22.00 til kl. 07.00 er på 40 dB (A).

Der er ansøgt om indvinding fra kl. 06, men givet tilladelse til indvinding mellem kl. 07.00 og 17.00. Selvom der kun er tale om en tidsbegrænset indvinding i 4 uger årligt, og selvom den korte årlige indvindingsperiode bl.a. skyldes, at det ikke vejrmæssigt er muligt at indvinde ler hele året rundt, accepteres det ikke at rykke dagtidens start fra kl. 07 til kl. 06, idet der er tale om indvinding i sommerperioden, hvor folk kan forventes at have åbne vinduer om natten. Vurderingen er foretaget med støtte fra Miljøstyrelsens støjvejledning s. 22-23 (*afsnittet 2.2.5 Afvigelse fra den tidsmæssige definition af dag, aften og nat samt 2.2.6 Sæsonbetonede virksomheder*). Udlevering og læsning forventes erfaringsmæssigt at kunne holdes under natgrænseværdien på 40 dB, så derfor kan der tillades udlevering og læsning fra kl. 06.

Der vil muligvis være en kortvarig overskridelse af de vejledende støjgrænser for de nærmeste naboer i forbindelse med råstofgravens anlægsfase (anlæg af adgangsvej, støjvolde og afrømning af overjord). Påvirkningen vurderes ikke at være væsentlig, da den vil være af lokal og kortvarig karakter.

Regionen vurderer samlet, at der er truffet tilstrækkelige vilkår til at sikre, at de vejledende støjgrænser kan overholdes.

Støv:

Regionen har fastsat vilkår til nedbringelse af evt. støvgener. Der er tale om indvinding af ler i en begrænset tidsperiode om området, og regionen vurderer, at de stillede vilkår vedrørende støv er tilstrækkelige til at sikre, at råstofindvindingen ikke medfører støvgener hos naboer omkring det ansøgte graveområde. Samtidigt kan virksomhedens drift opretholdes inden for projektarealet uden væsentligt bebyrdende tiltag.

Der er stillet vilkår i tilladelsen til at reducere støvgener, som f.eks. vanding og renholdelse af interne køreveje (vilkår 17).

Trafikbelastning:

Adgangen til råstofgraven vil ske fra Grøngrøftvej. Det er Aabenraa Kommune, der som vejmyndighed vurderer de trafikale forhold.

Der vil sandsynligvis være en kortvarig påvirkning af enkelte ejendomme på grund af øget trafik i de 4 uger, som indvindingen vil pågå.

Der planlægges etableret adgangsvej (både fra- og tilkørsel) til Grøngrøftvej. Adgangsvejen ønskes ført øst om beboelsen på Grøngrøftvej 10. Den forventede rute er: Tilkørsel med tom vogn fra nord via Kirkebjerg. Frakørsel med læs mod vest ad Grøngrøftvej.

På baggrund af den planlagte vejadgang og forventede ruter, forventes påvirkningen at være kortvarig og begrænset.

I miljøscreeningen vurderes det, at den ændrede trafikbelastning ikke vil give væsentlige gener for nærmeste omboende i form af støj, vibrationer, rystelser og støv, allerede af den grund, at der er tale om en meget lokal og kortvarig påvirkning i begrænsede indvindingsperioder på op til 4 uger årligt. Tilsvarende er der tale om en lille årlig indvindingsmængde, som sjældent vil give anledning til væsentlige gener under normale forhold.

Øvrige forhold:

Vilkår 26: Af stabilitetshensyn sættes normalt et vilkår på 25 meter graveafstand til bygninger. I dette konkrete tilfælde er der ikke noget, der tilsiger, at denne afstand skal ændres, (se figuren i afsnittet nedenfor samt Bilag 1).

Kulturarv og andre beskyttelser

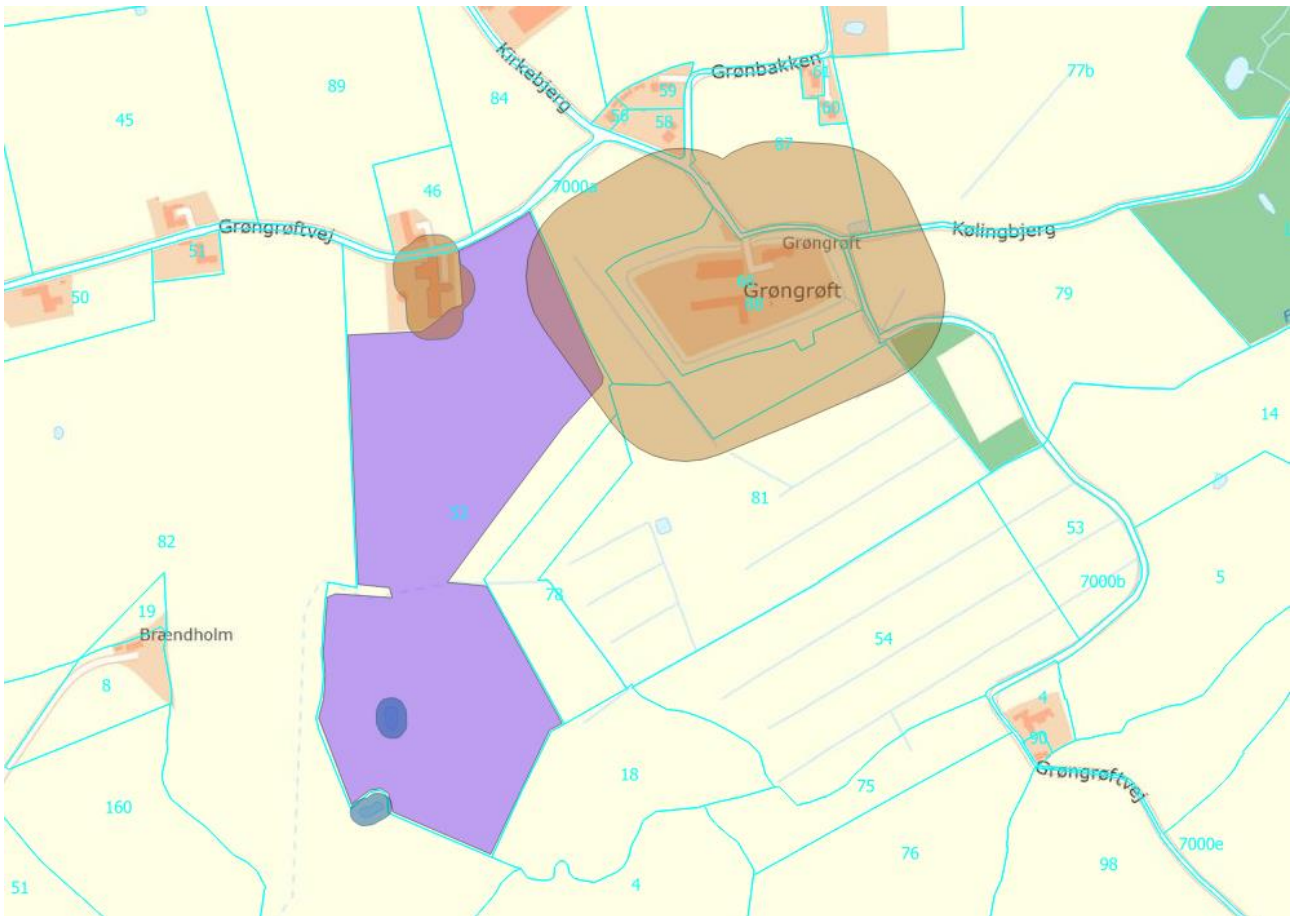
Det ansøgte graveområde er beliggende inden for et større område med kulturhistorisk bevaringsværdi pga. husmandskolonien Grøngrøft, som stammer fra nyere tid (1900).

Ifølge kommuneplanen må bevaringsinteresserne ikke tilsidesættes inden for husmandskolonierne, og husmandsudstykningsernes kulturhistoriske struktur må ikke forringes ved byggeri og anlæg.

Afgravning af ca. 1 m rødbrændende ler vurderes ikke at påvirke husmandsudstykningsernes kulturhistoriske struktur væsentligt, og arealet vil fremadrettet anvendes som landbrugsjord, som det også bliver det i dag.

Øst for projektarealet ligger herregårdsanlægget Grøngrøft, hvis historie går tilbage til 1500-tallet. En ny hovedbygning blev opført i 1890'erne. Ingen bygninger er registrerede som bevaringsværdige eller fredede, men den vandfyldte voldgrav og dens skrænter, som omgiver borgbanken, hvorpå gårdens bygninger ligger, er fredet fortidsminde jf. Aabenraa Kommunes kommuneplan. Fortidsmindebeskyttelseslinjen rækker således ind over projektarealet (se figur nedenfor).

Museum Sønderjylland gør i deres høringssvar opmærksom på, at den nordøstlige del af projektarealet ligger inden for 100 meter-beskyttelseszone til den fredede voldgrav tilhørende Grøngrøft Voldsted. Iflg. naturbeskyttelseslovens § 18 skal der søges om dispensation fra beskyttelseszone, hvis der skal ske råstofindvinding inden for denne beskyttelseszone.

Figur: Indvindingsområdet (violet) med de zoner, hvor der ikke må graves. Brun skygge: 25 meter buffer til bebyggelse og 100 meter buffer til fortidsminder. Blå skygge: 10 meter buffer omkring søer.

Vilkår 4 om omfanget af og begrænsninger i retten til at indvinde på projektarealet sikrer, at fortidsminder ikke bliver berørt af råstofindvindingen. Se også bilag 1.

Museet angiver, at der omkring projektarealet er registreret adskillige væsentlige fortidsminder og vurderer derfor, at der er meget høj risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved anlægsarbejde inden for det pågældende areal.

Museet anbefaler derfor, at der foretages en arkæologisk forundersøgelse forud for råstofindvindingen.

Regionen vurderer, at råstoftilladelsen med de stillede vilkår sikrer, at fredninger, fortidsminder og beskyttelseslinje ikke påvirkes.

Regionens vurdering af projektet i forhold til vandplanlægning

I henhold til indsatsbekendtgørelsens (bek. nr. 449 af 11/04/2019 om indsatsprogrammer for vandområde-distrikter) § 8 skal der, før der meddeles tilladelse efter råstoflovens § 7, foretages en vurdering af, om det

ansøgte kan medføre påvirkning af tilstanden og mulighed for målopfyldelse i berørte målsatte søer, vandløb, kystvande og grundvandsforekomster. Ifølge Vandområdeplan 2015-2021 findes der 1 regional og 1 dyb grundvandsforekomst inden for projektarealet. Den regionale forekomst har god kemisk og god kvantitativ tilstand, mens den dybe forekomst har en ukendt kemisk tilstand og en god kvantitativ tilstand.

I Vandområdeplan 2015-2021 er der ingen målsatte søer, vandløb eller kystvande inden for projektarealet. Nærmeste målsatte vandløb findes ca. 1,1 km øst for projektarealet, mens nærmeste målsatte sø og kystvand forekommer hhv. 3,5 km og 4,3 km sydøst herfor.

Råstofindvinding på det ansøgte areal vurderes både på baggrund af projektets karakter samt afstanden til overfladevande ikke at påvirke tilstanden af eller muligheden for miljømålsopfyldelse for overfladevandområder eller kystvande.

I basisanalyse for Vandområdeplan 2021-2027 findes der 1 dyb og 1 terrænnær grundvandsforekomst inden for projektarealet. Hverken den dybe grundvandsforekomst (DK401_dkmj_965_ks) eller den terrænnære forekomst (DK401_dkmj_1084_ks) har risiko for manglende målopfyldelse i 2027. I basisanalyse for Vandområdeplan 2021-2027 er der ingen målsatte søer, vandløb eller kystvande inden for projektarealet.

Den meget begrænsede råstofindvinding af ca. 1 meter terrænnær rødbrændende ler over grundvandsspejlet vurderes ikke (se tidligere afsnit om grundvandsbeskyttelse) at ville påvirke grundvandskemien i området, ligesom afgravningen af råstoffer ikke vil medføre væsentlig ændring af den naturlige beskyttelse af grundvandet under og efter endt indvinding.

Råstofindvinding på de ansøgte arealer vurderes således ikke at påvirke tilstand af eller mulighed for miljømålsopfyldelse for grundvandsforekomster.

Regionens vurdering af grave- og efterbehandlingsplanen

Formålet med graveplanen og efterbehandlingsplanen er, at naboer og andre i området berøres mindst muligt, og at det åbne gravefelt påvirkning af fx den landskabelige oplevelse under indvindingen begrænses mest muligt. Derudover er det formålet at få en optimal og hensigtsmæssig udnyttelse af ressourcen, samt at der tages de nødvendige landskabelige samt natur- og miljømæssige hensyn.

Via graveplanen og efterbehandlingsplanen vil regionen sikre, at det åbne gravefelt begrænses mest muligt såvel arealmæssigt som tidsmæssigt. Derudover vil regionen med sine almindelige tilsyn med indvindingen være opmærksom på, om graveplanen følges, eller om der er behov for justeringer.

Grave- og efterbehandlingsplanerne er vedlagt som bilag 2 og 3.

Af graveplanen fremgår det at indvindingen vil foregå i tørre perioder i etaper af ca. 2 ha pr år, svarende til ca. 8 etaper, startende fra øst mod vest i op til 4 uger om året. Inden for de enkelte etaper vil mulden blive rømmet af i bredder på ca. 50 meter. Mulden vil herfra blive placeret på begge sider af arealet og vil på denne måde fungere som støjvolde. Der graves til ca. 1 meter under terræn, og der vil ikke blive gravet under grundvandsspejl.

Arealet vil løbende blive efterbehandlet til landbrug, efterhånden som de enkelte graveetaper graves færdig, ved planering af bunden, genudlægning af mulden og afsluttende dræning af arealet.

Planerne har jf. råstoflovens § 10a været i høring hos Aabenraa Kommune og Sønderborg Kommune. Aabenraa Kommune har bemærket, at projektarealet i kommuneplanen er udpeget som værdifuldt landskab, hvor landskabshensynet prioriteres højt. De visuelle, kulturhistoriske eller oplevelsesmæssige værdier skal ikke forringes, hvorfor der anbefales at tilbageføre landskabet til dets nuværende landskabets dannelsesform, som afspejler landskabets opbygning og tilblivelse, samt at bibeholde de små marker og læhegn, så samspil mellem kulturspor, naturgrundlag og omgivende landskab ikke ødelægges.

Jf. retningslinje 7.4.2 kan gravning af rødder udenfor udlagte graveområder kun foregå, hvis gravning og efterbehandling foregår, så der ikke sker terræudjævning. Dette vurderer regionen bliver opfyldt med den angivne efterbehandlingsplan. Ligeledes vurderes det, at ønskerne fra Aabenraa Kommune varetages med den angivne efterbehandlingsplan, idet regionen vurderer, at indvinding af 1 m rødbrændende ler ikke giver en væsentlig påvirkning af det nuværende landskab, og at den beskrevne efterbehandling ikke vil forringe det værdifuldt landskab eller de små marker og læhegn, idet det ansøgte areal går uden om eksisterende læhegn mv.

Regionen har foretaget en hensynsafvejning efter råstofloven og stillet de relevante vilkår, der sikrer, at efterbehandlingen varetager de interesser, der skal tages i henhold til råstoflovens § 3. Vilkårene er stillet jf. lovens § 10.

Vilkår 46 om gennemgravning af skel:

Dette vilkår er stillet for at sikre, at hele forekomsten udnyttes, og at der ikke ved eventuel gravning på naboarealer efterlades en vold mellem ejendommene, idet dette vil være en markant, landskabelig forandring. Vilkåret tinglyses på ejendommen.

Erhvervsmæssige hensyn

Udlevering og læsning forventes erfaringsmæssigt at kunne holdes under natgrænseværdien på 40 dB, så derfor kan der tillades udlevering og læsning fra kl. 06. Der er meddelt tilladelse, selvom projektarealet er beliggende uden for udpegede graveområder i råstofplanen. Dette er muligt jf. råstofplanens retningslinje 7.4.2, hvor udnyttelse af ressourcer af rødbrændende ler kan ske, uden at komme i strid med andre væsentlige hensyn.

Hensyn til hensigtsmæssig byudvikling

Projektarealet er beliggende i landzone i område udpeget til værdifuldt landbrugsområde og nærmeste område som efter kommuneplanrammerne er udlagt som område til bolig/erhverv Erhvervsområde Kværsløkke (pt. beliggende i landzone) knapt 2.700 m væk i udkanten af Kværsløkke og dermed er der langt til steder, hvor der kan ske byudvikling. Kværsløkke er endvidere i seneste kommuneplan (s. 100) beskrevet som en by uden mulighed for byvækst. På den baggrund vurderes det ikke nødvendigt at tage hensyn til byudvikling i

projektet. Derudover vil indvinding af 1 meter rødbrændende ler med efterfølgende efterbehandling til landbrugsjord ikke ændre på områdets mulighed for at indgå i fremtidig byudvikling.

Hensynet til råstofressourcens udnyttelse

Projektarealet er udlagt som interesseområde for ler. Projektarealet udgør en råstofressource for teglværksindustrien i det sydlige Jylland, og udnyttelse af ressourcer af rødbrændende ler kan (bortset fra Fyn og Øer) jf. retningslinje 7.4.2 ske, hvor indvindingen kan finde sted uden at komme i strid med andre væsentlige hensyn, selvom det er uden for de udlagte graveområder.

Regionens samlede vurdering

Regionen vurderer samlet, at det ansøgte under overholdelse af de vilkår, der er fastsat i tilladelsen kan gennemføres uden væsentlige gener eller miljømæssige konsekvenser for mennesker, natur og omgivelserne. Regionen vurderer endvidere, at indvindingen ikke er i strid med de planmæssige interesser, der gælder for området.

På den baggrund vurderer regionen, at der kan meddeles tilladelse til erhvervmæssig råstofindvinding.

8 KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRETNING

8.1 Klagevejledning

Region Syddanmarks afgørelse om tilladelse til råstofindvinding inkl. vurdering efter habitatbekendtgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klageberettigede er: Adressaten for afgørelsen, offentlige myndigheder, en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker, lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen, landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser og enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

Klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal indsendes elektronisk via klageportalen, som man finder et link til på forsiden af [Nævnenes Hus](#), hvor man logger ind med f.eks. NEM-ID.

Klagen videresendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

For behandling af klagen skal der betales et gebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klager får helt eller delvis medhold i klagen.

En evt. klage skal være tilgængelig for regionen i klageportalen senest den 2. januar 2023, kl. 23.59.

Ansøger får besked, hvis der klages over afgørelsen.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Klage i henhold til råstofloven har opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette jf. råstoflovens § 43 ske inden 6 måneder fra offentliggørelsen af afgørelsen.

8.2 Underretning om afgørelsen

De nedenfor nævnte er orienteret særskilt om afgørelsen.

Myndigheder

Aabenraa kommune, Industri@aabenraa.dk, lha@aabenraa.dk
Sønderborg Kommune; post@sonderborg.dk; sjac@sonderborg.dk
Museum Sønderjylland, planer@museum-sonderjylland.dk
Miljøstyrelsen, mst@mst.dk
Naturstyrelsen, nst@nst.dk
Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
SKAT, myndighed@skat.dk

Parter (til de samme som der er sendt partshøring til)

Parter jf. listen i afsnit 6.3 *Partshøring*.

Foreninger og organisationer (klageberettigede)

Dansk Botanisk Forening: nbu_jyl@botaniskforening.dk
Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling, aabenraa@dn.dk
Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling Sønderjylland@dof.dk, gert.fahlberg@bbsyd.dk
Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk
Friluftsrådet Sønderjylland Øst, soenderjylland@friluftsradet.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk

Med venlig hilsen

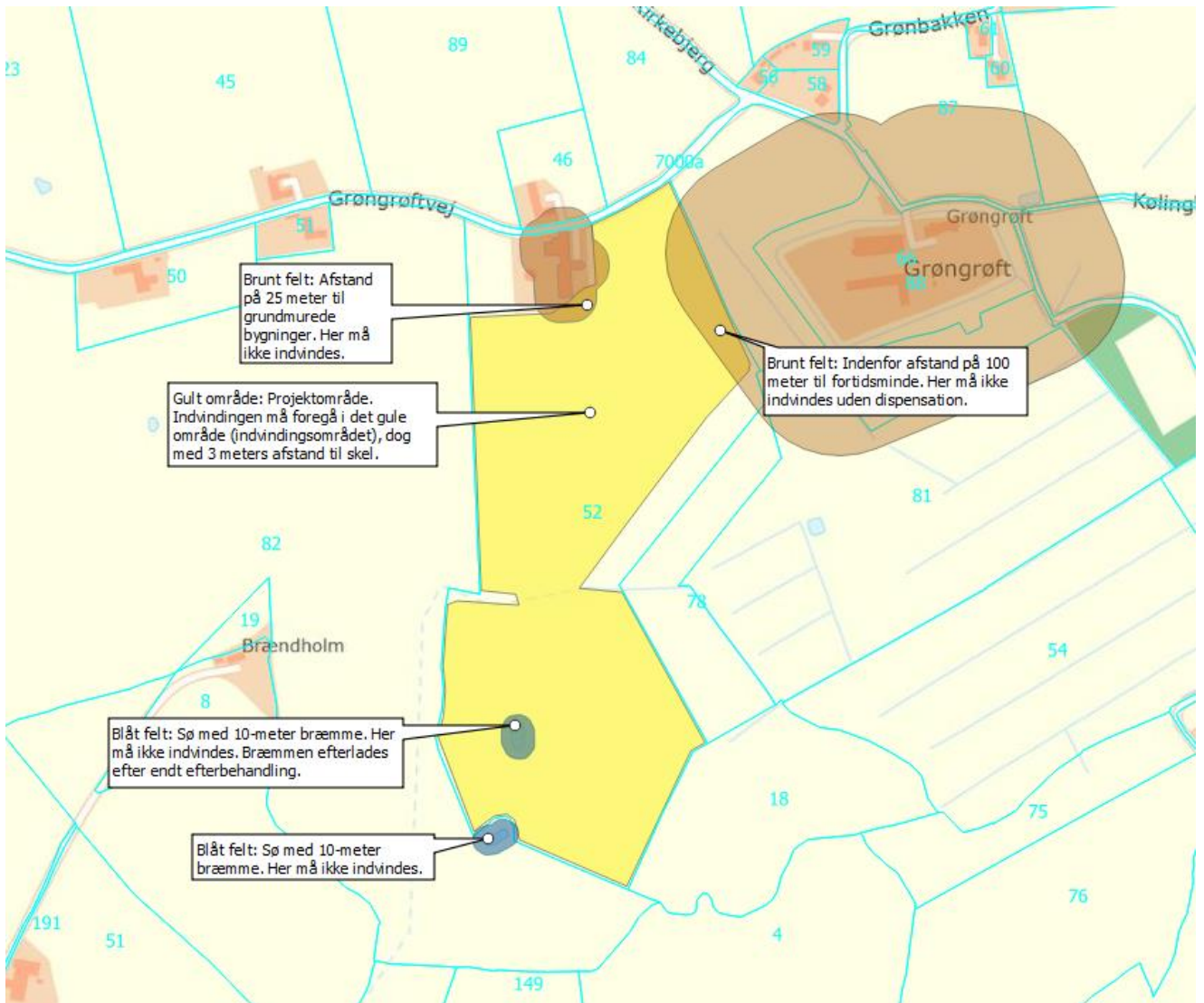
Rasmus R Pilgaard
Sagsbehandler

9 BILAG

Følgende bilag er vedlagt tilladelsen:

1. Oversigtskort med omfang af og begrænsninger i tilladelsen til at indvinde
2. (Bilag 2a og Bilag 2b) Graveplan
3. Screeningsafgørelse inkl. VVM-skema
4. Udtalelse fra Aabenraa Kommune (myndighedshøring)
5. Udtalelse fra Sønderborg Kommune (myndighedshøring)
6. Udtalelse fra Museum Sønderjylland (myndighedshøring)
7. Vejadgangstilladelse

Bilag 1 Oversigtskort – indvindingsområdet

Rasmus Raunsbjerg Pilgaard

Fra: Tine Bunk Schrøder
Sendt: 24. marts 2022 10:04
Til: Tine Bunk Schrøder
Emne: VS: Ang. ansøgning om lerindvinding ved Grøngrøft

Fra: Kaj Christensen <lertrans@outlook.dk>
Sendt: 1. juli 2021 12:00
Til: Danielsen, Mette <Mette.Danielsen@wsp.com>
Emne: SV: Ang. ansøgning om lerindvinding ved Grøngrøft

Hej Mette

- . Vi indvinder ca. 2 ha pr. år, ca 2 til 3 uger afhængig af vejret. Vi kan ikke køre når det regner. Det kan godt være halve dage, når det pludselig kommer regn.
- . Vi starter fra den østlige side og mod vest, ca 8 etaper.
- . Muld bliver rømmet af til siden, vi rømmer muld af på ca. 50 meters brede, hvorefter vi afgraver brugbar rødder. Efterfølgende bliver bunden planeret og muld tilbagelagt. Og arealet bliver drænet.
- . Kun en gravemaskine/ dozer, dozeren er der kun når der bliver rømmet muld af, og efterfølgende ved planering og muldpålægelse
- . Der bliver kørt med forvogn/kærre 30 ton pr. træk
- . Vi efterbehandler løbende til landbrugsjord.

Med venlig hilsen

Kaj Christensen
I/S Lertranskøb
Amtsvejen 23, Nybøl
6400 Sønderborg
Mobil: 2163 6707

Fra: [Danielsen, Mette](mailto:Danielsen,Mette)
Sendt: 1. juli 2021 10:25
Til: lertrans@outlook.dk
Cc: [Tine Bunk Schrøder](mailto:TineBunkSchrøder)
Emne: Ang. ansøgning om lerindvinding ved Grøngrøft

Hej Kaj

Jeg hjælper Region Syddanmark med råstoftilladelsen (screeningsafgørelsen) ifm. din ansøgning om lerindvinding ved Grøngrøft.

Jeg har i den forbindelse et par opklarende spørgsmål, som jeg håber du lige har tid til at vende.

Selve ansøgningen mangler en egentlig graveplan:

- Hvor mange gravekampagner pr. år – hvilke perioder og hvor mange uger forventer I, at gravekampagnerne varer. ?

- I hvilken del af området vil I begynde med at grave leret og hvor mange etaper vil I opdele det ansøgte areal i ?
- Hvor vil I placere mulden – hvor vil I evt. etablere jordvolde
- Hvor mange maskiner forventer I at benytte i de enkelte gravekampagner – kun en gravemaskine/dozer.
- Hvor meget laster de lastbiler, som I vil benytte

Vil I lave en løbende efterbehandling til landbrug som de enkelte etaper graves færdig?

Har du nogle spørgsmål hertil, er du meget velkommen til at kontakte mig.

Mange hilsner
Mette

Venlig hilsen

Mette Danielsen

Seniorrådgiver
Cand.scient., Ph.d, geolog
Råstoffer

M+ 45 20 24 94 07
Mette.Danielsen@wsp.com

WSP Danmark A/S.
Sønderhøj 8
8260 Viby J
Danmark

wsp.com/da-DK

NOTICE: This communication and any attachments ("this message") may contain information which is privileged, confidential, proprietary or otherwise subject to restricted disclosure under applicable law. This message is for the sole use of the intended recipient(s). Any unauthorized use, disclosure, viewing, copying, alteration, dissemination or distribution of, or reliance on, this message is strictly prohibited. If you have received this message in error, or you are not an authorized or intended recipient, please notify the sender immediately by replying to this message, delete this message and all copies from your e-mail system and destroy any printed copies.

-LAEHhHHzdJzBITWfa4Hgs7pbKI

I/S Lertranskøb
c/o A/S Bachmanns Teglværk
Amtsvejen 23, Nybøl
6400 Sønderborg
Att.: Kaj Christensen
CVR-nr.: 10033098

Klima og Ressourcer
Kontaktperson:
Tine Bunk Schrøder
E-mail: tbs@rsyd.dk
Direkte tlf.: 24603012
Den 5. oktober 2021
Journalnr.: 20/57396

Afgørelse om, at ansøgning om tilladelse til erhvervmæssig råstofindvinding på matr.nr. 52 Grøngrøft, Felsted i Aabenraa Kommune ikke er omfattet af krav om miljøvurdering

Region Syddanmark har 17. november 2020 modtaget en ansøgning om tilladelse til råstofindvinding på matr. nr. 52 Grøngrøft, Felsted i Aabenraa Kommune.

Afgørelse

Det ansøgte projekt optræder på lovens bilag 2, pkt. 2a. Region Syddanmark har derfor gennemført en screening af det ansøgte projekt, jf. lovens § 21. Screeningen er gennemført med henvisning til de i lovens bilag 6 relevante kriterier. Screeningskemaet er vedlagt som bilag.

Region Syddanmark har på baggrund af den gennemførte screening vurderet, at projektet ikke antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet jf. lovens § 16. Der er derfor ikke krav om en miljøvurdering, og der skal derfor ikke udarbejdes en miljøkonsekvensrapport i forbindelse med ansøgningen om tilladelse til erhvervmæssig indvinding af råstoffer på ovenstående ejendom.

Afgørelsen er meddelt efter § 21 i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)¹.

Begrundelse for afgørelsen

Screening er en administrativ proces, hvor projektet vurderes i forhold til en række faste kriterier jf. miljøvurderingslovens bilag 6 under overskrifterne:

1. Projektets karakteristika
2. Projektets placering
3. Arten af og kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning

¹Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) jf. lovbekendtgørelse nr. 973 af 25. juni 2020.

1. Anlæggets karakteristika:

I/S Lertranskøb har ansøgt om tilladelse til indvinding af rødbrændende ler på matr.nr. 52 Grøngrøft, Felsted, Aabenraa Kommune. Der søges om en 10-årig indvindingstilladelse på et 15 ha stort projektareal med en forventet årlig indvinding på ca. 10.000 m³ rødbrændende ler, som vil blive indvundet i en gravekampagne på ca. 4 uger om året. Der vil blive gravet til ca. 1 meter under terræn og der vil ikke blive gravet under grundvandsspejl.

Der vil i råstoftilladelsen skulle tages hensyn til bl.a.: Et rørlagt vandløb centralt i området samt en sø på arealet ligesom der er § 3-beskyttede engarealer øst for og en beskyttede sø syd for indvindingsområdet.

De ansøgte arbejdstider er fra kl. 6.00 til kl. 17.00 mandag til fredag. Ved den ansøgte forventede indvindingsmængde på ca. 10.000 m³ forventes der ca. 25 kørsler med lastbil pr. arbejdsdag og ca. 2-2,5 lastbiler pr. time ved ca. 4 ugers indvinding pr. år. Færre daglige transporter vil betyde en længere indvindingsperiode.

Arealet vil løbende blive efterbehandlet til landbrug, som er den nuværende anvendelse, efterhånden som de enkelte graveetaper færdiggraves.

1. Projektets placering:

Det ansøgte projektareal er beliggende udenfor for udlagt råstofgraveområde i Råstofplan 2020. Projektarealet ligger i område med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og inden for nitrattfølsomme indvindingsområder (NFI), men uden for indvindingsopland til vandværk. Projektarealet er beliggende i landzone med spredte beboelser.

Der er et uregistreret vandhul på matriklen, som jf. Aabenraa Kommunes høringssvar er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Der løber et rørlagt vandløb tværs gennem matriklen. Mod syd grænser det ansøgte areal op til en § 3-beskyttet sø og mod øst findes et § 3-beskyttet engareal.

Den sydlige del af projektarealet er inden for et område udpeget som økologisk forbindelse i kommuneplanen.

Projektet er beliggende inden for kulturhistorisk bevaringsværdi og repræsenterer en bevaringsværdig husmandskoloni Grøngrøft fra nyere tid (1900).

Øst for projektarealet ligger Grøngrøft, som er en vandfyldt voldgrav med skrænter, som omgiver den borgbanke, hvorpå gårdens bygninger ligger. Den nordøstlige del af projektarealet ligger inden for 100 meterbeskyttelseszone til en fredet voldgrav tilhørende Grøngrøft Voldsted.

Nærmeste private vandforsyningsboringer er beliggende mellem 170 og 210 meter hhv. nordvest og øst for projektarealet. Boringerne er hhv. filtersat i niveauet 32-34 og 26-30 m u.t. under et dække af ca. 12 meter ler. Vandspejlet er beliggende ca. 23 og 25 m u.t., jf. GEUS' Jupiterdatabase.

Nærmeste vandværksboringer er beliggende ca. 2,1 km nord-nordøst for projektarealet og det drejer sig om boringerne DGU nr. 169.394 og 169.624, som tilhører Tornhøj Vandværk. Begge indvinder fra en dybde

mellem 46 og 58 m u.t., og her er grundvandsmagasinerne hhv. beskyttet af mere end 20 m ler samt 18 m ukendt lag i toppen og af 46,5 m moræneler og smeltevandsler, jf. GEUS' Jupiter-database.

Ca. 2,8 km mod nord-nordøst ligger Tråsbøl VV, som indvinder fra miocæne magasiner og er beskyttet af mellem 48-53 m ler. Tumbøl Vandværk ligger ca. 3 km mod nordvest og indvinder fra kvartært magasin under et dække af ca. 49 m ler, jf. GEUS' Jupiterdatabase. Længere mod nord-nordvest ligger Felsted Vandværk i en afstand af ca. 4,5 km, og grundvandsmagasinet er beskyttet af mellem 35 og 63 m ler. Mod syd-sydøst ligger Gråsten Vandværk i en afstand af ca. 3,6 km fra projektarealet og her er grundvandsmagasinet beskyttet af mellem 23 og 32 m ler. Tørsbøl Vandværk ca. 4,8 km mod syd-sydvest, og grundvandsmagasinet er beskyttet af ca. 17-18 meter ler.

Projektarealet er beliggende inden for bevaringsværdige landskaber, men er ikke beliggende inden for område udpeget med geologiske bevaringsværdier, hverken kommunalt eller nationalt.

2. Arten af og kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning:

Projektarealet er beliggende i landbrugsområde med spredte beboelser, og det forventes således, at et forholdsvis begrænset antal personer vil blive påvirket af indvindingen i de korte perioder, hvor råstofindvindingen vil foregå.

Det vurderes, at projektet ikke vil være en hindring for, at områdets grundvand fortsat kan anvendes, og der vurderes ikke at være risiko for, at råstofgravningen over grundvandsspejl vil påvirke de § 3-beskyttede søer eller engarealer, idet der er tale om afgravning af 1 m terrænnær, rødbrændende ler, og idet der i råstoffilladelsen vil blive stillet vilkår om en vis graveafstand til § 3-områder.

Den sydlige del af området ligger indenfor økologisk forbindelse, men idet indvindingen foregår på tidligere dyrkningsarealer, og da der årligt kun foregår indvinding i mindre etaper på 2 ha, som yderligere er inddelt i etaper af 50 meters bredde, vurderes påvirkningen at være begrænset.

Projektet er beliggende inden for kulturhistorisk bevaringsværdi og repræsenterer en bevaringsværdig husmandskoloni Grøngrøft fra nyere tid (1900). Afgravning af ca. 1 m rødbrændende ler vurderes ikke at påvirke husmandsudstykningsernes kulturhistoriske struktur væsentligt, og arealet vil fremadrettet anvendes som landbrugsjord, som det også bliver i dag.

Den nordøstligste del af arealet ligger inden for 100 meter-beskyttelseszone til en fredet voldgrav tilhørende Grøngrøft Voldsted. Der skal søges om dispensation fra beskyttelseszone, hvis der skal ske råstofindvinding inden for denne.

Med hensyn til de landskabelige forhold vil der kun være en begrænset påvirkning som følge af en overfladenær indvinding af rødbrændende ler. Den landskabelige påvirkning såvel under som efter råstofindvinding forventes hverken enkeltvist eller kumulativt at påvirke landskabet væsentligt.

Regionen vurderer samlet set ikke, at projektets karakteristika, placering og den potentielle miljøvurdering, hverken i sig selv eller i kumulation med såvel udnyttede som uudnyttede råstoffilladelser eller vedtagne planer, har nogen væsentlig negativ effekt på miljøet. Der er derfor ikke krav om en miljøvurdering, og der

skal derfor ikke udarbejdes en miljøkonsekvensrapport i forbindelse med ansøgningen om tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer på ovenstående ejendom.

Partshøring

Region Syddanmark har foretaget en partshøring i medfør af forvaltningslovens² § 19. Jf. miljøvurderingslovens § 35, stk. 1, nr. 1 skal berørte myndigheder ligeledes høres, inden der træffes afgørelse. Høringen foreløb i perioden 10. august 2021 til 7. september 2021 og har været sendt i høring til følgende:

Parter:	Rolle (hørt via Digital Post eller brevpost):
I/S Lertranskøb, CVR-nr. 10033098	Ansøger (kontaktet via lertrans@outlook.dk)
Egon Jessen	Lodsejer matr.nr. 52 og 78 Grøngrøft, Felsted og beboer Grøngrøftvej 10
Kætti Jessen	Beboer Grøngrøftvej 10
Martin Meldgaard Julius	Beboer og ejer Grøngrøftvej 9, Grøngrøft, 6200 Aabenraa
Maria Meldgaard Julius	Beboer og ejer Grøngrøftvej 9, Grøngrøft, 6200 Aabenraa
Jørgen Lehmann	Lodsejer matr.nr. 81 Grøngrøft, Felsted
Peter Beck	Lodsejer matr.nr. 18 Grøngrøft, Felsted
Hans Jørgen Vaarbjerg	Lodsejer matr.nr. 82 Grøngrøft, Felsted
Aabenraa Kommune	Lodsejer matr.nr. 88 Grøngrøft, Felsted
Berørte myndigheder:	Kontakt høring:
Aabenraa Kommune	lha@aarbenraa.dk; industri@aabenraa.dk
Sønderborg Kommune	sjac@sonderborg.dk; post@sonderborg.dk
Museum Sønderjylland	planer@museum-sonderjylland.dk

Der indkom høringssvar fra Sønderborg Kommune og Museum Sønderjylland, som ikke havde bemærkninger og fra Aabenraa Kommune, som havde følgende bemærkninger vedr. Landskab/natur:

² Bekendtgørelse af forvaltningsloven jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 med senere ændringer.

”§3 beskyttet natur: Fint at de har skrevet at der vil blive stillet vilkår om afstand. Som Marie-Luise har skrevet tidligere så bør der stilles vilkår om en bræmme på mindst 10m.

Sten- og jorddiger: –

Natura 2000: Ingen påvirkning af natura2000 grundet afstand og projektets begrænsede omfang

Bilag 4 arter: Såfremt der er passende afstand til søerne er der ikke risiko for at påvirke bilag IV-arter væsentligt.

Generelt: Indvindingsområdet ligger inden for særlige økologiske forbindelser samt værdifulde landskaber. Området føres dog tilbage til landbrugsjord med samme opbygning som nu, så der sker ikke de store ændringer i landskabet.

Vilkårstekst: Der etableres og opretholdes en 10 m bræmme rundt om vandhullet, inden for hvilken der ikke må indvindes råstoffer eller færdes med maskiner.”

Regionens bemærkninger til høringssvaret fra Aabenraa Kommune: Bemærkningerne tages til efterretning. Mht. vilkårsstillelse i råstoftilladelsen så sættes vilkårene i tilladelsen på baggrund af en afvejning af de hensyn, der er listet i råstoflovens § 3. Et vilkår om 10 m bræmmer vil kræve en saglig begrundelse i afgørelsen, og vil eksempelvis kunne stilles af naturbeskyttelseshensyn, f.eks. hvis der er konstateret en bilag IV-art på arealet.

Klagevejledning

Region Syddanmarks afgørelse efter miljøvurderingsloven kan for så vidt angår retlige spørgsmål påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klageberettigede er: Miljø- og fødevarerministeren, enhver med retlig interesse i sagens udfald samt landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal indsendes elektronisk via klageportalen, som man finder et link til på forsiden af [Nævnenes Hus](#), hvor man logger ind med f.eks. NEM-ID.

Klagen videresendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

For behandling af klagen skal der betales et gebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klager får helt eller delvis medhold i klagen.

En evt. klage skal være tilgængelig for Region Syddanmark i klageportalen senest den 2. november 2021 kl. 23.59. Ansøger får besked, hvis der klages over afgørelsen.

Klage har ikke opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder fra modtagelsen af denne afgørelse.

Øvrigt

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til undertegnede.

Med venlig hilsen

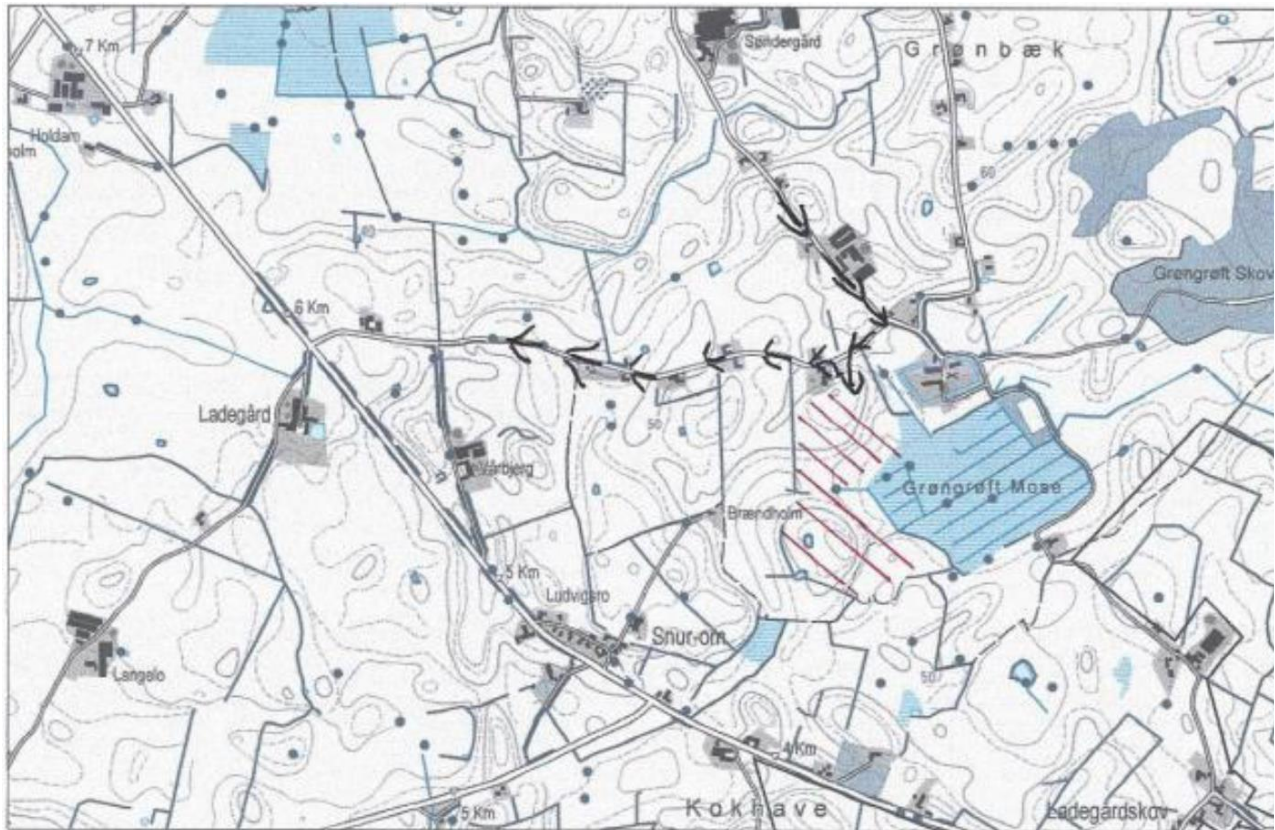
Tine Bunk Schrøder
Biolog

Bilag 1a - Oversigtskort

Oversigtskort

Bilag 1b – Oversigtskort med transportrute

Oversigtskort med transportrute til og fra råstofgraven (fra ansøgningsmaterialet).

Sagsbehandler: Tine Bunk Schrøder (MDAN)
E-mail: tbs@rsyd.dk
Dato: 9. august 2021
Journal nr.: 20/57396

Skema til brug ved screening af projekter på bilag 2

Kriterier iht. bilag 6 i lovbek. nr. 973 af 25. juni 2020 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

Nedenstående skema omfatter kriterier jf. bilag 6 til bestemmelse af, hvorvidt projekter omfattet af bilag 2 skal underkastes en miljøkonsekvensvurdering. Oplysningerne i skemaet er baseret på oplysninger fra ansøger om projektets karakteristika mm. i råstofansøgning af 17. november 2020 samt anmeldelse efter miljøvurderingsloven af 17. november 2020 med senere supplerende oplysninger til ansøgningen/anmeldelsen af 1. juli 2021. Endvidere er statslig, regional og kommunal planlægning samt oplysninger indkommet ved høring af berørte myndigheder inddraget. Tilgængelige oplysninger om projektområdet fra relevante registre og geografiske informationssystemer så som Danmarks Miljøportal, PlansystemDK og MiljøGIS er inddraget i vurderingerne.

Projektets karakteristika

Projektbeskrivelse – jf. ansøgningen	<p>Der søges om en 10-årig tilladelse til indvinding af rødbrændende ler på matr. nr. 52, Tråsbøl, Felsted i Aabenraa Kommune.</p> <p>Det ansøgte projektareal er på 15 ha og på nær den nordøstligste del af området ligger det inden for udlagt råstofinteresseområde i Råstofplan 2016 og den kommende Råstofplan for 2020. Arealet ligger inden for OSD og NFI, men ikke inden for indvindingsopland til vandværker.</p> <p>Der søges om en årlig indvinding på ca. 10.000 m³ rødbrændende ler. Indvindingen vil foregå i tørre perioder i etaper af ca. 2 ha pr år startende fra øst mod vest. Inden for de enkelte etaper vil mulden blive rømmet af i bredder på ca. 50 meter, og mulden vil herfra blive placeret på begge sider af arealet. Der vil blive gravet til ca. 1 meter under terræn, og der vil kun blive gravet over grundvandsspejl.</p> <p>De ansøgte arbejdstider er fra kl. 06.00 til kl. 17.00 mandag til fredag. Ved en indvinding på 10.000 m³ om året, svarer det til ca. 25 kørsler med lastbil pr. arbejdsdag, og ca. 2-2,5 lastbiler pr. time ved ca. 4 ugers indvinding pr. år. Længere eller flere indvindingsperioder vil tilsvarende mindske antallet af daglige kørsler.</p>
--------------------------------------	--

Sagsbehandler: Tine Bunk Schrøder (MDAN)

E-mail: tbs@rsyd.dk

Dato: 9. august 2021

Journal nr.: 20/57396

	<p>Der etableres adgangsvej (både fra- og tilkørsel) til Grøngrøftvej. Adgangsvejen ønskes ført øst om beboelsen på Grøngrøftvej 10. Den forventede rute er: Tilkørsel med tom vogn fra nord via Kirkebjerg. Frakørsel med læs mod vest ad Grøngrøftvej.</p> <p>Der forekommer et rørlagt vandløb inden for projektarealet, der vurderes at være en fortsættelse af den beskyttede Fiskbæk øst for arealet, samt et uregistreret vandhul, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Tilgrænsende projektarealet i øst og syd findes § 3 beskyttet engareal og sø.</p> <p>Arealet vil løbende blive efterbehandlet til den nuværende anvendelse som landbrug, efterhånden som de enkelte graveetaper graves færdig, ved planering og muldpålægelse.</p>
Bygherre – navn, adresse, mail og telefonnummer	<p>Egon Jessen Grøngrøftvej 10 Grøngrøft, 6200 Aabenraa egonjessen@hotmail.dk, 4045 9556</p>
Bygherres kontaktperson, mail og telefonnummer	<p>I/S Lertranskøb c/o A/S Bachmanns Teglværk Amtsvejen 23, Nybøl 6400 Sønderborg CVR-nr. 10033098 v/ driftsleder Kaj Christensen lertrans@outlook.dk, 7446 7778/2163 6707</p>
Projektets placering og arealbehov i ha	<p>Projektarealet er beliggende ca. 3,5 km sydøst for Felsted og ca. 3,8 km nordvest for Gråsten på matr. nr. 52 Grøngrøft, Felsted. Adressen er Grøngrøftvej 10, 6200 Aabenraa. Projektarealet er på 15 ha.</p>

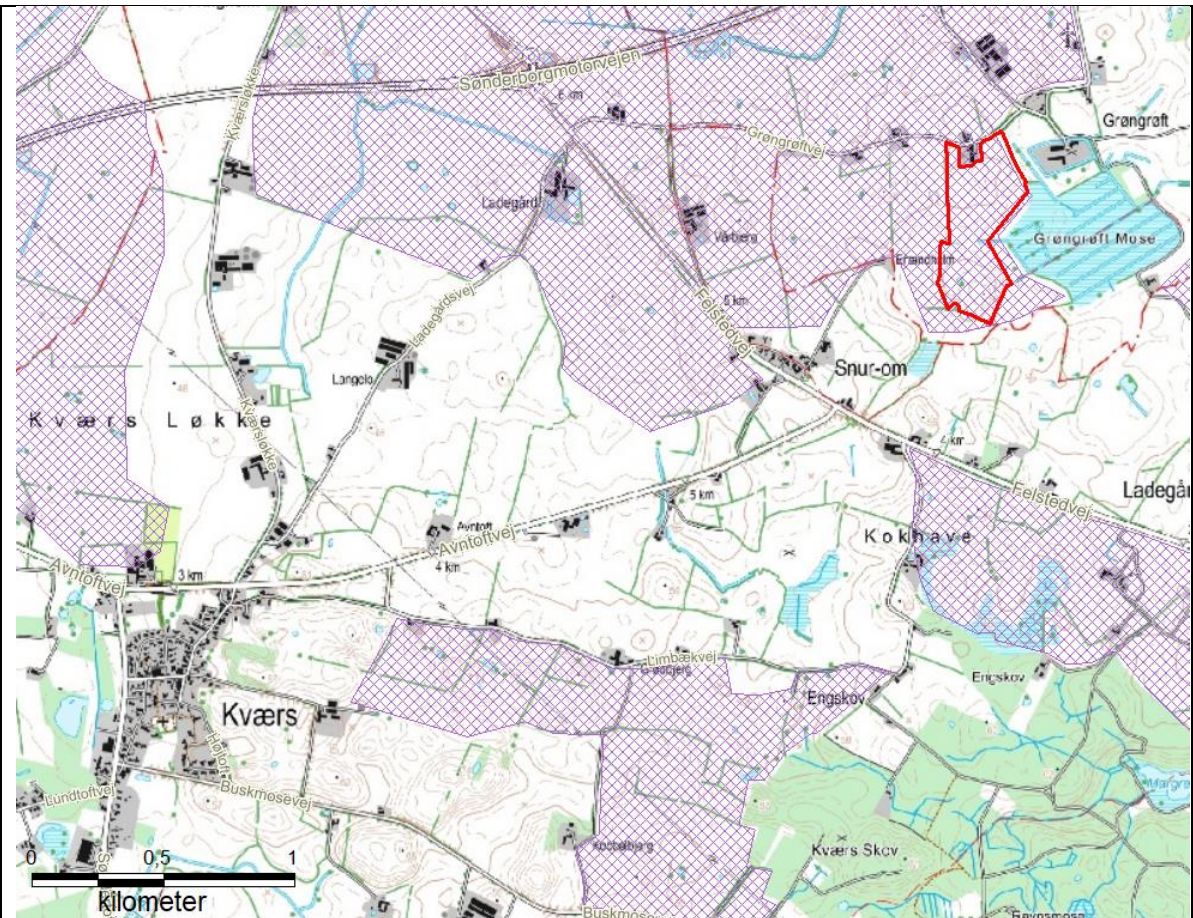
Sagsbehandler: Tine Bunk Schrøder (MDAN)

E-mail: tbs@rsyd.dk

Dato: 9. august 2021

Journal nr.: 20/57396

Oversigtskort

Projektets behov for råstoffer – type og mængde i anlægs- og driftsfasen

Der er ingen behov for råstoffer i forbindelse med indvindingen. Der skal anvendes drivmiddel i form af dieselolie til gravemaskine.

Sagsbehandler: Tine Bunk Schrøder (MDAN)

E-mail: tbs@rsyd.dk

Dato: 9. august 2021

Journal nr.: 20/57396

Projektets behov for vand – kvalitet og mængde i anlægsfasen og driftsfasen	Der er ingen behov for vand i forbindelse med indvindingen- hverken i anlægs- eller driftsfasen, idet der er tale om lerindvinding.			
Mængden og typen af affald som følge af projektet i anlægs- og driftsfasen	Der vil være affald i form af bl.a. dagrenovation, der vil medtages med gravemaskinerne og bortskaffes hos entreprenøren. Service af maskinerne vil foregå uden for projektarealet.			
Mængden og typen af spildevand som følge af projektet i anlægs- og driftsfasen	<p>Det vil både i anlægsperioden og i driftsfasen eventuelt blive nødvendigt at pumpe indvindingsarealet tør for tilløbende drænvand, idet der er dræn i den centrale og sydlige del af arealet.</p> <p>Hvis eksisterende dræn vil blive benyttet til evt. afledning af overfladevand ifm. indvindingen, skal Aabenraa Kommune kontaktes jf. vandløbslovens § 5, idet det sandsynligvis drejer sig om dræn med forbindelse til det rørlagt vandløb.</p>			
Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
Er der andre ejere end bygherre?			X	
Er der andre projekter eller aktiviteter i område, der sammen med det ansøgte medfører en påvirkning af miljøet (kumulative forhold)			X	<p>Der er ikke andre projekter, som vurderes at medføre en kumulativ påvirkning, i området.</p> <p>Der er søgt om en 10-årig indvindingsperiode med 10.000 m³ om året. Leret indvindes i perioder med tørt vejr, i alt ca. 4 uger om året, hvor der vil være en øget trafik. Ud fra en gennemsnitsbetragtning vil der ved ca. 10.000 m³ ler forventes i alt ca. 500 lastbiler ved en læsemængde på 20 t pr. lastbil. Det svarer til ca. 25 kørsler med lastbil pr. arbejdsdag (ca. 2-2,5 lastbiler pr. time) ved ca. 4 ugers indvinding pr. år.</p> <p>Længere eller flere indvindingsperioder vil tilsvarende mindske antallet af daglige kørsler.</p>

Sagsbehandler: Tine Bunk Schrøder (MDAN)

E-mail: tbs@rsyd.dk

Dato: 9. august 2021

Journal nr.: 20/57396

				Grundet den forventede årlige tidsramme for aktiviteten, vurderer regionen, at der ikke er tale om en væsentlig kumulativ miljøpåvirkning, der skal belyses yderligere.
Forudsætter projektet etablering af yderligere vandforsyningskapacitet			X	
Kræver bortskaffelse af affald og spildevand ændringer af bestående ordninger?			X	Bortskaffelse af affald vil ske i henhold til Aabenraa Kommunes affaldsregulativ.
Overskrides de vejledende grænseværdier for støj?			X	<p>Støj reguleres efter Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra virksomheder, Vejl. Nr. 5/1984.</p> <p>Der er ikke målt eller opgivet kildestyrker på de enkelte maskiner (grave-maskine/dozer).</p> <p>Nærmeste beboelse er hos lodsejer, Grøngrøftvej 10.</p> <p>Der beskrives ikke etablering af jordvold/muldepot i ansøgningen, men den afgravede muldjord vil blive placeret i jordvolde på hver side af de enkelte graveetaper af 50 meters bredde, som på denne måde vil kunne have en støjdæmpende effekt, idet de placeres tæt op ad den maskine, som de skal dæmpe.</p> <p>Det forventes dermed, at indvindingen vil kunne overholdes Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser for områdetype 3, der i dagtimerne kl. 07.00 til kl. 18.00 er på 55 dB (A) og om natten fra kl. 22.00 til kl. 07.00 er på 40 (A).</p> <p>Det vurderes, at overskridelser af de vejledende grænseværdier vil kunne forekomme i forbindelse med afrømning af muld og anlæg af jordvolde og senere i forbindelse med nedlæggelsen af jordvold.</p>

Sagsbehandler: Tine Bunk Schrøder (MDAN)

E-mail: tbs@rsyd.dk

Dato: 9. august 2021

Journal nr.: 20/57396

				<p>Hvis det viser sig, at grænseværdier for støj ikke kan overholdes, kan bygherren efterfølgende pålægges at foretage yderligere støjreducerende tiltag af myndigheden.</p> <p>Da der er tale om indvinding af rødbrændende ler med op til 4 ugers indvinding om året, vil eventuel støjpåvirkning således også kun foregå i en meget begrænset periode.</p>
Vil anlægget give anledning til vibrationsgener?			X	Råstofindvinding kan lokalt medføre mindre, kortvarige vibrationer ifm. kørsel med gravemaskiner og lastbiler. Da der er tale om en meget lokal og kortvarig påvirkning, vurderes påvirkningen dog ikke at kunne være væsentlig.
Vil anlægget give anledning til støvgener?			X	Der forventes i udgangspunkt ingen væsentlige støvgener, idet der er tale om indvinding af ler. Afværgeforanstaltninger, der kan reducere støvgener, som fx vanding og renholdelse af interne køreveje, vil være vilkår i tilladelsen.
Vil anlægget give anledning til lugtgener?			X	Der vil ikke være afledte lugtgener.
Vil anlægget give anledning til lysgener?			X	Det forventes ikke, at anlægget vil give anledning til lysgener.
Må anlægget forventes at udgøre en særlig risiko for uheld?			X	Råstofindvinding er ikke omfattet af risikobekendtgørelsen. Der er ikke en særlig risiko for uheld i forbindelse med anlæg eller drift af råstofgraven.
Overskrides de vejledende grænseværdier for luftforurening?			X	I forbindelse med selve råstofindvindingen vil maskiner og køretøjer i en råstofgrav samt ved transporten til og fra området forurene luften med især NOx og partikler, som kan påvirke menneskers sundhed. Indvinding vil foregå i åbent land, hvor der vil ske en opblanding og stor fortynding af de udledte stoffer, og dermed vil luftkvaliteten ikke blive påvirket væsentligt.

Sagsbehandler: Tine Bunk Schrøder (MDAN)

E-mail: tbs@rsyd.dk

Dato: 9. august 2021

Journal nr.: 20/57396

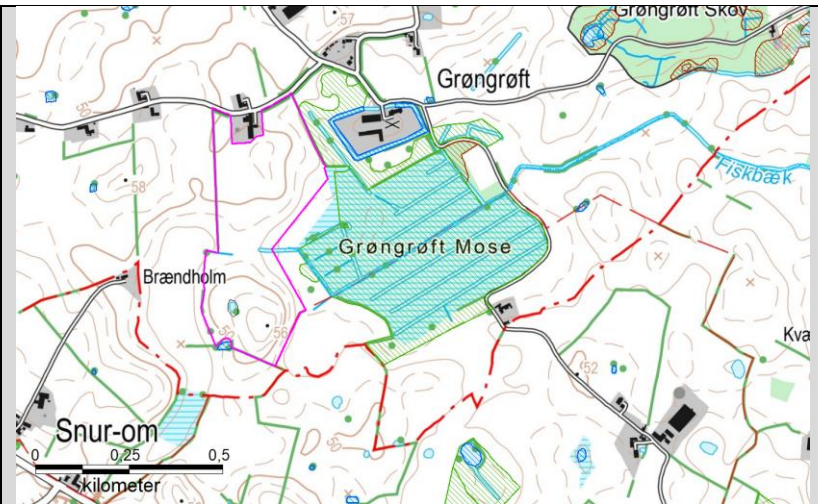
<p>Vil projektet udgøre en risiko for vandforurening (grundvand og overfladevand)?</p>			<p>X</p>	<p>Råstofgravning i sig selv udgør ikke en risiko for forurening af grundvand eller overfladevand.</p> <p><i>Grundvand:</i> Arealet ligger inden for område med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og inden for nitrاتفølsomme indvindingsområder (NFI), men ikke inden for indvindingsopland til vandværk. Grundvandsspejlet ligger i en dybde af mere end 25 meter under terræn og under et dække af ler, primært moræneler, på mere end 12 meters tykkelse.</p> <p>Der vil i tilladelsen blive stillet vilkår, så der ikke vil være en risiko for forurening, og dermed heller ikke risiko for forurening af grundvandet. Samtidig er det et krav, at alle maskiner holdes i god stand, så risikoen for uheld begrænses mest muligt.</p> <p><i>Overfladevand:</i> Der er et uregistreret vandhul på projektarealet, som jf. Aabenraa Kommunes høringssvar er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Aabenraa Kommune angiver ligeledes i deres høringssvar, at der løber et rørlagt vandløb, Brændholm Bæk, tværs gennem matriklen. Dette rørlagte vandløb inden for projektarealet vurderes at være en fortsættelse af den beskyttede Fiskbæk øst for arealet.</p> <p>Mod syd grænser det ansøgte areal op til en § 3-beskyttet sø og mod nordøst grænser arealet op til et større § 3-beskyttet engareal (Grøn-grøft Mose).</p>
--	--	--	----------	---

Sagsbehandler: Tine Bunk Schrøder (MDAN)

E-mail: tbs@rsyd.dk

Dato: 9. august 2021

Journal nr.: 20/57396

Sønderborg Kommune har følgende bemærkninger vedr. vandløb (i kursiv): *Der ligger et offentligt rørlagt vandløb på arealet. Det er regulativ fra Aabenraa Kommune, der er gældende på projektstrækningen. Det offentlige rørlagte vandløb Grøngrøft Mark afvander ind på projektområdet og nedstrøms ender det i Fiskbæk i Sønderborg kommune. I forbindelse med projektet skal det sikres, at det offentlige vandløb ikke tager skade eller tilføres materiale.*

Omdræning af arealet efter udgravning kan kræve sagsbehandling efter vandløbsloven, det forventes at dræning og tilledningspunkt vil være i Aabenraa Kommune.

Der vil i indvindingstilladelsen blive stillet de nødvendige vilkår vedr. afstand mv. til vandløb og naturbeskyttede arealer, så det sikres at, at der

Sagsbehandler: Tine Bunk Schrøder (MDAN)

E-mail: tbs@rsyd.dk

Dato: 9. august 2021

Journal nr.: 20/57396

				<p>ikke er væsentlige påvirkninger af miljø eller natur samt at vandløbets vandføringsevne fastholdes. Begge berørte kommuner får udkastet til indvindingstilladelse i høring.</p> <p>På den baggrund vurderes det, at der ikke vil være væsentlige påvirkninger af natur og vandløbsteknik fra projektet.</p>
--	--	--	--	--

Projektets placering

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
Forudsætter projektet ændring af den eksisterende arealanvendelse?			X	<p>Projektarealet anvendes i dag til landbrug, og arealet vil efter afgravning af 1 m rødbrændende ler efterfølgende blive efterbehandlet til landbrug.</p> <p>Den sydlige del af projektområdet er i kommuneplanen udpeget som økologisk forbindelse, men idet indvindingen årligt kun foregår i mindre etaper på 2 ha, som yderligere er inddelt i etaper af 50 meters bredde, og idet der i forvejen er landbrugsdrift på arealerne, vurderes påvirkningen af de økologiske forbindelser at være begrænset.</p>
Forudsætter projektet ændring af en eksisterende lokalplan for området?			X	Området er ikke lokalplanlagt.
Forudsætter projektet ændring af kommuneplanen?			X	Projektarealet er beliggende udenfor graveområde, men delvist indenfor interesseområde i Råstofplan 2016 og 2020.

Sagsbehandler: Tine Bunk Schrøder (MDAN)

E-mail: tbs@rsyd.dk

Dato: 9. august 2021

Journal nr.: 20/57396

				Den sydlige del af området er udpeget i kommuneplanen under <i>økologiske forbindelser</i> , men området drives pt. som landbrugsjord og er også i kommuneplanen udlagt som særlig værdifuldt landbrugsområde, og vil efter indvinding af rødbrændende ler igen blive anvendt som landbrugsjord.
Indebærer projektet behov for at begrænse anvendelsen af naboarealer ud over hvad der fremgår af gældende kommune- og lokalplaner?			X	
Vil projektet udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets råstoffer?			X	<p>Området er udlagt som interesseområde for ler.</p> <p>Rødbrændende ler indvindes typisk ind til 1 meter under terræen, hvor kalken er udvasket. Der er ansøgt om at indvinde ned til 1 m rødbrændende ler med efterbehandling til landbrug. Det forventes, at al den rødbrændende ler på det ansøgte areal vil blive indvundet, så der ikke i fremtiden vil være en restforekomst af rødbrændende ler, som kan indvindes.</p> <p>Efterbehandlingen til landbrug forhindrer ikke en senere indvinding af evt. forekomster af gulbrændende ler.</p>
Vil projektet udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets grundvand?			X	<p>Projektarealet ligger i område med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og inden for NFI, nitratfølsomme indvindingsområder, men uden for indvindingsopland til vandværk.</p> <p>Nærmeste private vandforsyningsboringer er beliggende mellem 170 og 210 meter hhv. nordvest og øst for projektarealet. Der er kun oplysninger om filterniveau i de 2 boringer mod nordvest DGU nr. 169.578 og 169.160. Boringerne er hhv. filtersat i niveauet 32-34 og 26-30 m u.t. under et dække af ca. 12 meter ler. Vandspejlet er beliggende ca. 23 og 25 m u.t., jf. GEUS' Jupiterdatabase.</p> <p>Nærmeste vandværksboringer er beliggende ca. 2,1 km nord-nordøst for</p>

Sagsbehandler: Tine Bunk Schrøder (MDAN)

E-mail: tbs@rsyd.dk

Dato: 9. august 2021

Journal nr.: 20/57396

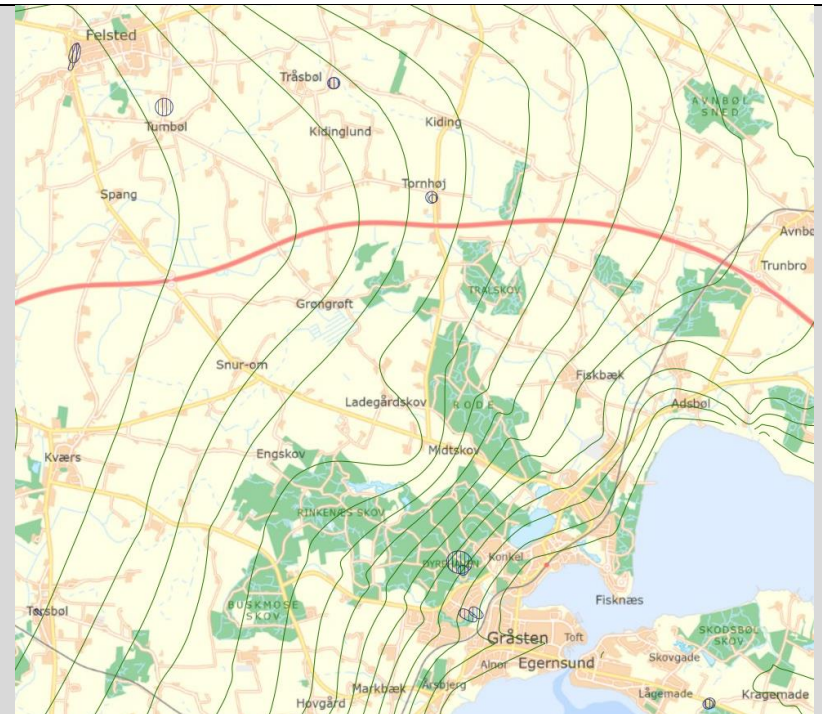
				<p>projektarealet og drejer sig om borerne DGU nr. 169.394 og 169.624, som tilhører Tornhøj Vandværk. Begge indvinder fra en dybde mellem 46 og 58 m u.t., og her er grundvandsmagasinerne hhv. beskyttet af mere end 20 m ler samt 18 m ukendt lag i toppen og af 46,5 m moræneler og smeltevandsler, jf. GEUS' Jupiterdatabase.</p> <p>Ca. 2,8 km mod nord-nordøst ligger Tråsbøl VV, som indvinder fra miocæne magasiner og er beskyttet af mellem 48-53 m ler. Tumbøl Vandværk ligger ca. 3 km mod nordvest og indvinder fra kvartær magasin under et dække af ca. 49 m ler, jf. GEUS' Jupiterdatabase. Længere mod nord-nordvest ligger Felsted Vandværk i en afstand af ca. 4,5 km og grundvandsmagasinet er beskyttet af mellem 35 og 63 m ler, jf. GEUS' Jupiterdatabase.</p> <p>Mod syd-sydøst ligger Gråsten Vandværk i en afstand af ca. 3,6 km fra projektarealet og her er grundvandsmagasinet beskyttet af mellem 23 og 32 m ler. Tørsbøl Vandværk ca. 4,8 km mod syd-sydvest, og grundvandsmagasin er beskyttet af ca. 17-18 meter ler, jf. GEUS' Jupiterdatabase.</p> <p>Potentialet viser en strømningsretning mod øst- sydøst mod kysten, som det fremgår af kortet, der også viser de omtalte vandværkers indvindingsboringer i forhold til projektarealet ved de boringsnære beskyttelsesområder om borerne.</p>
--	--	--	--	--

Sagsbehandler: Tine Bunk Schrøder (MDAN)

E-mail: tbs@rsyd.dk

Dato: 9. august 2021

Journal nr.: 20/57396

Som en gennemgang af nærliggende boringer viser, er der ca. 12 meter lerede aflejringer under terræn. En gennemgang af private vandforsyningsboringer og af nærliggende vandværker viser også, at grundvandsmagasinerne er meget velbeskyttede.

Med den beskrevne tykkelse af lerlagene i området sammenholdt med den begrænsede indvinding af ler og de vilkår, der bliver stillet i tilladelser, vurderes projektet ikke at være en hindring for, at områdets grundvand fortsat kan anvendes.

Sagsbehandler: Tine Bunk Schrøder (MDAN)

E-mail: tbs@rsyd.dk

Dato: 9. august 2021

Journal nr.: 20/57396

Indebærer projektet en mulig påvirkning af sårbare vådområder?			X	<p>Der er et uregistreret vandhul på matriklen, som jf. Aabenraa Kommunes høringssvar er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Der er desuden et rørlagt vandløb inden for projektarealet, som vurderes at være en fortsættelse af den beskyttede Fiskbæk, som er beliggende øst for arealet. Mod syd grænser det ansøgte op til en § 3-beskyttet sø og mod nordøst grænser arealet op til et § 3-beskyttet engareal.</p> <p>Der vil i indvindingstilladelsen, som beskrevet tidligere, blive stillet de relevante vilkår.</p> <p>Aabenraa Kommune opfordrer til, at der af hensyn til fauna (insekter, padder og smådyr) ikke graves på alle sider af søen inden for projektarealet på en gang, således at mindst en fjerdedel af vandhulskanten friholdes for gravning ad gangen. Ligeledes ønsker kommunen en bræmme på 10 meter i forhold til vandhullet inden for det ansøgte areal, hvor der ikke må indvindes råstoffer eller benyttes maskiner. Kommunen ønsker endvidere, at der vil blive stillet vilkår om en bræmme på mindst 10 meter i forhold til de tilstødende § 3-beskyttede engarealer og den beskyttede sø i syd i forbindelse med indvindingen.</p> <p>Det ønskes dertil, at der under indvindingen af det rødbrændende ler skal holdes en graveafstand på 4 meter fra rørets midte til det rørlagte vandløb.</p> <p>Det vil i tilladelsen blive stillet vilkår, således at der ikke vil være en risiko for påvirkning af sårbare vådområder.</p>

Sagsbehandler: Tine Bunk Schrøder (MDAN)

E-mail: tbs@rsyd.dk

Dato: 9. august 2021

Journal nr.: 20/57396

Er projektet tænkt placeret indenfor kystnærhedszonen?			X	Projektarealet ligger mellem ca. 1,5 og 2 km vest for kystnærhedszonens udbredelse, og nærmeste kyst er Nybøl Nor ca. 5 km øst for projektarealet.
Forudsætter projektet rydning af skov?			X	
Vil projektet være i strid med eller til hinder for etableringen af reservater eller naturparker?			X	Der er ikke kendte planer i forhold til reservater eller naturparker.
Tænkes projektet placeret i Vadehavsområdet?			X	
Kan projektet påvirke registrerede, beskyttede eller fredede områder nationalt?			X	<p>Der er et uregistreret vandhul på matriklen, som jf. Aabenraa Kommunes høringssvar er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Der er desuden et rørlagt vandløb inden for projektarealet, som vurderes at være en fortsættelse af den beskyttede Fiskbæk, beliggende øst for arealet. Mod syd grænser det ansøgte areal op til et § 3-beskyttet sø og mod nordøst grænser arealet op til et § 3-beskyttet engareal.</p> <p>Da der er tale om afgravning af 1 m terrænnær, rødbrændende ler over grundvandsspejl, vurderes projektet ikke at påvirke disse beskyttede vådområder mht. vandspejlsændringer.</p> <p>Mht. anden påvirkning (af naturindhold, naturtilstand o.lign.) – se under afsnittet om sårbare vådområder samt afsnittet om påvirkning af grundvand og overfladevand.</p>
Kan projektet påvirke registrerede, beskyttede eller fredede områder internationalt (Natura 2000)?			X	<p>Nærmeste Natura 2000-område nr. 94, Habitatområde H83 og Fuglebeskyttelsesområde F68 Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Rode Skov er beliggende syd og øst for projektarealer, hhv. ca. 1,2 km syd og 1,6 km øst derfor.</p> <p>Natura 2000-området er specielt udpeget for at beskytte de gamle</p>

Sagsbehandler: Tine Bunk Schrøder (MDAN)

E-mail: tbs@rsyd.dk

Dato: 9. august 2021

Journal nr.: 20/57396

				<p>skove – Gråstenskove.</p> <p>Udpegningsgrundlaget er i hht. Natura 2000-basisanalyse 2016-2021:</p> <p>Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 83</p> <table border="1"> <tr> <td>Naturtyper:</td> <td>Kransnålalge-sø (3140)</td> <td>Næringsrig sø (3150)</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Nedbrudt højmose (7120)</td> <td>Hængesæk (7140)</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Kildevæld* (7220)</td> <td>Rigkær (7230)</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Bøg på mor med kristtorn (9120)</td> <td>Bøg på muld (9130)</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Ege-blandskov (9160)</td> <td>Skovbevokset tørvemose* (91D0)</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Elle- og askeskov* (91E0)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Arter:</td> <td colspan="2">Stor vandsalamander (1166)</td> </tr> </table> <p>Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 68</p> <table border="1"> <tr> <td>Fugle:</td> <td>Hvæpsevåge (Y)</td> <td>Rørhøg (Y)</td> </tr> <tr> <td></td> <td colspan="2">Isfugl (Y)</td> </tr> </table> <p><small>Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Ved fuglearter: "T" = trækfugl, "Y" = ynglefugl. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet oven for. Arter og naturtyper, der er tilføjet udpegningsgrundlaget er markeret med "NY".</small></p> <p>I hht. Natura 2000-basisanalyse 2022-2027 er udpegningsgrundlaget ændret lidt, som det fremgår af nedenstående tabel.</p>	Naturtyper:	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)		Nedbrudt højmose (7120)	Hængesæk (7140)		Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)		Bøg på mor med kristtorn (9120)	Bøg på muld (9130)		Ege-blandskov (9160)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)		Elle- og askeskov* (91E0)		Arter:	Stor vandsalamander (1166)		Fugle:	Hvæpsevåge (Y)	Rørhøg (Y)		Isfugl (Y)	
Naturtyper:	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)																													
	Nedbrudt højmose (7120)	Hængesæk (7140)																													
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)																													
	Bøg på mor med kristtorn (9120)	Bøg på muld (9130)																													
	Ege-blandskov (9160)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)																													
	Elle- og askeskov* (91E0)																														
Arter:	Stor vandsalamander (1166)																														
Fugle:	Hvæpsevåge (Y)	Rørhøg (Y)																													
	Isfugl (Y)																														

Sagsbehandler: Tine Bunk Schrøder (MDAN)
 E-mail: tbs@rsyd.dk
 Dato: 9. august 2021
 Journal nr.: 20/57396

				<p>Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 83</p> <table border="1"> <tr> <td>Naturtyper:</td> <td>Kransnålalge-sø (3140)</td> <td>Næringsrig sø (3150)</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Hængesæk (7140)</td> <td>Kildevæld* (7220)</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Rigkær (7230)</td> <td>Bøg på muld (9130)</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Ege-blandskov (9160)</td> <td>Elle- og askeskov* (91E0)</td> </tr> <tr> <td>Arter:</td> <td>Sumpvindelsnegl (1016)</td> <td>Stor vandsalamander (1166)</td> </tr> </table> <p>Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 68</p> <table border="1"> <tr> <td>Fugle:</td> <td>Rørhøg (Y)</td> <td>Hvepsevåge (Y)</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Isfugl (Y)</td> <td>Rødrygget tomskade (Y)</td> </tr> </table> <p><small>Tabellen viser naturtyper og/eller arter på udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype jf. habitatdirektivet. Ved fuglearterne er det angivet, om der er tale om ynglefugle (Y) eller trækfugle (T).</small></p> <p>På grund af afstanden mellem habitatområdet og projektarealet, udpegningsgrundlaget for perioden 2016-2021 og den kommende periode 2022-2027 samt råstofindvindingens karakter i form af indvinding af overfladenær, rødbrændende ler over grundvandsspejl, vurderes der ikke være en påvirkning af Natura 2000-området.</p>	Naturtyper:	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)		Hængesæk (7140)	Kildevæld* (7220)		Rigkær (7230)	Bøg på muld (9130)		Ege-blandskov (9160)	Elle- og askeskov* (91E0)	Arter:	Sumpvindelsnegl (1016)	Stor vandsalamander (1166)	Fugle:	Rørhøg (Y)	Hvepsevåge (Y)		Isfugl (Y)	Rødrygget tomskade (Y)
Naturtyper:	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)																							
	Hængesæk (7140)	Kildevæld* (7220)																							
	Rigkær (7230)	Bøg på muld (9130)																							
	Ege-blandskov (9160)	Elle- og askeskov* (91E0)																							
Arter:	Sumpvindelsnegl (1016)	Stor vandsalamander (1166)																							
Fugle:	Rørhøg (Y)	Hvepsevåge (Y)																							
	Isfugl (Y)	Rødrygget tomskade (Y)																							
<p>Forventes området at rumme beskyttede arter efter bilag IV?</p>			<p>X</p>	<p>Der er ikke oplysninger om bilag IV-arter inden for eller lige omkring projektarealet under Danmarks Naturdata på Danmarks Miljøportal eller i Naturbasen.dk. Nærmeste bilag IV-art er stor vandsalamander observeret i Grøngrøft Skov, knap 800 meter mod nordøst.</p> <p>Området er landbrugsjord i omdrift og forventes ikke at rumme bilag IV-arter.</p>																					
<p>Forventes området at rumme danske rødlistearter?</p>			<p>X</p>	<p>Der er ikke oplysninger om rødlistede arter inden for eller lige omkring projektarealet under Danmarks Naturdata på Danmarks Miljøportal eller i Naturbasen.dk. Nærmeste rødlistede art er butsnudet frø, som observeret i Grøngrøft Skov, knap 800 meter mod nordøst.</p> <p>Området er landbrugsjord i omdrift og forventes ikke at rumme rødlistede arter.</p>																					

Sagsbehandler: Tine Bunk Schrøder (MDAN)
 E-mail: tbs@rsyd.dk
 Dato: 9. august 2021
 Journal nr.: 20/57396

<p>Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for overfladevand allerede er overskredet?</p>			<p>X</p>	<p>I Vandområdeplan 2015-2021 er der ingen målsatte søer eller vandløb indenfor eller i projektarealets nærhed. Nærmeste målsatte vandløb er beliggende 500 m øst for projektarealet og øst for Grøngrøft Mose. I basisanalyse for Vandområdeplan 2021-2027 er der heller ingen målsatte søer eller vandløb indenfor eller i projektarealets nærhed.</p> <p>Projektet vurderes derfor ikke at kunne påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for overfladevand allerede er overskredet.</p>
<p>Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for grundvand allerede er overskredet?</p>			<p>X</p>	<p>Ifølge Vandområdeplan 2015-2021 findes der en regional og dyb grundvandsforekomst inden for projektarealet.</p> <p>Den regionale grundvandsforekomst har både en god kemisk og kvantitativ tilstand. Den dybe forekomst har en ukendt kemisk tilstand, mens den kvantitative tilstand er god. Den samlede tilstand er god for den regionale forekomst, mens den er ukendt for den dybe forekomst.</p> <p>I basisanalyse for Vandområdeplan 2021-2027 findes der en dyb grundvandsforekomst inden for projektarealet, som har en kvantitativ god tilstand, samt en terrænnær forekomst også med en god kvantitativ tilstand.</p> <p>Der er ikke risiko for manglende målopfyldelse af de to grundvandsforekomster med hensyn til den kvantitative tilstand.</p> <p>Projektet omhandler afgravning af 1 m terrænnær, rødbrændende ler og vurderes ikke at påvirke grundvandsforekomsterne og vurderes ikke at udgøre en risiko for målopfyldelsen.</p>
<p>Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for naturområder allerede er overskredet?</p>			<p>X</p>	<p>Der henvises til ovenstående.</p>

Sagsbehandler: Tine Bunk Schrøder (MDAN)

E-mail: tbs@rsyd.dk

Dato: 9. august 2021

Journal nr.: 20/57396

<p>Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for boligområder (støj/lys og luft) allerede er overskredet?</p>			X	<p>Projektarealet er beliggende i landzone og uden for støjbelastede arealer, og nærmeste landsby er beliggende ca. 550 meter mod sydvest. Desuden er indvindingen begrænset til ca. 4 uger om året, hvorfor perioder med støj også vil være begrænset.</p> <p>Det vurderes derfor ikke, at projektet kan påvirke boligområder eller boligområder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer allerede er overskredet.</p>
<p>Tænkes projektet etableret i et tæt befolket område?</p>			X	<p>Projektarealet er beliggende i landzoneområde med spredte bebyggelser. Nærmeste by er Snurom, som er en mindre landsby, der ligger ca. 550 meter syd vest herfor.</p> <p>Længere mod øst ligger Kværs, som er den nærmeste større landsby, beliggende ca. 2,9 km øst for arealet.</p>
<p>Kan projektet påvirke historiske landskabstræk?</p>			X	<p>Projektområdet er beliggende inden for et større område med kulturhistorisk bevaringsværdi pga. husmandskolonien Grøngrøft, som stammer fra nyere tid (1900).</p> <p>Ifølge kommuneplanen må bevaringsinteresserne ikke tilsidesættes inden for husmandskolonierne, og husmandsudstyknernes kulturhistoriske struktur må ikke forringes ved byggeri og anlæg.</p> <p>Afgravning af ca. 1 m rødbrændende ler vurderes ikke at påvirke husmandsudstyknernes kulturhistoriske struktur væsentligt, og arealet vil fremadrettet anvendes som landbrugsjord, som det også bliver i dag.</p> <p>Øst for projektarealet ligger herregårdsanlægget Grøngrøft, hvis historie går tilbage til 1500-tallet. En ny hovedbygning blev opført i 1890'erne. Ingen bygninger er registrerede som bevaringsværdige eller fredede, men den vandfyldte voldgrav og dens skrænter, som omgiver borgbanken, hvorpå gårdens bygninger ligger, er fredet fortidsminde jf. Aabenraa</p>

Sagsbehandler: Tine Bunk Schrøder (MDAN)

E-mail: tbs@rsyd.dk

Dato: 9. august 2021

Journal nr.: 20/57396

				Kommunes kommuneplan. Fortidsmindebeskyttelseslinjen rækker således ind over projektarealet.
Kan projektet påvirke kulturelle landskabstræk?			X	Se ovenfor.
Kan projektet påvirke arkæologiske værdier/landskabstræk?			X	<p>Øst for projektarealet ligger herregårdsanlægget Grøngrøft med en vandfyldt voldgrav med skrænter, som omgiver den borgbanke, hvorpå herregårdens bygninger lå og de nuværende bygninger ligger.</p> <p>Sønderjyllands Museum gør i deres høringssvar opmærksom på, at den nordøstlige del af projektarealet ligger inden for 100 meter-beskyttelses-zonen til den fredede voldgrav tilhørende Grøngrøft Voldsted. Iflg. naturbeskyttelseslovens § 18 skal der søges om dispensation fra beskyttelses-zonen, hvis der skal ske råstofindvinding inden for denne beskyttelses-zone.</p> <p>Museet angiver, at der omkring projektarealet er registreret adskillige væsentlige fortidsminder og vurderer derfor, at der er meget høj risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved anlægsarbejde inden for det pågældende areal.</p> <p>Det anbefales, at der foretages en arkæologisk forundersøgelse forud for råstofindvindingen.</p>
Kan projektet påvirke æstetiske landskabstræk?			X	Projektarealet er beliggende inden for bevaringsværdige landskaber. Afgravning af ca. 1 m rødbrændende ler vurderes ikke at påvirke landskabet væsentligt, og arealet vil også fremadrettet anvendes som landbrugsjord, som det også bliver i dag.
Kan projektet påvirke geologiske landskabstræk?			X	Projektarealet er ikke beliggende inden for område udpeget med geologiske bevaringsværdier, hverken kommunalt eller nationalt.

Sagsbehandler: Tine Bunk Schrøder (MDAN)
 E-mail: tbs@rsyd.dk
 Dato: 9. august 2021
 Journal nr.: 20/57396

Arten og kendetegn ved den potentielle indvirkning på miljøet

Den forventede miljøpåvirknings geografiske udstrækning i areal	Meget lokal og begrænset til projektarealet.			
Omfanget af personer der forventes berørt af miljøpåvirkningen	Inden for en radius af 100 meter findes 2 beboelser, hvoraf lodsejer bebor den ene, mens der inden for 200 meter findes i alt 8 beboelser. Inden for en radius af 300 meter findes yderligere nogle få beboelser og dermed i alt 10 beboelser. Det forventes således, at et forholdsvis begrænset antal person vil blive påvirket af indvindingen i de korte perioder, hvor indvindingen vil foregå.			
Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
Er området, hvor anlægget tænkes placeret, sårbar overfor den forventede miljøpåvirkning?			X	Området vurderes ikke at være sårbart overfor den forventede miljøpåvirkning. Der stilles vilkår for indvinding af råstoffer i tilladelsen, der imødegår eventuelle miljøpåvirkninger som f. eks. forurening.
Forventes miljøpåvirkningerne at kunne være væsentlige enkeltvis?			X	De identificerede påvirkninger forventes ikke at være væsentlige hverken enkeltvis eller samlet. Der vil sandsynligvis være en kortvarig påvirkning af enkelte ejendomme på grund af øget trafik. Der planlægges etableret adgangsvej (både fra- og tilkørsel) til Grøngrøftvej. Adgangsvejen ønskes ført øst om beboelsen på Grøngrøftvej 10. Den forventede rute er: Tilkørsel med tom vogn fra nord via Kirkebjerg. Frakørsel med læs mod vest ad Grøngrøftvej. På baggrund af den planlagte vejadgang og forventede ruter, forventes påvirkningen at være kortvarig og begrænset.
Forventes miljøpåvirkningerne at kunne være væsentlige samlet?			X	

Sagsbehandler: Tine Bunk Schrøder (MDAN)

E-mail: tbs@rsyd.dk

Dato: 9. august 2021

Journal nr.: 20/57396

Vil den forventede miljøpåvirkning række ud over kommunen?				Råstofindvindingen er meget lokal, og der vil ikke være en forventet påvirkning over kommunegrænsen til nærliggende Sønderborg Kommune, selvom kommunen ligger lige syd for projektarealet, hvis det sikres jf. Sønderborg Kommunes høringssvar, at der ikke tilføres materiale til eller gøres skade på det offentlige, rørlagte vandløb Grøngrøft Mark, som ender i Fiskbæk i Sønderborg Kommune.
Vil den forventede miljøpåvirkning berøre nabolande?			X	Ikke relevant
Må den samlede miljøpåvirkning betegnes som kompleks			X	Den samlede miljøpåvirkning betegnes ikke som kompleks. Det konkrete projekt medfører velkendte påvirkninger, som er almindelige ved den type af projekter, og som kan beskrives. Derudover kan påvirkningerne håndteres i forbindelse med fastsættelse af vilkår i en tilladelse til råstofindvinding, heri fastsættes der bl.a. vilkår for støj og støv.
Er der stor sandsynlighed for miljøpåvirkningen?	X			Miljøpåvirkningen fra indvindingen af råstoffer og transport vil ske med stor sandsynlighed.
Er påvirkningen af miljøet varig?	X			Den landskabelige påvirkning vil være varig og ikke reversibel. Det drejer sig om en begrænset påvirkning som følge af en overfladenær indvinding af ca. 1 meter rødbrændende ler med efterbehandlingen til landbrugsjord, som er den nuværende anvendelse. Påvirkningen mht. trafik, støj og støv i forbindelse med råstofindvindingen mv. vil ikke være varig.
Er påvirkningen af miljøet hyppig?	X			Transporten med råstoffer vil finde sted i de perioder, hvor der foretages råstofindvinding på projektarealet. Påvirkningen er således ikke varig, men hyppig i indvindingsperioden, som dog begrænser sig til ca. 4 uger om året.
Er påvirkningen af miljøet irreversibel?	X			Indvindingen af råstoffer vil ændre landskabet. Men påvirkningen vil være begrænset, idet der kun er tale om en overfladenær indvinding af rødbrændende ler.

Sagsbehandler: Tine Bunk Schrøder (MDAN)

E-mail: tbs@rsyd.dk

Dato: 9. august 2021

Journal nr.: 20/57396

Er der andre kumulative forhold?			X	Der er ikke flere råstofgrave eller andre kendte projekter, der kan ses i kumulation med det ansøgte projekt.
Er det, jf. ansøgningen, muligt at begrænse indvirkningerne?			X	Det er som udgangspunkt ikke muligt at begrænse indvirkningerne på landskabet, men det er muligt i en tilladelse at stille relevante vilkår med henblik på at begrænse påvirkninger som støj og støv.

Konklusion

Kriterium	Ja	Nej	Bemærkninger
Giver resultatet af screeningen anledning til at antage, at det ansøgte projekt vil kunne påvirke miljøet væsentligt, således at der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport?		X	<p>Projektarealet er beliggende i et landbrugsområde med få og spredte beboelser og dermed forholdsvis få personer, der påvirkes af råstofindvindingen.</p> <p>Det vurderes, at projektet ikke vil være en hindring for, at områdets grundvand fortsat kan anvendes, og der vurderes ikke at være risiko for, at råstofgravningen over grundvandsspejl vil påvirke de § 3-beskyttede søer eller engarealer, idet der er tale om afgravning af 1 m terrænnær, rødbrændende ler.</p> <p>Projektet er beliggende inden for et område med kulturhistorisk bevaringsværdi og repræsenterer en bevaringsværdig husmandskoloni Grøngrøft fra nyere tid (1900). Afgravning af ca. 1 m rødbrændende ler vurderes ikke at påvirke husmandsudstyknernes kulturhistoriske</p>

Sagsbehandler: Tine Bunk Schrøder (MDAN)

E-mail: tbs@rsyd.dk

Dato: 9. august 2021

Journal nr.: 20/57396

			<p>struktur væsentligt, og arealet vil fremadrettet anvendes som landbrugsjord, som det også bliver i dag.</p> <p>Den nordøstligste del af arealet ligger inden for 100 meter-beskyttelseszonen for en fredet voldgrav tilhørende Grøngrøft Voldsted. Der skal søges om dispensation fra beskyttelseszonen, hvis der skal ske råstofindvinding inden for denne.</p> <p>Med hensyn til de landskabelige forhold vil der kun være en begrænset påvirkning som følge af en overfladenær indvinding af rødbrændende ler. Den landskabelige påvirkning såvel under som efter råstofindvinding forventes hverken i sig selv eller kumulativt at påvirke landskabet væsentligt.</p> <p>Det vurderes, at projektet ikke, hverken i sig selv eller i kumulation med såvel udnyttede som uudnyttede råstoff tilladelser og vedtagne planer, har nogen væsentlig negativ effekt på miljøet. Der er derfor ikke krav om en miljøvurdering, og der skal derfor ikke udarbejdes en miljøkonsekvensrapport i forbindelse med ansøgningen om tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer på ovenstående ejendom.</p>
--	--	--	--

Dato: 9. august 2021

Sagsbehandler: Tine B. Schrøder (MDAN)

Miljø

Dato: 19-03-2021

Sagsnr.: 21/9175

Sagsbehandler: Lene Lyster Hansen

Direkte tlf.: 7376 7044

E-mail: lha@aabenraa.dk

Hørings svar til Regionen

Arealets matr.nr. og ejerlav	52 Grøngrøft, Felsted
Ejer af det ansøgte areal	Egon Jessen
Ansøger/indvinder	Lertranskøb
Hvad drejer høringen sig om	Ansøgning om indvinding af råstoffer

Ansøgningen

Høring modtaget i Aabenraa Kommune	19. marts 2021
Høringsark udsendt til høringsgruppen	19. marts 2021
Svarfrist til Region Syddanmark	16. april 2021

Høringsark er udsendt til/besvaret af følgende grupper:

Gruppe	Høring udsendt	Mail	Evt. kontaktperson
Industri	X	industri@aabenraa.dk	Lene Hansen
Spildevand		spildevand@aabenraa.dk	Dorthe Matzen Shajarati
Landskab	X	Landskab-natur@aabenraa.dk	Marie-Luise Meyhoff
Vandløb	X	vandloeb@aabenraa.dk	Mette A. Juhl
Grundvand	X	vand@aabenraa.dk	Thomas Demant Lübbers
Landbrug		landbrug@aabenraa.dk	Susanne Niman Jensen
Vej	X	trafik@aabenraa.dk	Keld Rysgaard
Plan		plan@aabenraa.dk	Lene Nebel
Grundsalg		grundsalg@aabenraa.dk	Ellen Kankelborg

Industri har udsendt høringen til de grupper, der er markeret med X.

Venlig hilsen

Barbara Frenzel
Afdelingschef
Plan, Teknik & Miljø
Aabenraa Kommune

Industri

Fokuspunkter	Bemærkninger
Jordforurening	
Råstoffer	
Virksomheder	
Støj	
Affald	
Generelt	Ingen bemærkninger.
Vilkårstekst:	

Landskab/natur

Fokuspunkter	Bemærkninger
§3 beskyttet natur	Det uregistrerede vandhul på matr. 52 Grøngrøft, Felsted er omfattet af NBL §3. Der foreslås derfor vilkår til beskyttelse af vandhullet, se nedenfor.
Sten- og jorddiger	-
Natura 2000	-
Bilag 4 arter	-
Generelt	<p>Råstofindvinding inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen vil kræve dispensation. Den sydlige del af arealet er udpeget i kommuneplanen som økologisk forbindelse.</p> <p>Området er i Kommuneplanen udpeget som værdifuldt landskab, hvor landskabshensynet prioriteres højt. De visuelle, kulturhistoriske eller oplevelsesmæssige værdier skal ikke forringes, hvorfor der anbefales at tilbageføre landskabet til dets nuværende landskabets dannelsesform, som afspejler landskabets opbygning og tilblivelse.</p> <p>Området er i Kommuneplanen udpeget som værdifulde kulturmiljøer (bevaringsværdige husmandskolonier), hvor bevaringsinteresserne ikke må tilsidesættes. Der må ikke ske indgreb, hvis tiltag i væsentlig grad vil forringe oplevelsen eller kvaliteten af bevaringsinteresserne. Den kulturhistoriske struktur i husmandsudstykningsen må ikke forringes Der anbefales, at tilbageføre landskabet til det nuværende landskabets dannelsesform og med små marker og læhegn, så samspil mellem kulturspor, naturgrundlag og omgivende landskab ikke ødelægges.</p>
Vilkårstekst:	
- Der etableres og opretholdes en 10 m bræmme rundt om vandhullet, inden for hvilken der ikke må indvindes råstoffer eller færdes med maskiner.	

- **Af hensyn til den tilknyttede fauna (insekter, padder og smådyr) må der ikke graves på alle sider på en gang. Mindst en fjerdedel af vandhulskanten skal friholdes for gravning ad gangen.**

Vandløb

Fokuspunkter	Bemærkninger
Vandløb	Rørlagt vandløb (Brændholm Bæk lun 07.3) løber på tværs gennem matriklen.
Generelt	Jf. regulativet for Brændholm bæk er der et arbejdsbælte på 4 m målt fra rørets midte, der skal friholdes.
Vilkårstekst: Bygninger, bygværker, faste hegn, beplantninger, udgravninger og lignende anlæg af blivende art må ikke uden vandløbsmyndighedens tilladelse anbringes nærmere øverste vandløbskant end 8 m, og for rørlagte strækninger ikke nærmere rørledningens midte end 4 m.	

Grundvand

Fokuspunkter	Bemærkninger
Indvindingsopland	Ikke relevant.
OD	Ikke relevant.
OSD	Projektarealet er beliggende inden for OSD.
NFI opland	Projektarealet er beliggende inden for NFI.
BNBO opland	Ikke relevant.
Generelt	Området omfatter ca. 12 m lerede aflejringer under terræn. Indvindingen af ca. 1 m ler under terræn vurderes ikke at få større betydning for grundvandsbeskyttelsen.
Vilkårstekst: Ingen	

Rasmus Raunsbjerg Pilgaard

Fra: Stine Jacobsen <sjac@sonderborg.dk>
Sendt: 19. april 2021 14:34
Til: Tine Bunk Schrøder
Cc: Hella Elisabeth Klindt Hünersen
Emne: SV: Myndighedshøring matr.nr. 52 Grøngrøft i Aabenraa Kommune

Hej Tine

Vi har modtaget høringen om ansøgning om indvinding af råstoffer på matr.nr. 52 Grøngrøft.

Sønderborg Kommune har følgende bemærkninger til ansøgningen:

Vandløb:

Der ligger et offentligt rørlagt vandløb på arealet. Det er regulativ fra Aabenraa Kommune, der er gældende på projektstrækningen. Det offentlige rørlagte vandløb Grøngrøft Mark afvander ind på projektområdet og nedstrøms ender det i Fiskbæk i Sønderborg kommune . I forbindelse med projektet skal det sikres, at det offentlige vandløb ikke tager skade eller tilføres materiale.

Omdræning af arealet efter udgravning kan kræve sagsbehandling efter vandløbsloven, det forventes at dræning og tillægningspunkt vil være i Aabenraa Kommune.

Vejforhold:

Ingen bemærkninger.

Grundvand:

Området ligger i OSD og i indsatsområde, men udenfor indvindingsoplande til vandværker i Sønderborg Kommune. Da der kun graves til 1 meter under terræn og over grundvandsspejlet, har vi ingen bemærkninger til sagen.

Venlig hilsen

Sønderborg Kommune
Vand & Natur

Stine Jacobsen

skov- og landskabsingeniør
T 88 72 66 42 M 27 90 66 42
sjac@sonderborg.dk
www.sonderborgkommune.dk

Fra: Tine Bunk Schrøder <tbs@rsyd.dk>

Sendt: 19. marts 2021 13:22

Til: Lene Lyster Hansen <lha@aabenraa.dk>; industri <industri@aabenraa.dk>; Stine Jacobsen <sjac@sonderborg.dk>; Hovedpostkasse <Hovedpostkasse@sonderborg.dk>; planer@museum-sonderjylland.dk

Emne: Myndighedshøring matr.nr. 52 Grøngrøft i Aabenraa Kommune

Til berørte myndigheder

Hermed en høring vedr. ansøgt råstofgravning.

Fristen for høringssvar er 4 uger.

Venlig hilsen

Tine Bunk Schrøder

Biolog

Regional Udvikling, Klima og Ressourcer

E-mail: tbs@rsyd.dk

Direkte: 24603012

Mobil: 24603012

Region Syddanmark

Region Syddanmark

Damhaven 12, 7100 Vejle

Hovednummer: 76631000

www.rsyd.dk

MUSEUM
SØNDER
JYLLAND

MUSEUM SØNDERJYLLAND | VIDEN OG SAMLINGER | ARKÆOLOGI
ARKÆOLOGI HADERSLEV | DALGADE 7 | DK-6100 Haderslev | T +45 65 370
801
PLANER@MSJ.DK

Region Syddanmark

Att.: Tine Bunk Schrøder
20/57396

Dato: 09.04.2021

Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev | Sagsnr.: 21/6432-8.1.3

Arkæologisk udtalelse vedr. erhvervsmæssig råstofindvinding på matr. 52 Grøngrøft ejerlav, Felsted (Aabenraa Kommune)

Udtalelse i henhold til museumslovens § 23: Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev har modtaget høringsbrev med høringsmateriale og har foretaget arkivalisk kontrol og arkæologisk vurdering af indvindingsområdet.

Museet skal gøre opmærksom på, at den nordvestlige del af indvindingsområdet ligger inden for 100 meter-beskyttelseszonen til en fredet voldgrav tilhørende Grøngrøft Voldsted (sb. 57, Felsted sogn, fredningsnr. 4210-12), og der skal derfor iflg. Naturbeskyttelseslovens § 18 søges om dispensation fra beskyttelseszonen, hvis der skal ske anlæg inden for denne. Det er Aabenraa Kommune, som er myndighed på det område. Det skal her bemærkes, at denne arkæologiske udtalelse alene forholder sig til risikoen for at træffe på væsentlige fortidsminder ved anlægsarbejde inden for det ansøgte område.

Topografisk beskrivelse

Indvindingsområdet, der omfatter dele af matrikel 52 Grøngrøft ejerlav, Felsted, er på ca. 15 hektar (se kortbilag). På den sydlige del af matriklen findes en mindre sø. Indvindingsområdet er - ud fra reliefkort og historiske luftfotos at dømme - ikke destrueret ved tidligere indvinding.

Området er beliggende umiddelbart vest for Grøngrøft Voldsted og Grøngrøft Mose syd for Klipleve-Sønderborg Motorvejen. Landskabet er præget af moræneler og fremstår bakket.

Området omkring Grøngrøft - og i øvrigt Ladegård, som ligger blot 1500 meter vest for indvindingsområdet - er præget af en særpræget godsstruktur. Ved midten eller slutningen af 1500-tallet blev de to hovedgårde således oprettet ved at landsbyen Vårbjerg blev nedlagt og dens jorde lagt ind under de to hovedgårde. Hovedgårdene var en del af godset Søgård, som var i Ahlefeldternes ejerskab indtil begyndelsen af 1700-tallet.

På nabomatriklen mod vest er der fundet to kværnsten fra jernalderen tæt ved gården *Vårbjerg* (sb. 106, Felsted sogn). Det må formodes, at den oprindelige landsby Vårbjerg skal findes i området omkring gården.

Omkring indvindingsområdet er der registreret adskillige væsentlige fortidsminder (se kortbilag).

I forbindelse med etableringen af motorvejen er der udgravet flere lokaliteter i nærheden. Det drejer sig blandt andet om bopladser fra yngre romersk jernalder (sb. 99, 100 Felsted sogn, HAM 5025 Søndergård III) og yngre germansk jernalder (sb. 83 Felsted, HAM 4866 Søndergård II) og en gård fra ældre middelalder (sb. 20 Kværs sogn, HAM 5022 Holdam VI) og senmiddelalder/renæssance (sb. 13 Kværs sogn – HAM 4768 Ladegård).

Derudover er der nord for indvindingsområdet registreret fortidsminder, som ikke blev til udgravninger under Motorvejsprojektet. Herunder blandt andet kogestensgruber, flintaffald og gruber med keramik, som indikerer bopladsaktivitet i området (blandt andre sb. 17, 14 og 12 Kværs sogn).

Museets vurdering

På baggrund af ovenstående vurderer Museet, at der er **meget høj risiko** for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved anlægsarbejde inden for det pågældende areal. Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejde inden for den berørte del af matriklen.

Forundersøgelsen vil kunne afsløre, om der findes væsentlige, jordfaste fortidsminder på planområdet, og om de har en sådan karakter, at de skal udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. Da projektområdet overstiger 5.000 m², skal udgifterne til forundersøgelse - if. Museumslovens § 26.2 – afholdes af bygherre.

Hvis forundersøgelsen viser, at der findes fortidsminder på arealet, skal disse udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. I nogle tilfælde er det dog muligt at ændre ved jordindgrebet, så en udgravning ikke bliver nødvendig. Er det ikke muligt, vil udgravningen skulle finansieres af bygherre.

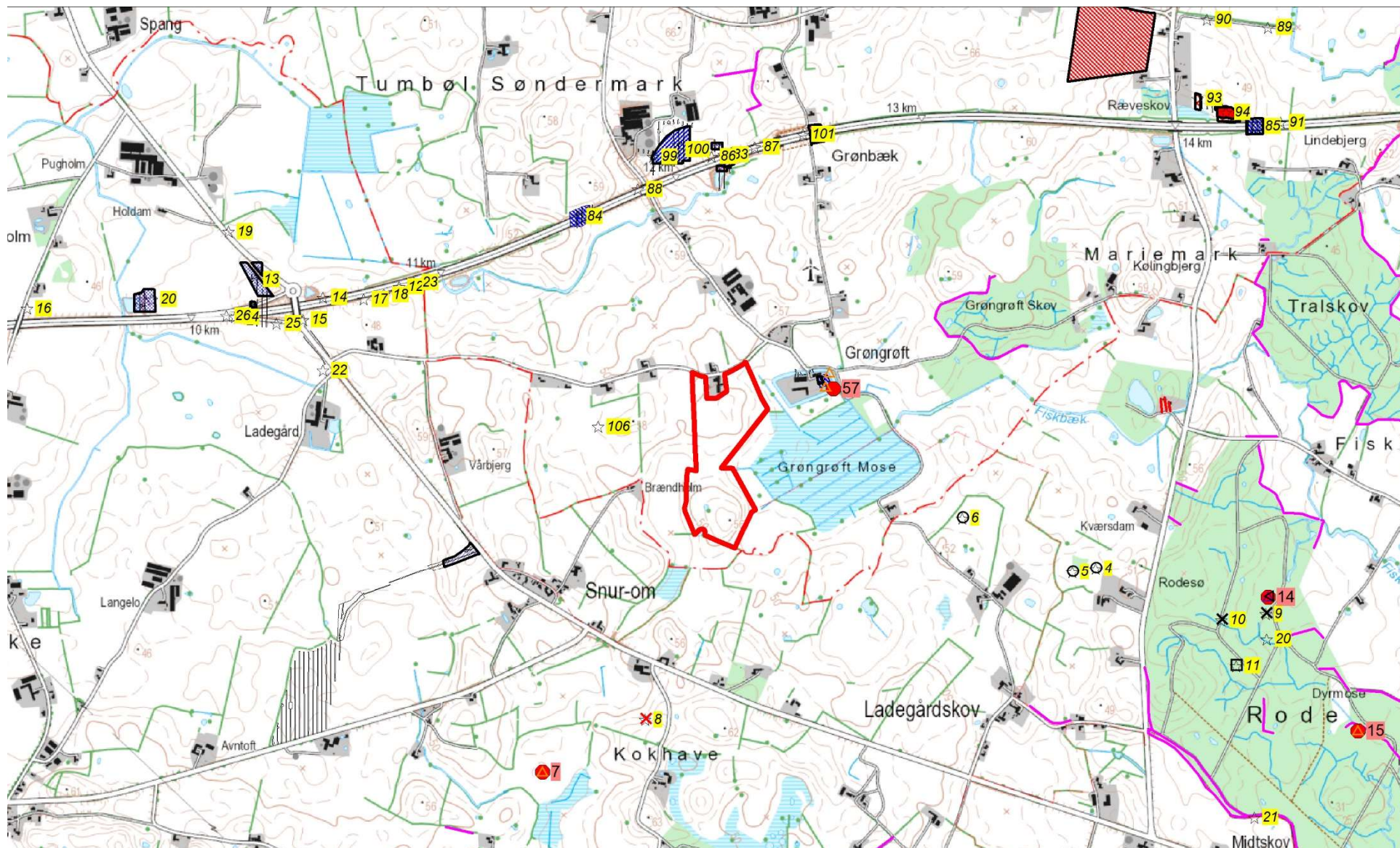
De jordfaste fortidsminder er omfattet af museumslovens § 27. Derfor skal man, hvis man ved anlægsarbejde støder på et fortidsminde, straks indstille arbejdet i det omfang, det berører fortidsmindet, og tilkalde Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev.

Efter aftale med bygherre udarbejder Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev et budget og en tidsplan for en forundersøgelse af området. Vi beder venligst bygherre oplyse CVR-nummer ved henvendelse.

Henvendelse til Per Ethelberg: 65 370 816 / peret@msj.dk eller Hans Christian Andersen: 65 370 812/ haas@msj.dk.

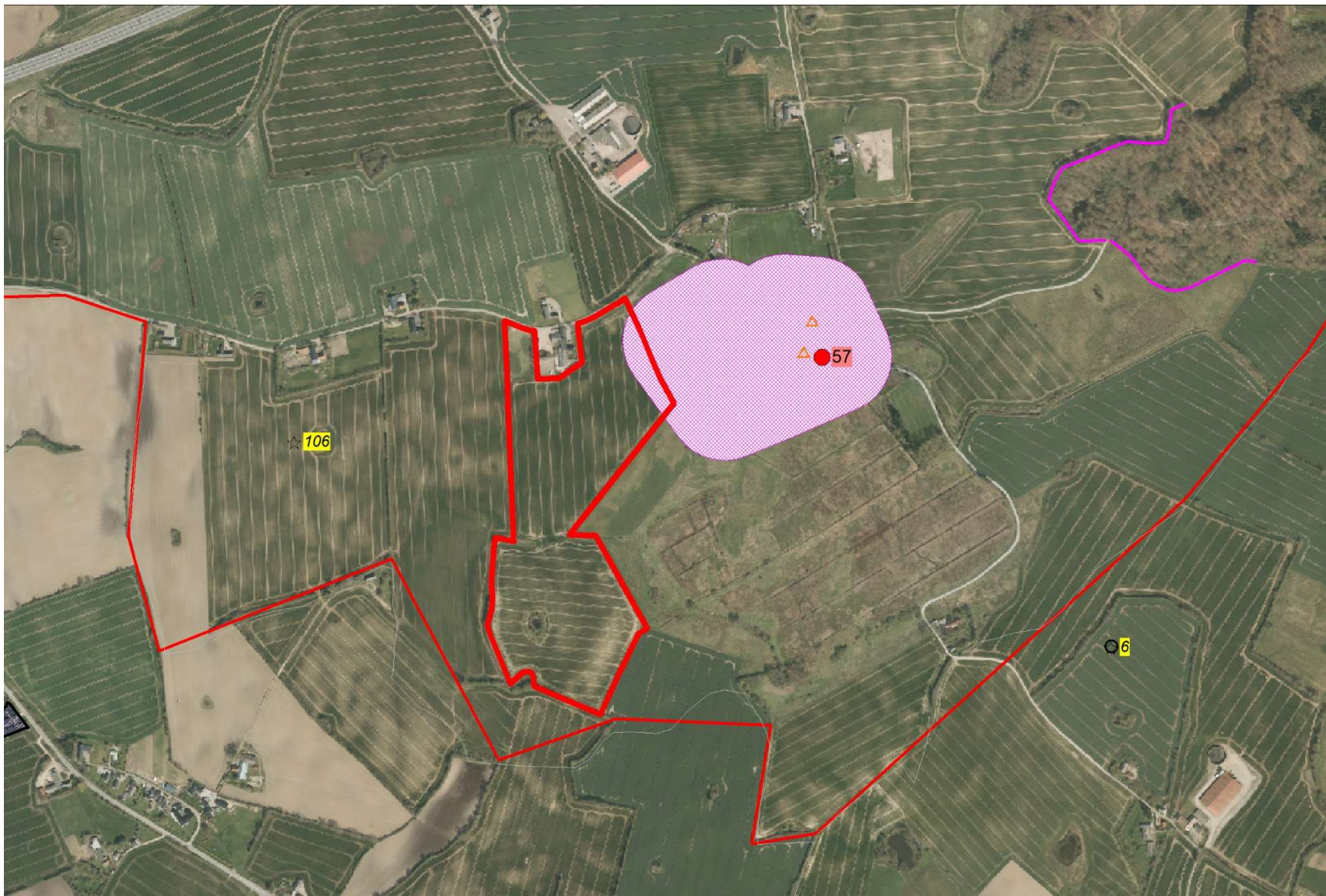
Med venlig hilsen

METTE SØRENSEN
MUSEUMSINSPEKTØR
D +45 65 37 08 32 | M +45 21 66 92 64
MESR@MSJ.DK
PLANER@MSJ.DK

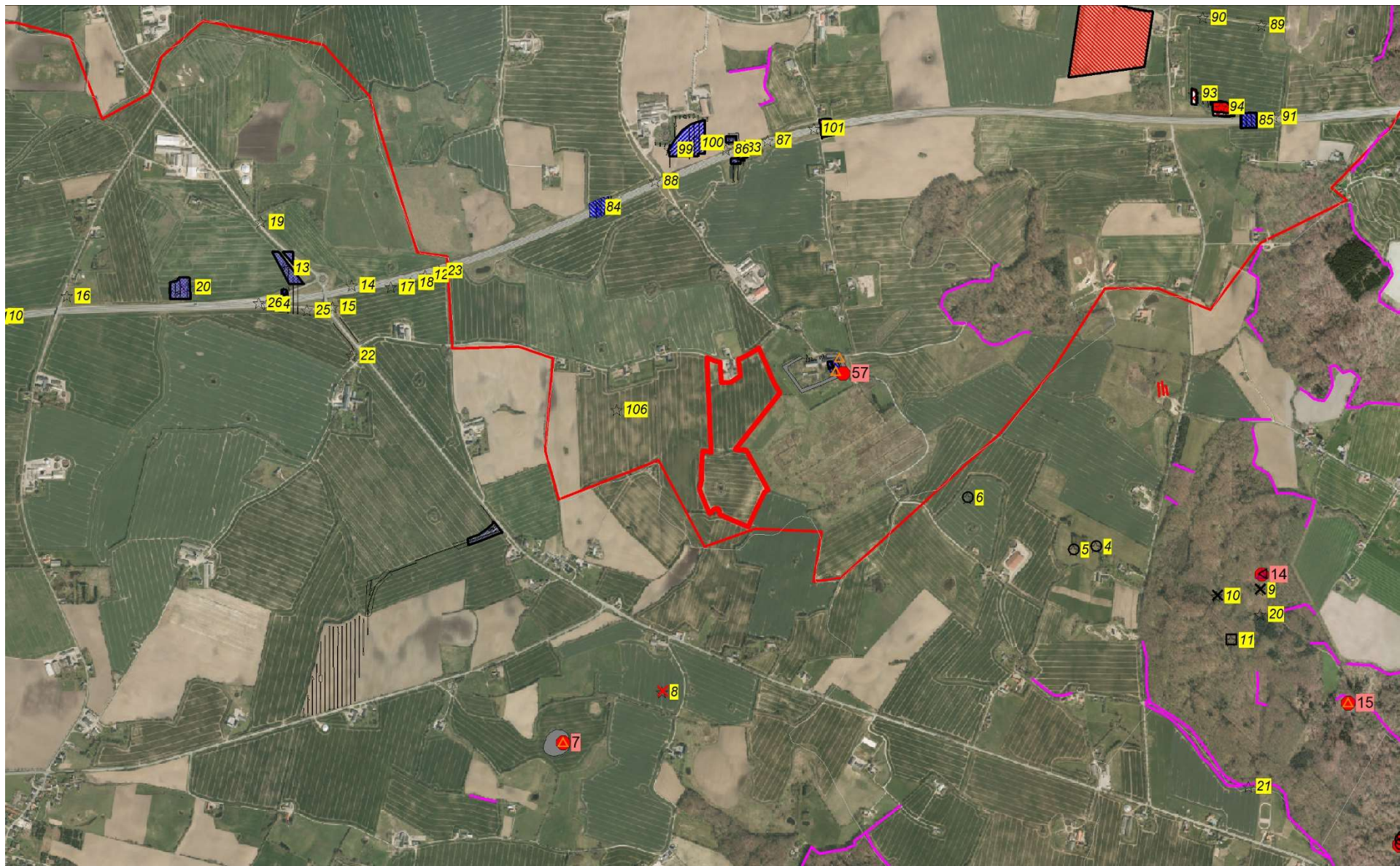
Kortbilag til 21/6432-8.1.3 vedr. erhvervmæssig råstofindvinding på matr. 52 Grøngrøft ejerlav, Felsted (Aabenraa Kommune).

De berørte områder er markeret med rød kontur. Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund. Tidligere arkæologiske udgravningsområder er markeret med blå skravering.

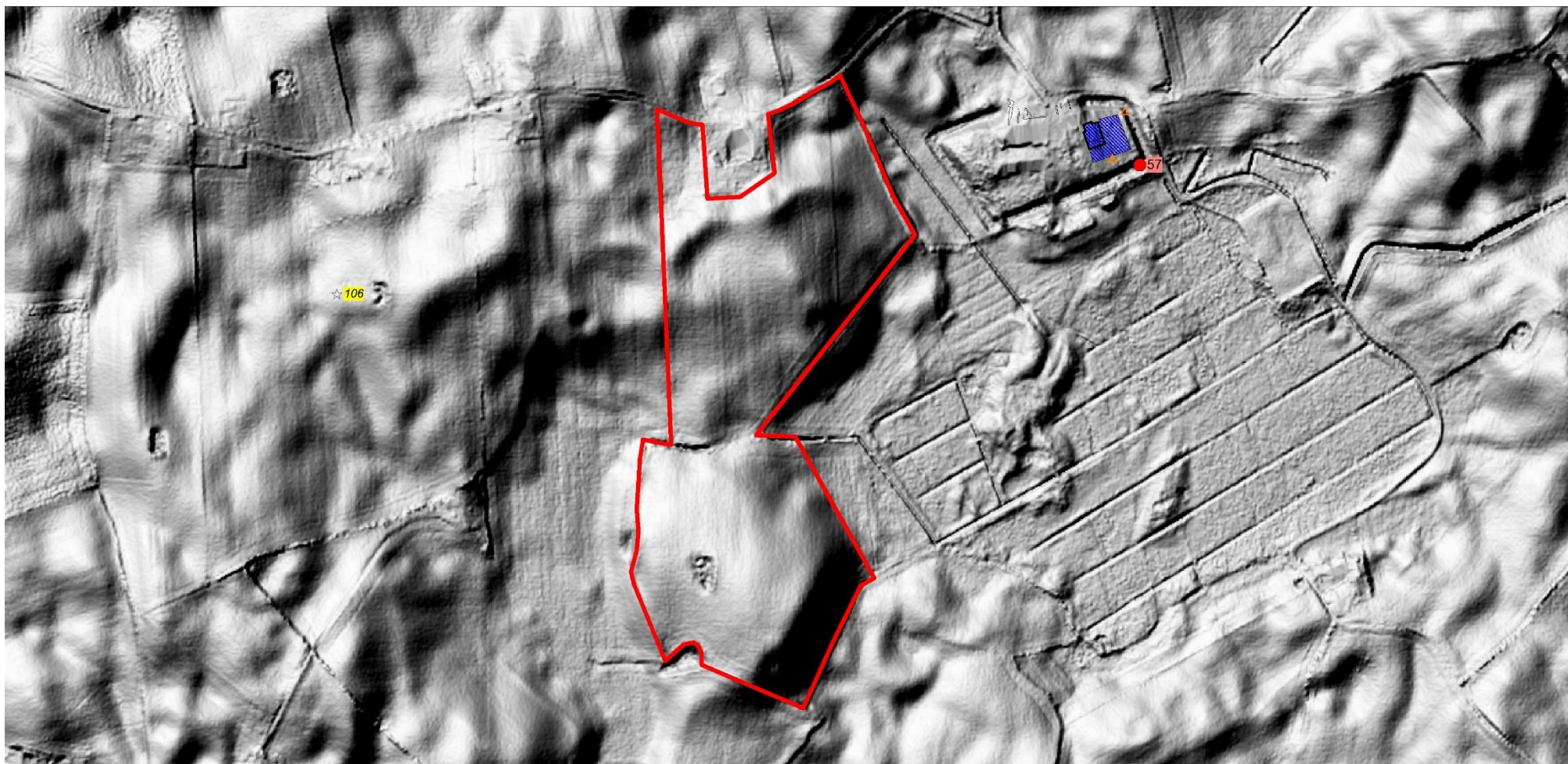
Kortbilag til 21/6432-8.1.3 vedr. erhvervsmæssig råstofindvinding på matr. 52 Grøngrøft ejerlav, Felsted (Aabenraa Kommune).

De berørte områder er markeret med rød kontur. Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund. Med lilla skravering er 100 meter beskyttelseszone til voldgraven ved Grøngrøft markeret.

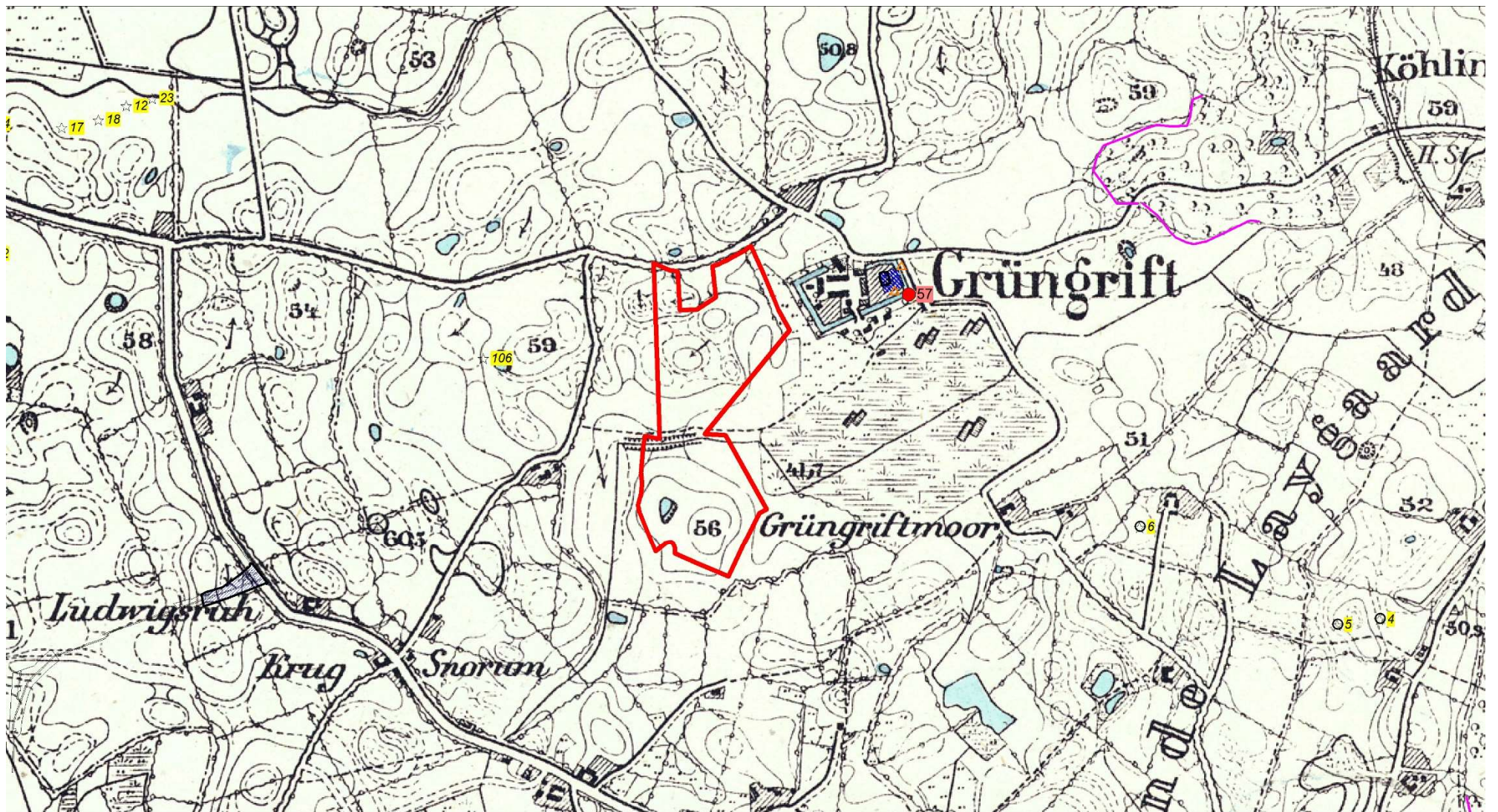
Kortbilag til 21/6432-8.1.3 vedr. erhvervsmæssig råstofindvinding på matr. 52 Grøngrøft ejerlav, Felsted (Aabenraa Kommune).

De berørte områder er markeret med rød kontur. Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund. Tidligere arkæologiske udgravningsområder er markeret med blå skravering.

Kortbilag til 21/6432-8.1.3 vedr. erhvervsmæssig råstofindvinding på matr. 52 Grøngrøft ejerlav, Felsted (Aabenraa Kommune).
Reliefkort/terrænmodel.

De berørte områder er markeret med rød kontur. Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund. Tidligere arkæologiske udgravningsområder er markeret med blå skravering.

Kortbilag til 21/6432-8.1.3 vedr. erhvervmæssig råstofindvinding på matr. 52 Grøngrøft ejerlav, Felsted (Aabenraa Kommune). Preussisk målebordsblad fra slutningen af 1800-tallet.

De berørte områder er markeret med rød kontur. Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund. Tidligere arkæologiske udgravningsområder er markeret med blå skravering.

I/S Lertranskøb
c/o A/S Bachmanns Teglværk
Amtsvejen 23, Nybøl
6400 Sønderborg
Att.: Kaj Christensen
CVR-nr.: 10033098

Trafik og Anlæg
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf.: 7376 7676

Dato: 05-12-2022
Sagsnr.: 22/37984

Kontakt: Shahin Amirian
Direkte tlf.: 7376 7775
E-mail: sami@aabenraa.dk

Vejadgang - Råstoftilladelse, matr.nr. 52 Grøngrøft, Felsted

Afgørelse

Aabenraa Kommune giver tilladelse til, at den eksisterende adgang ved ejendommen matr.nr. 52 Grøngrøft, Felsted kan anvendes som vejadgang til indvindingsområde ved matriklen.

Tilladelsen er meddelt i henhold til § 49 i Lov om offentlige veje og gælder kun i forhold til denne lov. Den giver ikke nogen tilladelse i forhold til andre lovgivning som f. eks. miljøloven, byggeloven, planloven eller i forhold til andre private aftaler og servitutter.

Vilkår

1. Vejadgangens placering er vist med gult på kortet ovenfor.
2. Vejadgangens bredde skal være således, at der ikke køres over i modsatte retning når der svinges ind og ud fra graveområdet. Vejledende bredde 10 meter.
3. Vejadgangen skal befæstes med 35 cm. Bundsikringssand og 30 cm Stabilgrus II i hele vejadgangens bredde.
4. Vejadgangen/interne kørevej asfalteres fra vejkant, ca. 10 m. ind på egen grund.

5. Rabatterne mod vejadgangen sikres med svingsten der føres ind til skel.
6. Mod den asfalterede kørebane på Grøngrøftvej, skal vejadgangens belægning ligge i niveau, så der ikke sker skader på asfaltbelægningen ved udkørsel til vejen.
1. Der må ikke fra vejadgangene ledes vand til vejarealet. Evt. grøft ud for en vejadgang skal rørlægges. Rørlægningen udføres med en rørdimension på minimum Ø300 mm. med korrugerede, dobbeltvæggede PE-rør.
7. Der skal sikres gode oversigtsforhold i forbindelse med udkørsel fra ejendommen. Der må ikke placeres beplantning, hegn eller andre faste genstande, der kan være til gene for oversigtsforholdene.
8. Vejadgangene skal placeres minimum 1 m fra lygtepæl, el-skab eller andre tekniske installationer.
9. Denne tilladelse er gældende frem til råstoftilladelsen ophør.
10. Alle udgifter til etablering, reetablering og vedligeholdelse af vejadgangen og alt hvad indebærer, afholdes af ansøgeren.
11. Ansøger foranlediger og bekoster evt. skader på den offentlige vejs belægning og rabatter som følger af ler kørsel samt daglig rengøring af vejadgangen og kørebane for materialer, der er tabt under transport.
12. I vejareal skal vejadgangene anlægges af en entreprenør der har gennemført kurset "Vejen som arbejdsplads, trin I".
13. Inden gravning påbegyndes skal entreprenøren søge oplysninger om beliggenheden af forsyningsledninger i ledningsejerregistret (LER). www.ler.dk
14. Inden der graves i det offentlige vejareal skal entreprenøren søge om gravetilladelse. Dette kan ske via www.virk.dk. Spørgsmål om gravetilladelse kan rettes til Hanne Petersen på tlf. 73 76 71 16 eller mail: hpe@aabenraa.dk

Redegørelse

Indvinderen ønsker tilladelse til etablering af en vejadgang mod Grøngrøftvej, i forbindelse med råstofindvinding på dele af matr.nr. 52 Grøngrøft, Felsted.

Der er allerede findes en adgang til matriklens østlige ende. Da der forekommer hyppig, tung trafik til råstofindvindingsområdet, skal vejadgangen dimensioneres derefter.

Evt. etablering af jordvold, skal ske på egen matrikel og så lang som muligt væk fra vejarealet. Placering af jordvolden må ikke lukke adgang til lodsejere og de relevante myndigheder. Den må heller ikke være til gene for oversigten.

Begrundelse for afgørelsen

Aabenraa Kommune skønner, at etablering af vejadgangen som ansøgt kan ske uden trafikale eller vejtekniske problemer, forudsat at vilkårene overholdes.

Vilkåret om særlig uddannelse for den entreprenør der anlægger vejadgangene er stillet for at sikre, at anlægsarbejdet på vejens areal udføres teknisk og trafikikkerhedsmæssigt korrekt.

Klagevejledning

Du kan klage over denne afgørelse til Vejdirektoratet, Carsten Niebuhrsgade 43, 5. sal København V.

Klagen kan indsendes via en elektronisk klageblanket på www.borger.dk. Klagebehandlingen omfatter kun retlige spørgsmål. Det vil sige at Vejdirektoratet kun tager stilling til om afgørelsen er lovlige. Klagebehandlingen kan ikke tage stilling til kommunens skøn inden for lovens rammer.

Klagefristen er 4 uger fra modtagelsen af denne afgørelse, og klagen skal være modtaget i Vejdirektoratet inden udløbet af denne frist.

Venlig hilsen

Shahin Amirian
Ingeniør